MIRCEA PORA

ANI DE PASAJ

© Mircea Pora
ISBN 978-973-631-586-2

MIRCEA PORA

ANI DE PASAJ

Editura Marineasa
Timiºoara, 2010

Pentru Monica, fără limite de timp

Fiului meu, Mircea

Mulþumesc pe această cale
poetei Camelia Crioan
pentru ajutorul dat la întocmirea acestui volum

ANI DE PASAJ

SCRIE TEDD CIUPESCU
sau DE OPT ORI "DRAGĂ"

1). Dragă Adele,

Am călătorit nesperat de bine până la oraşul de destinaţie. După ce ne-am despărţit pe peron, în dreptul băncii a patra, am avut minute în şir o stare de gol, îmi venea să sar din tren şi să mă reîntorc la tine. Aveam senzaţia în acele momente greu de prins în cuvinte că, pur şi simplu, nu ne vom mai revedea niciodată. Pe drum m-am gândit la multe... spre exemplu la politeţea care a caracterizat familia ta, la talentul muzical nematerializat al unchiului Andrei, la nenumăratele amigdalite făcute când ţi-era lumea mai dragă de naşa Mimi, apoi la Apostolul Pavel, la scriitorul meu favorit, Buzzati, şi, nu în ultimul rând, la felul în care ne-am cunoscut, îndrăgostindu-ne treptat unul de celălalt. În ultima parte a drumului, fiind singur în compartiment, m-am întins pe una din canapelele vagonului şi am adormit. Să nu te aştepţi acum să-ţi relatez vreun vis, căci a fost vorba de un somn „orb", fără năluci, cum e indicat să mai ai din când în când. Închei acum prin a te ruga să-i anunţi pe cei de la minister că mă simt bine şi-mi voi îndeplini misiunea aşa cum scrie la carte. Toţi vor fi mândri de mine, inclusiv tu.

2). Draga mea,

În rândurile expediate în urmă cu un oarecare timp, nu ţi-am spus că, deşi mă simţisem bine pe mai tot parcursul drumului, totuşi, spre final, un soi de aburi, parcă, începuseră să-mi înfierbânte creierii. Senzaţia nu era neapărat neplăcută, dar nici de dorit când porneşti de unul singur la un drum mai lung. Una peste alta, ca să nu te plictisesc, să fiu scurt, laconic, spartan, căldurile acestea de care ţi-am vorbit m-au făcut să rămân prin gară şi să nu mă duc la hotelul unde aveam pat dublu, jacuzzi, o cină eminentă, televizor cu 80 de programe,

aparate de făcut gimnastică şi personal care te gâdila cu pene până şi la tălpi ca să adormi cu zâmbetul pe buze. Ministerul să fie totuşi liniştit în privinţa felului în care mă voi achita de atribuţii.

3). Dragă Adele,

Starea aceea ciudată despre care ţi-am vorbit a trecut ca prin farmec, dar ceva tot s-a petrecut cu mine, căci realmente nu pot părăsi gara pentru a mă duce în oraş, unde, după cum prea bine ştii, am unele lucruri de rezolvat. Le spun eu lucruri, dar ele sunt, în fond, obligaţii de serviciu, extrem de presante, de care ar putea să depindă până la urmă destinul mai multor oameni. Să devin acum mai concret... m-a cuprins un fel de pasiune, termenul nu e exagerat, faţă de zonele mai răvăşite, mai puţin prietenoase ale acestei gări. E vorba de sute, poate chiar mii de metri, pe unde nu prea umblă nimeni. Sunt convins că nici un demnitar n-a pus vreodată piciorul pe aici. Îţi scriu dintr-un vagon de marfă cu care trebuie să se fi transportat cândva cereale, căci pe podele e plin de boabe de grâu, orz, ovăz. Pereţii, de cei ai vagonului vorbesc, sunt fără prea mari crăpături, acoperişul e în bună stare, probleme fiind doar cu uşa, în sensul că ea există, dar e înţepenită, imposibil de urnit. Pot vedea, astfel, în „direct", şi pe căldură şi pe frig, „Calea Lactee", „Luceafărul", „Carul Mare", „Carul Mic... "

Pot să spun că, cel puţin pentru moment, am o casă pe roţi. Mă gândesc, chiar acum când îţi dau aceste veşti, ce figură vei face când le vei citi. O să dai, probabil, telefoane pe la rude, cunoscuţi, medici psihiatri, tot felul de personalităţi. Eu zic să mai aştepţi cu „alarmele" şi să laşi timpul să treacă. Nu alerta nici ministerul, căci cei de acolo, cel puţin, sunt obişnuiţi cu întârzierile. Cu banii stau bine, la fel şi cu moralul. Să nu crezi că nu fac tot posibilul pentru a părăsi această zonă a gării şi a mă duce acolo unde ar trebui să mă duc. Şi nu uita un lucru, te iubesc foarte mult.

4). Draga mea,

Trăiesc realmente un moment de extaz. Vagonul în care mi-am găsit adăpost a fost ataşat altor vagoane, tot de marfă, şi acum circulăm… E o bucurie atât de mare să schimbi mereu peisajele… Ne deplasăm pe sub soarele arzător, legănându-ne pe şinele bătrâne spre o altă zonă a gării, pe care doar manevrantul, cu un mic steag în fiecare mână, o ştie. În curgerea lină peste traverse îmi aud inima bătând. Trec pe sub picioarele mele, balansându-se în afara vagonului, pietroaie, cutii de conserve, sticle de plastic, cocoloaşe de hârtie şi nişte cartoane, pe care, dacă le priveşti printre gene, poţi zice că sunt diplome de liceu sau facultate. În decorul mereu schimbător mai intră şi felurite jucării, cum ar fi, spre exemplu, păpuşi jupuite de haine sau chiar fără cap, puşti, pistoale, ursuleţi, cocoşi americani şi europeni. Dar iată, draga mea, că ne oprim din mers. Aş putea acum să părăsesc vagonul şi, cum arăt încă destul de bine, să mă duc acolo unde trebuie. Dar mi-e imposibil să mă desprind de acest decor, nu mă ajută muşchii să fac niciun pas înainte, mai pe scurt, mă simt învins de paraginile din jur. Să fii liniştită, că mâncare mai am şi nici cu banii nu stau rău. Transmite multă sănătate celor de la minister şi asigură-i de bunele mele sentimente pentru ei. Pe tine te iubesc ca întotdeauna, acum poate chiar mai mult fiindcă suntem despărţiţi. Cînd îmi duci dorul mai tare, gândeşte-te cât de frumoasă a fost nunta noastră. Părea la un moment dat a fi interminabilă. Şi să nu uiţi că „tortul miresei”, de fapt, al tău, pentru multă vreme a fost considerat cel mai frumos, mai impunător din întreg sud-estul Europei. Şi noi, fotografiaţi ca miri, am stat cu lunile prin tot felul de vitrine. Dă-i omului nostru de legătură, care e foarte conştiincios, rachetele mele de tenis şi echipamentul, căci eu sportul acesta nu-l voi mai practica. Felicit-o şi pe soţia lui, de ziua ei, să-şi dea astfel, încă o dată seama, că preţuim foarte mult serviciile lor.

5). Dragă Adele,

E prima oară când te visez de la despărţirea noastră. Te afli într-un interior modest de contabil de provincie. Te deplasezi fără grabă din bucătărie în dormitor şi de acolo într-o altă cameră ce ar putea juca rolul de sufragerie. E curios cum te schimbi parcurgând cele trei încăperi. Când te afli printre cratiţe şi farfurii mai mult sau mai puţin spălate, arăţi mai scundă, chiar butucănoasă, deloc seducătoare, un fel de învăţătoare, uitată de toţi, în pragul pensiei. Când te ocupi de plapume şi perne, scuturându-le, aranjându-le, eşti şi mai butucănoasă şi mai puţin seducătoare, dar când procedezi, în final, la aspiratul covoarelor, la aranjarea bibelourilor din vitrine, aşa ca totul să fie pe placul celor mai mofturoşi musafiri, redevii îngerul pe care l-am ştiut din totdeauna. Sveltă, suplă, cu ochii limpezi, superbi, cu pielea fină, apropiată de albul porţelanului. Să ştii că visul, deşi stupid, totuşi m-a neliniştit. Cum adică, când măruntă ca o femeie oarecare din cine ştie ce sat, când înaltă, aproape ca o baschetbalistă, şi toate aceste schimbări petrecute atât de rapid, la interval de câteva secunde? Să fii atentă de acum încolo la fiecare pas ce-l faci. Evită deplasările pe timp de noapte, dar chiar şi la căderea întunericului, ţine permanent legătura cu medicul de familie, selectează încă o dată societatea în care te duci, nu te lăsa ademenită în excursii neclare, îndulceşte-ţi comentariile politice, nu te îmbrăca strident pentru a nu atrage atenţia justiţiei şi, mai ales, a poliţiei. Şi, mai cu seamă, achită punctual toate taxele, indiferent de ce natură ar fi, căci bani încă mai avem. În ce mă priveşte, deşi am remuşcări că nu am predat documentele unde ar fi trebuit, nu mă pot desprinde, orice aş face, de spaţiul gării care-mi pare tot mai captivant. După cum ţi-am şi spus, vagonul meu de marfă e plimbat de pe o linie pe alta, când părând să părăsească triajul, când revenind sub fluierele şi gesturile manevranţilor la locul de plecare. Elementul nou intervenit de la o vreme e reprezentat de tamponările de celelalte vagoane. Nu chiar toate sunt bine duse la îndeplinire, asta fiind, desigur, în funcţie de temperamentul şi

starea de spirit a mecanicilor. Ieri seară, fiind linişte în triaj, căci am izbutit să pun pe fugă o nuntă de câini şi, ceva mai târziu, o hârjoneală de pisici, am auzit părţi dintr-un frumos concert simfonic ale cărui zvonuri veneau parcă de undeva din spatele turnului catedralei. Mă gândesc că acolo trebuie să fie filarmonica sau una dintre sălile de concert ale oraşului. Închei acum, căci mă pregătesc de somn pe braţul de fân ce cu totul neprevăzut l-am găsit sub nişte saci pe care la urcarea în vagon nu-i zărisem.

6). Draga mea,

Timpul tece, zilele se topesc unele după altele, parcă m-aş găsi pe un şlep, ce pe un fir alburiu de apă mă duce tot mai departe de copilărie, de perioada studiilor, de primele iubiri ale tinereţii, îndrăznesc să spun că, parcă, şi faţă de tine. Am senzaţia, uneori, că mi-aş fi pierdut dreapta cale, intrând într-o derivă ceţoasă, plină de asperităţi. Omul nostru de legătură mi-a şi spus, ultima dată când mi-a adus veşti de la tine, bani, încurajări, provizii, că, uneori, mai vorbesc şi confuz, şi, mai cu seamă, că nu arăt prea bine... „Păreţi deprimat, hainele cam flutură pe dumneavoastră, lucruri importante par a nu vă mai interesa, n-a mai rămas chiar aşa mare lucru din personalitatea celui care, parcă nu demult, a fost excepţionalul exemplar uman, cunoscut sub numele de Tedd Ciupescu…” Să ştii, însă, că nu e chiar aşa... Ieri, spre exemplu, mi-am găsit forţa să-mi părăsesc vagonul de marfă, casa mea actuală, şi să mă strecor până în apropierea postului de poliţie al gării. Am părăsit, deci, triajul, şi m-am fofilat spre zona centrală a staţiei. După îndelungi observaţii, câteva lucruri, totuşi, mi le-am clarificat. Şeful cel mare al „uniformaţiilor” de aici e un oarecare maior Stan Dobrescu. După câte mi-am putut da seama din discuţiile subalternilor săi, „individul”, profesional, stă destul de bine, dar ar fi complet lipsit de imaginaţie. Mi-a fost, însă, cu totul imposibil, să mă edific dacă e vorba de o lipsă imaginativă pe terenul atribuţiilor sale, mai în profunzime, sau referirea vizează

vreun domeniu artistic, literar, plastic, muzical. Are un cap mare, o fizionomie inexpresivă, şi dacă de sub caschetă i-ar ieşi, prin miracol, două coarne, s-ar crea senzaţia că avem de-a face cu un bou. L-am putut cântări destul de bine şi pe căpitanul Mleşniţă, primul său subaltern. Despre acesta circulă zvonul că ar fi incapabil să prindă vreun infractor, că ar primi bani degeaba pentru „serviciile" ce le face, că se sustrage turelor de noapte şi intervenţiilor mai hotărâte când e vorba de altercaţii între grupurile de călători. I se pun în spate şi câteva tentative de violuri faţă de femeile ce curăţă vagoanele, înainte ca acestea să plece în cursă. Dinţii mărunţi, un anume tremur al buzelor, ochii mici în permanentă mişcare, conduc spre comparaţia, deloc onorantă, cu un şoarece. Ar mai fi în această echipă încă trei indivizi cu grade minore, neglijabile, sergenţi, plutonieri, sau, poate, nici atât. Ei, ca de altfel şi şefii lor, stau mai mult în aşa-numitul birou, o încăpere cu o masă, patru, cinci scaune, două telefoane, un calculator şi pe unul dintre pereţi un cuier. Cred că gruparea aşteaptă, de fapt, momentul unic al pensionării. Eu sunt fericit că i-am putut de-a dreptul studia, dar departe de mine gândul de a întocmi pe seama activităţii lor referate destinate coloneilor şi generalilor din minister. Preocuparea mea este să mă pot învinge pe mine însumi, să părăsesc odată gara asta, să iau legătura cu instituţia din oraş, unde hârtiile mele sunt cu siguranţă aşteptate.

7). Draga mea Adele,

Progrese, totuşi, fac, căci am reuşit, cu un mers, e adevărat, greoi, să părăsesc vagonul de marfă şi să mă stabilesc într-un vagon de călători, cred că, la origini, de accelerat sau rapid. E şi el dezafectat, a prins rugină aproape peste tot, dar mai există, fericit lucru, câteva compartimente ale căror uşi şi ferestre se închid. Acum, cînd se apropie toamna, e tocmai ce-mi trebuia. Sunt – asta ca un haz – şi semnale de alarmă, dar degeaba le-ai trage, căci n-ar avea cine să reacţioneze la apelul lor. Poate că perioada aceasta de neprevăzut exil să ia, totuşi,

cât mai repede sfârşit. Mă simt tare singur printre aceste linii tulburate foarte rar de exerciţii de manevră. Omul de legătură, pe care poate ar trebui să-l plătim ceva mai bine, mi-a adus tot ce mi-ai trimis pentru a rezista perioadei ce o mai am de petrecut aici. Mi-a spus că înalţii funcţionari de la minister îmi poartă încă respect şi n-au de gând să se dezică de mine, înţelegând prin ce greutăţi trec. Să-i asiguri că şi eu am aceleaşi simţăminte bune pentru ei şi multe remuşcări pentru faptul că nu m-am putut încă achita de misiunile încredinţate. Am convingerea, totuşi, că cel puţin toamna, dacă nu chiar şi iarna, mă vor prinde aici. N-ar fi ceva de invidiat, dar când forţe mai puternice decât tine iau anumite hotărâri, trebuie să li te supui. Îmi zici că vecinii noştri de apartament au câştigat la nu ştiu ce fel de pariuri sume mari de bani, şi, în consecinţă, trăiesc acum cu totul altfel, adică mult mai bine. Nu sunt invidios pe ei, Dumnezeu să le dea sănătate. Mai îmi aduci la cunoştinţă că un văr de-al tău, de care eu nu-mi prea mai amintesc, a devenit şef al catedrei de cardiologie din oraşul în care te-ai născut tu, devenind astfel o mare personalitate a locului. Sănătate să-i dea şi lui Dumnezeu şi chiar familiei sale, dacă cumva o are. În sfârşit, mă fericeşti cu informaţia că aproape toţi foştii torţionari de prin închisori sunt în momentul de faţă oficial reabilitaţi şi pentru ceea ce au făcut, drept răsplată, au primit pensii foarte mari. Bun şi lucrul ăsta. Mă amuză faptul că, oficial, s-au reluat cursele prin noroaie mai adânci de treizeci de centimetri, pe distanţe medii şi lungi. În sfârşit, intrăm în rând cu lumea. Mă întristează însă vestea că tuşa Bibi a orbit. Fiind singură, cum o să-şi mai facă ea acum cumpărăturile, cum va mai pune stavilă necazurilor şi mai mari care, cu siguranţă, o vor izbi. Şi dacă n-ar fi stat prin biserici toată viaţa şi nu s-ar fi rugat Celui de Sus de trei ori pe zi. Mi-ai mai transmis prin omul de legătură că economia noastră naţională îşi revine din marea criză care a bântuit mai peste tot, exceptând Antarctica, Ţara de Foc, Sahara, Antarctida. Un fapt pozitiv şi acesta. Am mai aflat că, de la plecarea mea, cu forţele destul de mărunte pe care probabil

le mai ai, de patru ori ai făcut curăţenie generală cum scrie la carte, prin camerele noastre. În timpul acestor operaţiuni, nici o vază sau pahar nu s-au spart, nici o bijuterie nu s-a pierdut, nici un tablou nu a suferit vreo zgârietură sau alterare de culori. Apropiindu-mă acum de încheierea scrisorii, ţi-aş recomanda, pentru alungarea plictiselii, să mai ieşi pe la vreun restaurant, să flirtezi, dacă-ţi face plăcere, cu vreun cuconaş prezentabil, chiar să-ţi satisfaci dorinţele cu vreun mascul aprig, dar totuşi discret. Poţi, la nevoie, alterna aceste relaxări, cu altele de o esenţă, să zicem, contrară, cum ar fi frecventarea unor concerte, expoziţii, lansări de cărţi. Tare aş vrea să ştiu că lumea bună, din care facem şi noi parte, nu te trece absentă de la manifestările ei. Pe de altă parte, statul aici, în caz că nu se prelungeşte peste limite, are şi laturile lui bune. Una ar fi, să-i zicem, cu un termen capabil să-l înţeleagă oricine, „viaţa în disconfort". Nu tu cameră de baie, nu jacuzzi, nu şampoane, o lenjerie dubioasă, pantaloni cu fundul lustruit şi prin anumite locuri cam fără nasturi, unghii crescute distrugând ciorapi, pantofi cu tălpi discutabile şi încă multe altele. La toate acestea, trebuie să adaug insectele şi micile târâtoare din vagon. Aici, purecii ar fi pe primul loc, dar nu lipsesc nici păianjenii şi nici moliile. În cealaltă tabără, mai periculoasă, lideri sunt şoarecii, care, după lăsarea întunericului, ies la treabă pretutindeni. Au o forţă de distrugere impresionantă. Tot ce a fost canapea până la compartimentul meu a dispărut în ventrele lor. Mai nopţile trecute au devorat vestonul şi chipiul ce aparţinuseră, probabil, vreunui conductor, abandonate în dreptul uneia dintre toalete. Tot de aspectul disconfortant al lucrurilor de aici ţin şi şoaptele ce uneori ajung până la urechile mele. Răzbat din compartimentele vecine, dar cred că şi de mai departe, posibil din niscai case, cluburi, birouri, săli de şedinţă, şi asta mai ales când mă pregătesc de culcare. Se vorbeşte despre datorii, divorţuri, adultere, vânzări, cumpărări, pierderi de servicii, proiecte de concedii, înmormântări, sinucideri, mal-praxisuri

medicale, retrageri la ţară, pensionări forţate, mărire a sânilor cu silicon etc.

Ascultând toate astea, nu mă gândesc că aş fi înconjurat de fantome, fiinţe necurate, ci îmi este afectată, pur şi simplu, liniştea, singurătatea, la care deocamdată, ţin foarte mult. O, draga mea, de mi-ar reveni forţa, puterea, ce înainte le-am avut, pentru a părăsi vagonul acesta şi a mă duce acolo unde ministerul meu drag m-a trimis. În eventualitatea că odată şi odată, totuşi, voi pleca de aici, te-aş ruga să-mi trimiţi prin omul de legătură haine corespunzătoare pentru a nu mă face de râs când mă voi prezenta în faţa autorităţilor de aici. Provincie, neprovincie, dar exigenţe sunt acum peste tot, nu doar în capitală. Vremea, pentru că despre aceasta nu ţi-am scris chiar nimic, a cotit-o viguros înspre toamnă. Copacii fără frunze par uşor scheletici, câinii ce rătăcesc printre linii sclipesc din cauza brumei, numărul ciorilor tot mai zgomotoase a crescut, serile coboară repede, iscând parcă un clinchet când se lasă peste vagoane. După anumite ore, ţipenie de om pe aici. Trebuie să-ţi spun că simţi cum îmbătrâneşti, cum îţi pierzi din sănătate, din ambiţii, cînd pustietatea liniilor, câinii, neclintirea triajului, te prind toate la mijloc.

8). Draga mea,

Cu piciorul drept umflat ca un butuc şi cu dureri la genunchiul celui stâng, m-am hotărât, în vederea marelui efort ce-l voi depune pentru a mă smulge de aici, să fac o incursiune mai pe seară, cu prelungire până noaptea târziu, în hall-ul cel mare al gării. După atâta singurătate, să mai vezi oameni e chiar indicat. M-am îmbrăcat în ţinuta care, cât de cât, a rezistat timpului, am înghiţit nişte uscături, pâine, coji de ouă, o gheară de cocoş, şi, la lăsarea întunericului, căutând să nu mă vadă chiar nimeni, am pornit-o, folosindu-mă de bietele mele picioare, înspre hall-ul central al gării. Trebuie să-ţi spun că am fost nevoit să ocolesc o grămadă de vagoane, cele mai multe de marfă, care, culmea, cu nici o oră înainte, nu fuseseră în zonă.

Parcă cineva ar fi bătut din palme şi miraculos le-ar fi adunat pe toate acolo. În sfârşit, ridicându-mi mai ales piciorul umflat, cu greu, peste linii şi traverse, înghiţind peron după peron, aşteptând trecerea unor garnituri de lux, rapide, înspre vestul continentului, am reuşit, într-o formă fizică destul de bună, ce-mi dă mari speranţe de viitor, să-mi ating mult râvnita ţintă. M-am târât, acesta fiind modul cel mai exact de a defini situaţia, fără a deranja pe nimeni, până în apropierea punctului de informaţii. De acolo aveam cea mai bună perspectivă de a privi întregul furnicar de oameni. La ora aceea, nu deosebit de târzie, numărul de călători era încă mare. Perechi de condiţie bună, alături de domni sau doamne singuratice, se încrucişau cu figuri mai de mâna a doua sau chiar a treia, dar totul decurgea pe un fond de armonie, de civilizaţie.

În zgomotul general provocat de bucuria revederilor, a unor întrebări şi răspunsuri ce zburau dintr-o parte în alta, se auzeau, tăioase, puternice, ofertele de curse ale taximetriştilor. Mulţi dintre călători păreau însă şi obosiţi de ceasurile consumate pe drum, în timp ce alţii, parcurgând, poate, distanţe mai mari, afişau mine vesele, pline de vigoare. Dar, după o anumită oră, asta cam spre miezul nopţii, ca prin farmec, hall-ul gării a început să se golească şi, în curând, aproape o pustietate s-a instalat în locul agitaţiei de odinioară. Punctul de informaţii şi-a încetat activitatea, micul restaurant şi sălile de jocuri mecanice s-au închis, o parte dintre lumini s-au stins şi, prin obscuritatea ce se instalase, şi-au făcut apariţia, secretaţi parcă de cele mai obscure colţuri ale încăperii, un soi de oameni, bărbaţi, femei, copilandri, ce-ţi creau impresia unor guzgani periculoşi şi flămânzi. Frigul de afară, chipul urât al nopţii îi aduseseră pe toţi aici. Pe zeci de metri pătraţi circulau haotic, iar bărbile şi părul lor în dezordine, murdare, păreau a se uni într-un fel de plasă ce lăsa senzaţia că te va prinde cât de curând în ochiurile ei. În această frenezie a dezordinii şi lipsei de autoritate, unii cântau, alţii se fugăreau, se împingeau cu gesturi obscene în femeile năclăite, respingătoare, ce păreau încântate

de agresiuni. Vreo câţiva câini ce le aparţineau circulau peste tot. La un moment dat, unul dintre aceşti guzgani s-a apropiat de mine, ţinând o mătură în mână... Mi-a dat-o, spunându-mi... „Treci la treabă, că arăţi cel mai rău dintre toţi…” După ce individul s-a amestecat cu ai lui, făcându-mă că mătur, m-am fofilat într-o toaletă ce în mod miraculos avea o oglindă… M-am privit în pătratul murdar, destul de mare pentru a mă cuprinde de la cap la picioare… Ce jalnic arătam… O barbă mare, dinţii căzuţi, părul în ochi, sub o cămaşă cârpită, pieptul scobit, pntalonii rupţi, ambele picioare vinete, umflate, pantofii fără şireturi şi, fireşte, sparţi.

Înainte de a mă strecura înspre vagonul meu, privindu-mă încă o dată în oglindă, mi-am zis: „Tu eşti tot ce-a mai rămas din Tedd Ciupescu, soţul Adelei, omul de încredere al unui minister dintre cele mai importante…”

Nu peste multă vreme, în plină dezlănţuire a iernii, Tedd Ciupescu, identificabil după actele ce trebuia să le predea instituţiei din oraşul „Z”, a fost găsit în troienele de zăpadă ce se formaseră în faţa toaletelor ecologice din partea lateral-dreapta a gării despre care am tot vorbit.

Într-unul din buzunarele zisului palton, s-a găsit un bileţel pe care scria: “Când le priveşti, cum stau aşa, aliniate, în neclintirea lor, ai impresia că sunt nişte catedrale... din Metz... din Köln... de la Căpâlna, de oriunde... Doamne, ce frumuseţi îmi oferi înainte de plecare…”

DIN ÎNSEMNĂRILE UNUI PENSIONAR...

Astăzi se împlinesc doi ani de la eveniment. Acum 730 de zile, la ora şapte seara, cum mi s-a întipărit în minte data aceasta, am spus, pe rând, „adio", celor douăzeci de colegi ai mei. În clubul instituţiei. Îmbrăcat în costum, transpirat pe spate, cu podul palmelor mâncându-mă mereu, urcat pe un scaun, la cererea asistenţei, am rostit, cred că pe înţeles, clar, cursiv... „Dragi prieteni, aşa şi pe dincolo, am ţinut la voi, începând de mâine, însă, eu nu voi mai deschide uşa de la camera 136, etajul I… Şi iarăşi, dragi colegi, aşa şi pe dincolo, vă veţi lupta, de acum încolo, fără mine, cu controalele, cu micile mizerii ale existenţei de zi cu zi, vreau să zic, ale vieţii de funcţionar, care nu e deloc uşoară, şi, dacă stau bine să mă gândesc, e lipsită şi de strălucire…" Aici au fost aplauze, s-a considerat, fireşte, că am spirit, umor, că, într-adevăr, plecarea mea din instituţie poate fi considerată o reală pierdere… Şi, totuşi, ce-am mai spus? A, da…, am făcut câteva evocări…de neuitat au fost ieşirile la defilare, cu portrete, cu steaguri, cu lozinci strigate bărbăteşte la trecerea prin faţa tribunelor. Dar, parcă, ieşirile de duminică la cules de porumb n-au avut şi ele farmecul lor? Cafelele, ţigările, sticlele de ţuică, apariţia organelor de partid în maşinile lor mici, ce parcă se furişau prin lanuri. Ori şedinţele lărgite cu participarea lui „X" sau „Y", de la judeţeană? „Să ştiţi", şi mă adresez acum colegilor mai vârstnici, „că şi aceste manifestări şi-au avut frumuseţea lor, orice am zice, dacă e să respectăm adevărul, unora dintre noi, ele acum ne cam lipsesc". În timp ce mă dădeam jos de pe scaun, m-au aplaudat, mi-au spus pe numele mic, mi-au zis o dată chiar şi „tati", toţi bătrânii, mijlociii, tinerii, aproape în cor, rugându-mă să mai rămân, să nu mă duc în „pustietate", unde orele seamănă între ele, unde, până la final, nu se mai întâmplă nimic… Masa de despărţire a durat mult, de pe la două după-amiaza până spre şapte seara. Ea s-ar mai fi prelungit, poate, dar, conform dispoziţiilor în vigoare, după ora 22, petrecerile

trebuiau să se încheie şi lumea să se ducă la culcare. S-a început, după tipic, cu aperitive, salamuri, caşcaval, ouă umplute, măsline, roşii, multe din astea procurate pe sub mână, a urmat, după aceea, o ciorbă picantă de văcuţă, o pauză cu vorbe, glume, dans, în sfârşit, friptură şi sarmale, iarăşi dans, antren şi, în final, dulciuri şi cafele. Şefii cei mari s-au simţit şi ei bine. Ştefureac, mai ales, s-a dezlănţuit, să nu-l cunoşti. Pântecul, pântec, dar uşor la dans ca un fulg. Nici Pământeanu, adjunctul, nu s-a lăsat mai prejos. A valsat, în câteva rânduri, la un mod aproape vienez, cu mai toate subalternele. De fapt, după ce păhărelele de ţuică şi, mai pe urmă, berea şi vinul, au început să-şi facă efectul, toţi au devenit „alţii". Măştile, blestematele de măşti, au început să cadă, să mai fie, pentru câteva ceasuri, luate de pe figuri. Să auzi şi, totuşi, să crezi că e vis, cum secretarul de partid, cu o voce destul de puternică, în tot cazul nu chiar atât de greu de auzit, spunea glume cu cel mai iubit fiu al poporului. Ba că e împreună cu Nixon şi Brejnev într-un avion ce stă să se prăbuşească, ba că e în nu ştiu ce muzeu cu academiciana şi fac confuzii de toată groaza, ba că e primit la regina Angliei, unde, iarăşi, nu ştiu ce trăznăi spune. Şi-a dat „în petic" cu glumele şi Alinteanu, considerat de către toţi drept informatorul numărul unu al secţiilor „A" şi B" ale serviciilor noastre. El, pe lângă „hazuri", a mai făcut şi comentarii pe ton serios, adică a spus o dată, de două ori, de zece ori, că totul în ţară e degradat, merge de-a-ndoaselea, că şandramaua se clatină din temelii, că furtuna cea mare nu e chiar atât de departe pe cât s-ar crede. „Nu vedeţi, puncta aproape la fiecare minut Alinteanu, că ne vin în vizită doar negrii, membri ai unor guverne care astăzi sunt şi mâine i-ai de unde nu-s." Pe bază, în special, de băutură, măştile au căzut, au alunecat şi de pe chipurile femeilor, colegelor, altfel zis. Plictisite, mai mult ca sigur, poate, de companiile cenuşii ale soţilor, pe vreo câţiva îi ştiam, au profitat de ocazie acum şi şi-au dat drumul. Tânăra Gabriela G., cu sclipiciuri în păr, cu sprâncene rimelate, trecea la dans de la un partener la altul, violent, furtunos... „de nu s-ar

termina zbânţuiala asta", păreau să spună ochii ei... „e plăcut, mai ales la tangouri, să te lipeşti sănătos de parteneri, chiar dacă ei, altfel, îţi sunt colegi de serviciu". Mai vârstnica Felicia P., ori de câte ori se aşeza pe vreun scaun în aşteptarea altui dans, îşi arăta vârtos puternicele-i picioare. Prietena ei de cafele şi bârfe, Zaza, se agăţase „à la long" de gâtul mult mai tânărului subinginer Păşcuţ. Până şi vârstnica Grivia se îmbulzea pe ringul de dans, doar-doar va găsi pe cineva s-o încălzească… În fond, mi-am dat foarte bine seama de asta, eu am fost eroul principal al petrecerii, timp de o oră, la început, fireşte, când s-au rostit micile discursuri, împănate cu expresii ca „o să ne lipsiţi", aţi fost un om săritor, priceput în meserie", „am trăit împreună şi bune, şi rele… „dacă nu ai un bătrân să ţi-l cumperi", „sperăm cu toţii că, din când în când, veţi mai trece pe la noi", după care, treptat, ireversibil, am fost transferat de mulţime pe o orbită exterioară şi, spre final, aproape dat uitării. Să nu creadă, totuşi, cineva, că această „retrogradare", plasare într-un con de umbră, ar fi avut darul să mă mâhnească, să-mi zdruncine psihicul, să mă facă să procedez la „o chemare la ordine" a petrecăreţilor, cu niscai strigăte sau gesturi de om jignit în amorul propriu. Dimpotrivă, îndepărtarea din centrul atenţiei mi-a făcut chiar bine, a fost, probabil, lecţia „numărul unu" în ceea ce urma să fie viaţa mea de acum încolo. Ca să spun lucrurilor pe nume, după momentul aniversar, constând în discursuri, cele mai multe stereotipe, flori, mici cadouri, firave lacrimi, eu m-am retras destul de repede, într-o zonă mai umbroasă a sălii, de unde vedeam totul, fiind în acelaşi timp oarecum ferit de a fi prins „în priză directă" de diverşi colegi şi colege, cu un alt tonus sufletesc şi alte puteri fizice decât ale mele. Partener de discuţii, dar şi aociat la destul de îndelungate tăceri, mi-a fost, pe aproape tot parcursul petrecerii, ultimul medic al instituţiei, doctorul de etnie maghiară Adalbert Kiss. Se spuneau destul de multe printre noi despre acest om aflat şi el în pragul pensiei, căruia însă nimeni nu-i dădea anii pe care-i avea în realitate. Un fel de asasin, Adalbert Kiss, al celor două

soţii avute, un profesionist bun, uneori cu intuiţii excepţionale, dar care se făcuse vinovat şi de diagnostice flagrant greşite, un cunoscător aproape la nivel scriitoricesc al sufletului feminin, un degustător de plăceri mai rare, de ciudăţenii, cum ar fi invocarea anumitor spirite, vizitarea caselor abandonate, înnoptarea prin crânguri şi păduri, ascultarea liniştilor cu totul speciale, proprii doar vârfurilor de munte, norilor şi cimitirelor. Poate că doctorul, în taină, scria şi poezii, compunea, interpreta muzică, picta. Cine ştie? De vorbit, el nu vorbise, însă, niciodată, despre atari posibilităţi. „Petrecerea mea", eu aşa îi zic, se consuma încet, asemenea unei după-amieze de iarnă, pândită de umbrele înserării. Un mic semn că totul o luase pe calea degradării erau farfuriile de carton, de unică folosinţă, pline de resturi de mâncare. Era vădit – şi prin aceasta teza mea se confirma – că roşiile umplute cu icre nu avuseseră nici un succes. Prin apropiere, ca „performanţă" de consum, marcaţi, deci, cu semnul minus, se aflau şi crenvurştii, despre care anumite voci spuneau că au în conţinutul lor… soia… Pe ici, pe colo, se zăresc şi insule triste în singurătatea lor, de salată de boeuf. Nici cu fripturile nu se atinseseră chiar atât de mari performanţe, zgârciuri şi anumite părţi gelatinoase, vag mestecate, zărindu-se peste tot, pe mese. Trecuseră bine mititeii, sărăţelele, savarinele, prăjiturelele uscate. Şi, fireşte, băuturile. O anumită lăcomie s-a manifestat şi faţă de cafele. Să ne înţelegem, e vorba de licoarea veritabilă, şi nu de toxina aceea neagră, cunoscută ironic sub numele de „nechezol". Doctorul Kiss, între două dansuri lente, gustate din plin de partenerele lui, m-a întrebat cât m-a costat toată tărăşenia. Am fost sincer cu el şi i-am spus: „aproape douăzeci de mii de lei, vânzând însă pentru asta, unor oameni de încredere, un inel de aur, un persan şi două viguri de stofă englezească din fostul fond de rezistenţă a familiei".

Pe la ora 19, 20, spus corect, petrecerea expiră. Cei mai în vârstă plecaseră mai demult, unii cu formule ceremonioase de despărţire, alţii uzând de simple saluturi. În ciuda unor becuri

destul de puternice, luptătoare, întunericul de afară se instala, parcă şi în sala de petrecere, ca un cancer subtil, dar mortal. Un aer rece se înălţa insidios de sub feţele de mese. Ce a fost în urmă cu patru-cinci ore a dispărut pentru totdeauna, momentul festiv al pensionării mele devenind acum un trup inert, gata pentru înhumare. Ar trebui să iau un taxi până acasă, dar e imposibil de găsit. Prin ninsoarea rară, casele arată ciudat, parcă ar fi nişte nave ce se leagănă imperceptibil pe valuri albe, discrete. Trecerea bruscă dintr-o colectivitate agreabilă în împietrirea de afară îţi provoacă un şoc, aproape o senzaţie dureroasă. Cunosc fiecare zid pe lângă care trec, dar asta nu-mi foloseşte la nimic. Mă târăsc ca un străin, ca o fiinţă prigonită pe sub becurile rare, care pot din clipă în clipă să se stingă. Nu sunt om fricos, dar singurătatea din jur parcă mă strânge de gât. Ninge în acest sfârşit de iarnă, probabil peste toată ţara. Noapte în sud, în est, în nord, în vest. Frontiere bine păzite şi, în permanenţă, actele pregătite pentru control. Imaginaţia îmi aleargă asemenea unei turme de iepuri în varii direcţii…

Ceva, totuşi, trebuie să se întâmple, pluteşte un aer greu peste tot. Lumea mai mult gesticulează decât vorbeşte, frânge cuvintele, mai întotdeauna apar noduri în gât când e ceva mai clar de spus. Plouă cu glume, cu apropouri, cu vorbe în doi peri. Spre exemplu, acum o săptămână, pe când mă întorceam din obişnuita mea plimbare, în dreptul primei pubele din spatele „podului de piatră”, mă întâlnesc cu Ploeşteanu, tot mai tocit, mai pricăjit, mai mic, după moartea nevestei. Îmi face-un semn să mă opresc, execut comanda, mă prinde de umeri, „păcat că n-ai văzut”, îmi zice, „ieri la măcelărie, se dădea oaie, ceva berbeci”…după care, brusc, cu o fandare, trece în spatele meu şi pe-aici ţi-e drumul… Ar fi fost vorba, fără dubii, „în poveste”, de tradiţionala încăierare pentru un kilogram, două, de carne. Când apar produsele, pentru a-mi reaminti puţin de situaţie, ca la un semn, cei mari dau coate celor mici, se creează o masă umană plutitor-unduitoare, ţinta unică fiind măcelarul, spaţiul aflat cât mai în apropierea lui. Când lucrurile trec de faza de

„încălzire”, se deschide marele capitol al „învălmăşelii”, unde-şi dau întâlnire, ca într-un dans nebun, călcatul pe picioare, reprizele de ghionturi, apucatul adversarilor de haine, împinsul nemilos înspre măcelarul ce, pentru un anumit timp, dobândeşte dimensiuni de zeu. Când scapi de-acolo-n stradă, indiferent de ce-ai în plasă, eşti jerpelit, împuţinat de vlagă, cu vagi dureri în corp, cu zâmbetul unei triste izbânzi fluturându-ţi pe faţă. Pentru două, trei zile, lucrurile-s clare, după aceea însă, iarăşi înapoi la luptă… „La lapte”, spre exemplu, se „ţin locuri”, cu patru, cinci ore înainte, de deschiderea propriu-zisă a prăvăliei. Când se apropie clipa distribuirii, ca din pământ, pe sub pardesie, chiar cu pijamale, apar proprietarii sacoşelor înşirate pân-atunci pe jos. Mai răsar şi mame cu copii în braţe şi „gravide”, care-n realitate au perne pe sub rochii. Aceeaşi situaţie şi la unt, ouă, brânză, iaurturi.

Dar să lăsăm îmbulzelile la alimente şi să vorbim puţin de întuneric. El pare să fie prezent mereu, să curgă neîntrerupt din căldările nopţilor. Găseşti unde întunecate şi-n cele mai luminoase amieze, te aştepţi ca în orice moment strălucirea unei zile să plesnească şi de peste tot să se reverse straturi de pâclă, care să invadeze lucrurile, să le arunce-n hăuri unde nu pâlpâie nici măcar un cap de lumânare. Întunericul şi cenuşiul, ca doi regi, domnesc peste tot. Pe fondul acesta, bucuriile sunt stinse, firele de iarbă par mai înalte decât oamenii, paragina roade, din spatele caselor aştepţi să se înalţe păduri. Mi se comunică, din nu ştiu câte locuri, că e mai bine să nu călătoreşti, căci în trenuri, indiferent de anotimp, e frig şi senzaţia de singurătate mult mai mare. S-a adus vorba şi despre peisaje... par să nu mai spună nimic, să fie compuse din elemente tocite, uzate de scurgerea mileniilor. Râurile parcă nu mai curg, lăsând impresia că dorm între maluri, ceva se usucă, bălteşte, nu puţini afirmă că pe spaţii mari se aud strigăte de ajutor. Tot timpul te bate gîndul că o poţi lua pe un drum greşit, că eşti vinovat de ceva. Te străbate spaima că doar tu eşti cald într-o ambianţă rece ca gheaţa. Sigur, nu trebuie să disperi, dar, oriunde te uiţi, vezi

doar oameni cu capul între umeri, cu pasul grăbit. Totuşi, ţara funcţionează, dar pare-a fi o maşinărie veche, capabilă să producă şocuri, sperieturi, în orice moment. În restaurante, după orele 21^{00}, nu se mai iau comenzi. Peste mese pluteşte un fum înecăcios de ţigări. Orchestre înjumătăţite cântă în surdină melodii triste, autohtone, cum ar fi, printre altele... „Păsărică mută-ţi cuibul şi te du”…, dar şi romanţe ce-ţi amintesc de iubiri trecute, de ani îndepărtaţi a căror memorie se destramă treptat. Nunţile, petrecerile de orice fel, încep la ora două după-amiaza, şi cel târziu la ora zece seara, cu mici intervenţii, la unsprezece, se isprăvesc. Imaginaţi-vă, miri, mirese, naşi, invitaţi, năduşind vara, în ţinute de gală... feţe congestionate, vene umflate, cei cu suta de kilograme în spinare în pericol de-a face o apoplexie... Curentul electric se stinge după voia nu ştiu cui, astfel că poţi încremeni în lifturi, etajele unui bloc trebuind să le urci cu lumânarea aprinsă în mână. Am aflat că doamnele, spre exemplu, n-ar mai prea avea vată pentru necesităţile lor lunare, că nu se găsesc remedii nici pentru cele mai banale metehne. Dar, dacă deschizi televizorul, în cele trei, patru ore de program, pe cine vezi?... Poeţii spun, şi ei nu sunt chiar atât de puţini, ba chiar mulţi, la nivel de batalioane, că avem de-a face cu cea mai mare personalitate născută pe aceste meleaguri. Îl numesc fără-ncetare, în versuri, în discursuri, „bărbat între bărbaţi”…, „geniul munţilor noştri”…, „arhitect, vizionar”, … spunând, pur şi simplu, că „El” e Istoria, Existenţa, Sensul, Esenţialitatea a tot ce ar vieţui şi ar fi vieţuit pe aici. Stau şi mă întreb, ca un om modest ce mă aflu… „ce ţară e asta? ...ce fel de oameni suntem noi?”… Dau să vorbesc cu vecinul meu de apartament, un oarecare Moşneanu, despre toate acestea. Duce rapid mâna la gură, se face mic, ai senzaţia că l-ai putea ascunde într-un vârf de şoşon. Mai mult, am avut chiar impresia că s-ar putea preface într-un şoarece... De bine, de rău, pensia vine, dar nu prea mai am ce să fac cu ea... E un soi de marasm general, o epuizare naţională, ca după o gripă extrem de violentă, când refacerea necesită timp îndelungat. Într-o seară, şi asta mai

săptămâna trecută, mă prinde dorul de muzica lui Verdi. (Cu Wagner, Prokofiev, Sibelius, Rahmaninov se au alţii în frăţietate, net superiori mie.) Lucrurile se potrivesc cum nu se poate mai bine, căci chiar a doua zi, la Operă, se prezenta *Traviata*. Cum aceste note sunt doar pentru mine, nu mi-e jenă să notez că, pentru orice eventualitate, şi de frig vorbesc aici, mi-am luat două perechi de ciorapi în picioare, indispensabili scurţi şi lungi, un maieu cam soios pe sub cămaşă şi un jerseu, ca un aliat fidel al vestonului. Spectacolul s-a ţinut, dar în sală era un frig ca-n triajul din gară. Dacă interpreţii ar fi cântat tot timpul cu pufoaice pe ei, m-aş fi bucurat până la lacrimi. Tot cu prilejul spectacolului, o doamnă, vecină de loc, îmbrăcată ca o astronaută din pricina frigului, mi-a oferit, într-un şerveţel, o prăjitură cu un aspect ciudat... „Luaţi, fără teamă, mi-a spus, e o noutate, ştrudel cu dude, sunt sigură c-o să vă placă…" M-am uitat în mai multe rânduri şi la monumentele din oraş. Nu sunt ele multe, şi nici grandioase, dar de existat, există. Vreo doi, trei generali, o reproducere a „coloanei infinitului", un chirurg, doi scriitori, un erou în lupta contra turcilor etc. Ei, bine, parcă toate, în interstiţiile lor de piatră, sunt atacate de maladii neiertătoare. Unele se micşoraseră, vreo două stăteau în poziţii oblice, restul parcă se balansau pe socluri, cuprinse de un soi de ameţeli. Unul dintre generali avea, la un moment dat, plasate două chiftele pe cozorocul chipiului. Circulă, după aceea, zvonuri, că toţi am fi urmăriţi. Pe după colţuri, prin trenuri, prin tramvaie, peste tot… Un fost coleg de liceu, deloc ramolit, mistificator de realităţi, mi-a zis că de vreo doi ani, între el şi nevastă-sa, doarme un informator… „Când te uiţi aşa, superficial, spui că totul e în regulă, dar după ce stingem lumina, eu ştiu că în pat nu suntem doi, ci trei. Am prins şi o notă informativă... Eu o întreb, într-o noapte, pe Luci, pe la două... „Ai vânturi"?... Ea-mi răspunde:„Acum cred că vine unul". Un altul mi-a spus că, de vreo şase luni, visează cu schimbul patru, cinci domnitori ce-l duc pe braţe sau în spate pe cel ce ne conduce acum. Mai mult, voievozii interpretează

cântece patriotice, pe care, de altfel, toată ziua le auzi la radio sau televizor. Şi acum, „vestea-culme”, dacă mă pot exprima astfel. La o „coadă” de ouă, unde a ieşit şi o bătaie cu pui, luaţi, cu siguranţă, de la o altă „coadă”, Filişteanu, un fost coleg de birou de-al meu, mi-a declarat, cu mâna pe inimă, folosind formula „să fac şi-al treilea infarct dacă te mint”, că s-a întâlnit, în câteva rânduri, seara, pe beznă, la el în cartier, cu două femei, ce de fiecare dată se opreau în dreptul lui, recomandându-se cu o anume spaimă în glas „Cântarea României” şi „Daciada”. Te speria bătrâneţea lor, fardurile şi faptul că cereau mereu de mâncare. La un moment dat, mi-a şoptit Filişteanu la ureche, uneia dintre ele, mai exact „Daciadei”, i-a alunecat rochia la pământ. Ce-am văzut, m-a înspăimântat. Aveam, în faţa mea, o creatură numai piele şi os, pe care te aşteptai, ca de la o clipă la alta, s-o ia vântul pe sus… Şi mai notez ceva, şi fiindcă faptul în sine e uluitor, şi deoarece am auzit „povestea” din mai multe părţi… Se spune că prin ţara asta, ba prin nord, ba prin sud, nu se ştie chiar precis, ar umbla, când ziua, când noaptea, nici aici lucrurile nefiind tocmai clare, un convoi de înmormântare, cu sicriu, preoţi, prapuri, jelitori, ce pare fie că nu găseşte cimitirul, ca atare, fie că l-a aflat de mult, dar nu primeşte aprobarea pentru faptul înhumării în sine. Nu ştiu ce să cred aici, m-ar interesa să văd convoiul, dar sunt sigur că e supravegheat de tot felul de ofiţeri, inşi în civil, şi s-ar putea, astfel, să mă trezesc cu neplăceri. Dar, într-o seară, aud eu zgomote pe stradă cam suspecte. În patru labe, ca să nu mă vadă nimeni, mă târăsc spre fereastra din camera mea. Percep un… „Trăiască”…, mai apoi, … „Libertate”…, se strigă limpede… „Jos”… şi e vorba de cuplul care ne conduce, dar şi de sistem… deschid televizorul, se cântă parcă mai melancolic decât altă-dată…„Păsărică, mută-ţi cuibul şi te du”…, pe urmă, spre miezul nopţii, un telefon de la un necunoscut…Bucură-te, oricine-ai fi… culcă-te sau ieşi pe stradă… vor fi victime, dar coşmarul s-a terminat… e Revoluţie… Aleg somnul, dorm mult ca după o îndelungată oboseală şi, cînd mă trezesc, Revoluţia, ca o prăjitură, ca un fel

de tocană, e gata… Ce pot eu să scriu acum, când pesemne o altă Istorie a şi început, e constatarea că un avânt, să-i spunem, general, cuprinde naţia. Adio somn, adio lâncezeală. Toţi aleargă, criza de timp e evidentă, se fac planuri, se demonstrează, prin pieţe, fiecare simte nevoia, să treacă, în sfârşit, la fapte. Pe televiziuni, căci, de la o zi la alta, sunt tot mai multe, nu se mai cântă nici romanţe, nici „Păsărică, mută-ţi cuibul şi te du”, ci răsună voci de justiţiari, inexistente până atunci, care cer pedepsiri, deconspirări, lustraţii, scoaterea la lumină până şi a ultimului capăt de şiret din tenebrele trecutului. În paralel cu aceştia, ca-n nişte poze de familie, cu tata, mama, fiii, bunicii, cumnaţii, verii, nepoţii, sunt prezentate, după o secetă politică, partidele, noile partide, ce apar asemeni ciupercilor după ploaie. Preşedinţi mustăcioşi, vice-preşedinţi cu chelii sau păr în formula „tufă”, membri cu plete şi figuri încruntate. Toţi vor fericirea ţării, toţi ştiu cum se poate ajunge la ea. Din chioşcuri se revarsă puhoaie de ziare, se tună, se fulgeră contra deceniilor scurse, se vor răzbunări, se doresc judecăţi. Nenumăraţi inşi din trecutul recent dărâmat fac un pas în faţă, zâmbesc, fraternizează, devin democratici, spunând cui doreşte să-i asculte cât au avut de suferit, în ciuda funcţiilor ce nu demult le-au deţinut. Într-o horă generală, ce se joacă peste câmpii, munţi, râuri, oraşe, sate, bălţi, mlaştini, căi ferate, şosele, se prind popi, foşti activişti, profesori, medici, ingineri, economişti, studenţi, ţărani, aproape fără dinţi. De domnitori se vorbeşte tot mai puţin, istoria ceva mai îndepărtată, de bune tradiţii, e pusă într-un fel de vitrine, la care aproape că nu mai priveşte nimeni. Plouă cu eroi, lideri, formatori de opinie. Cu siguranţă, cele două doamne, „Cântarea” şi „Daciada”, trebuie să fi murit de mult, în singurătate, uitare şi tristeţe. Pier, de asemenea, prin luare în derâdere, şi lozincile, care atât-amar de vreme au fost strigate de popor până la răguşire, în cinstea conducătorului. Trebuie să notez că ţara are-acum un preşedinte, ales pe cinci ani, un Parlament, cu deputaţi cam îndoielnici. Figuri grosolane, trase, parcă, la xerox, după

mutrele fostului regim. Plimbându-mă prin pieţe, unde, de o bună vreme, nu se mai demonstrează, aud tot mai insistent vorbindu-se de categoria recent apărută a „miliardarilor de carton”… Cum au ajuns oamenii aceştia atât de bogaţi într-un timp record?... La întrebare mi s-a răspuns din zece direcţii, cu aceeaşi formulă... „Fură, domnule, de sting, în frunte cu cei care ne conduc…” Şi cu idealurile Revoluţiei, insist?... Replica a fost un hohot general, cu precizarea… „Ţine idealurile pentru dumneata, spală-te pe cap cu ele…” Pe ecranele televizoarelor, trebuie să notez şi asta, nu mai apar acum partide, ci zeci de comentatori care analizează şi răs-analizează tot ce se petrece-n jur. După ei se pun în cadru „politicienii”, căci din ingineri de mâna a treia, jurişti obscuri, absolvenţi de şcoli tehnice, posibil şi chelneri, şefi de sală pe la cine ştie ce restaurante, s-a constituit şi o asemenea clasă. Pe unii dintre ei i-am văzut de zeci de ori, pe alţii, ceva mai puţin. Au ca notă comună, pe plan fizionomic, un fel de grosolănie, de primitivism, pe care nu-l pot defel atenua nici costumele abordate, nici cele câteva fraze „stas”, rostite, de regulă, în partea introductivă a emisiunilor. În „expuneri”, în aşa-numitul discurs, indiferent de temă, se simte improvizaţia, nesiguranţa, aproximativitatea. Întreaga castă emană un miros de liceu seral. Majoritatea acestor indivizi sunt de vârste mijlocii, unii chiar tineri, dar nu lipsesc din rândurile lor nici bătrânii şi pervertiţii dulăi ce au constituit grosul oştilor Conducătorului, recent dispărut. După politicieni, seara, cu prelungiri până noaptea târziu, se dezlănţuie pe micile ecrane aşa-zisele programe de divertisment… În centrul atenţiei stă femeia în minunăţiile ei anatomice. Majoritatea covârşitoare a temelor distractive gravitează în jurul sexului, registrul aluziv fiind tot mai mult înlocuit de mărturisirile directe. Seducători de toate categoriile îşi istorisesc experienţele,, în vremea aceasta, pentru atmosferă, circulând pe ecrane sâni, cu sau fără silicoane, fese, genunchi dezgoliţi, tot ce ţine sensual, provocator de „eternul feminin”. Pe un alt program, o solistă acompaniată de viori şi acordeoane dezvolta tema unei iubiri ce a început bine,

dar s-a sfârşit prost. Printre cauzele dezastrului, mărturiseşte cu suspine, lamentaţii, solista, pot fi invocate o atitudine potrivnică a viitoarei soacre, prezenţa periculoasă a unui rival sau, pur şi simplu, dramaticele oscilaţii ale sufletului omenesc. Printre posibilele salvări din catastrofe, ar fi, prioritar, moartea, dar nu sunt subestimate nici beţia, abandonarea tuturor celor ce ţin de substanţa vieţii, retragerea în păduri sau pustietăţi. Există şi şansa de a da peste actori de mâna a patra, mulţi ca frunza, ca iarba, cu statut ferm de „vedete", care se dau de ceasul morţii pentru a produce umor. Fireşte, pe această linie, nu se obţine nimic. Pe urmă, ar intra în conturi filmele cu criminali monstruoşi, secvenţe cu detalii picante din viaţa vedetelor autohtone, şi din nou povestiri despre sex şi istorii cu iubiri nefericite. Dacă le suporţi pe toate astea, te trezeşti că, fără zgomote ostentative, îţi bate în geam dimineaţa… Şi acum, printr-un salt, - în jurnalul meu doar fac ce vreau – realitatea privită dintr-o altă perspectivă. Dacă au apărut, spre exemplu, „miliardarii de carton" şi, alături de ei, „miliardarii miliardari", se vorbeşte însă şi despre sărăcii incredibile. Dudele, se spune, că ar fi intrat iarăşi în meniuri, ca pe vremuri, mai ales în mediul rural, dar ceea ce e cu mult mai grav e afirmaţia că, prin anumite zone ale ţării, pe distanţe totuşi scurte, o piaţă, o prăvălie, un drum la poştă, la farmacie, bărbaţi mai în vârstă, faţă de care toleranţa e mai mare, circulă, pur şi simplu, în indispensabili. Se întâlnesc pe stradă, se salută, stau de vorbă şi ei, de la brâu în jos ...în indispensabili... Ba, mai mult, ar fi vorba şi despre încălţări de două feluri... un bocanc asociat cu un tenis, o cizmuliţă cu un şlap... De ceea ce mi-e mie frică, indiferent că se circulă în izmene, şlapi sau fracuri, e că tot acest decor nou, cu prăvălii private mari şi mici, cu tot felul de retrocedări, cu asociaţii gen „Pro-Democraţie", „Îmbătrâneşte cu noi fericit", cu parlament, cu partide, cu preşedinţi, cu mecanism electoral, să nu fie decât o mască, un decor de mucava, din spatele căruia, la un moment dat, să reapară vechile figuri… căci şi aceşti tineri ce se bat pentru tot felul de

chestiuni, au în înfăţişarea, în comportamentul lor, elemente de bază ale vechilor figuri… Pe dinafară au costume, dar în interior parcă ar fi îmbrăcaţi în uniforme. Mă tem să nu reapară iarăşi, în plină zi, acel întuneric, de sub faldurile căruia să se reverse peste noi supraveghetorii, să te macine din nou senzaţia că greşeşti, că eşti vinovat de ceva, că, din nou, cel mai bine ar fi să stai tot timpul acasă, fie şi în frig, cu capul vârât între perne. Cât priveşte cozile… de ele chiar că nu mi-e frică… o ceartă, o bătaie cu ouă, cu pui, de-a dreptul îmi lipsesc. Obsedându-mă deja, de o bună vreme întrebarea dacă la noi a fost atunci, când a fost cu adevărat, o revoluţie sau doar s-au machiat şi demachiat feţe, am dat, într-una din seri, un telefon la întâmplare. Nimeresc, la un capăt de fir, peste un bărbat. Fără introduceri, îl întreb: „Ascultă, domnule, tovarăşe, a fost la noi revoluţie, sau n-a fost?" Răspunsul cade sec: „Du-te dracului de idiot... şi culcă-te…" Nu m-am supărat pentru răspuns, dar mă gândesc că problema aceasta chiar nu mai interesează pe nimeni… Mă pregătesc să închei cu jurnalul, cu literatura, cu întrebările despre căile de nepătruns ale… Istoriei.Ţi-ai şi găsit cine să le descifreze. Vorba celor mai mulţi… „fie ce-o fi"… În după amiezile de plictiseală, când încerc să dorm şi nu pot, îmi mai aduc aminte de „ceremonia" mea de pensionare. Totul s-a petrecut cu atât de multă vreme în urmă, parcă în Evul Mediu, pe vremea domniei lui Ştefan Cel Mare şi Sfânt. Ca atâtea alte evenimente în felul său, şi ea, pensionarea, a fost un eveniment. Despre participanţi nu mai ştiu mare lucru. La Casa de Pensii, unde, întâmplător, m-am întâlnit cu contabilul şef de pe atunci, de la instituţia noastră, am aflat, spre exemplu, că Ştefureac trăieşte, dar se crede în Cuba, că Pământeanu, trecut de 95 de ani, cere familiei un anume costum albastru şi nişte decoraţii, pentru întrevederea ce-ar urma s-o aibă cu doctorul Petru Groza, că vreo două, trei angajate, prezente la ceremonie, s-au măritat, dar nu după multă vreme au şi divorţat, că, în sfârşit, fostul secretar de Partid, Pinalti, trecut şi el de nouăzeci de ani, doreşte ca anul acesta, deşi foloseşte uneori chiar trei cârje, să-l facă

înaintea strănepoţilor pe Moş Crăciun, condamnându-l, în prealabil, oficial, în faţa celor mici pe Moş Gerilă. Ar mai fi de scris câte ceva, dar mă opresc, căci sună telefonul. Posibil să fie Bebereche, să-mi propună un şeptic sau o tablă…

PROFESORII MEI...

...Anii liceului petrecuţi la Bucureşti – epoca Gheorghe Gheorghiu Dej – ard în mine cu nişte pălălăi ce se văd departe, să zicem, până la Ploieşti. Sălile de clasă, profesorii cu cataloagele şi figurile lor de gheaţă, momentele ce precedau rostirea numelor care trebuiau interogate. Ascultarea o resimt şi acum ca pe un fel de execuţie, fiind mulţumit dacă mă reîntorceam în bancă cu un şapte. Teroristul meu numărul unu se numea Gheorghe Victor Soroiu, profesor de matematică, scund, brunet, cu părul lins pe spate, imprevizibil în reacţii. Trebuie să fi fost originar de pe undeva din Bărăgan, după întregul aspect al făpturii sale. Când îl vedeam că răsfoieşte catalogul, metodic, pagină cu pagină, căutând, fireşte, victima, aveam căderi matematice până la nivel de tabla înmulţirii. Niciodată n-am luat mai mult de cinci la el, mă ştia de cap întunecat şi, probabil, mă şi dispreţuia pentru sudoarea groazei ce-mi apărea mereu pe frunte când mă aflam în faţa lui. Odată, totuşi, când, la tablă, el şi cu vreo doi elevi, eminenţi la matematică, nu dădeau de cap unei probleme, mi-am permis să-i strig din ultima bancă, împins de laşităţi transformate brusc în curaj: „Ce faci, Bibicule?”… „Ce faci, Bibicule, deci?”… Clasa a auzit, el a auzit, un haz general şi rezultatul imediat, previzibil de altfel, a fost „lăsarea” mea pe toamnă la temuta disciplină. La început de septembrie, graţie unei intervenţii, m-a trecut, nemaiascultându-mă, dar trimiţându-mă să-i schimb o sută de lei, având la înapoierea mea micul cinism de a număra banii, chipurile, pentru a se convinge că n-am vârât vreun leu în propriul buzunar...

Tot dintre zidurile locului ţâşneşte, cu un uşor chip de strigoi, madame Loghin, profesoara de fizică. Structural era o doamnă, o interbelică, cu un trecut pe care parcă şi-l ascundea sub nişte ochelari negri ce-i purta mereu. Era însă, în acelaşi timp, şi un fel de toamnă cu ceţuri şi ploi mărunte care perforau acoperişurile. Vocea ei avea ceva stins, de tub eşapament-

motoretă înfundat cu fân, iar accentul moldovenesc, care la furii dobândea pregnanţă, te făcea să crezi că, *illo tempore*, doamna fusese şcolită prin vreun liceu din Huşi sau Fălticeni. Categoric, nu era apropiată de elevi, sala de clasă părându-i-se, probabil, un fel de ring unde ea trebuia să stea câteva ore în faţa unor bipezi de speţă inferioară. Dar vino, doamnă Loghin, mai aproape de umezelile în care te ascunzi! Când explici, din gură îţi cad parcă bobiţe de gheaţă. Ai picioare lungi şi subţiri, de barză, un păr vopsit în galben, o faţă deja jilavă, pe care n-ar mai putea-o salva nici cele mai rafinate farduri. Ce s-a mai întâmplat cu tine după ce m-ai prins copiind şi m-ai lăsat corigent în preajma bacalaureatului, nu mai am de unde să ştiu. Poate te-ai retras la Huşi sau la Fălticeni, poate te plimbi de una singură prin capitală, uitând treptat legile şi formulele fizicii, poate, uneori, te gândeşti chiar la mine, revăzându-mi ochii holbaţi când m-ai prins cu cartea sub bancă... Trop-trop... vine altcineva acum... E doamna Vrânceanu, care ne luminează întru ale istoriei. E robustă, vorbăreaţă, ţărănoasă, iar lecţiile ei, un desăvârşit talmeş-balmeş de date, situaţii, cauzalităţi, portrete ciuntite ale unor personalităţi. Aşteptăm orele ei cu o supremă plictiseală, fiecare sub masca atentei ascultări, ocupându-ne în realitate cu altceva. În băncile din spate se joacă prelung cărţi sau zaruri, amorezii, printre bâzâielile cu te miri ce lupte sau păci, îşi trimit bileţele, colegii proaspăt veniţi de pe la ţară moţăie ca-n legănarea carului cu boi, doar vreo câţiva fricoşi îşi ţin ochii deschişi, suportând cu stoicism calvarul predării profesoarei. La tezele doamnei Vrânceanu, în ciuda plimbărilor ei C.I.A.-K.G.B. prin clasă, se copiază delirant. Eu cred că, din motive de lene şi imobilitate, mă număr printre puţinii care n-o fac. Drept care, în clasa terminală, a XI-a, la subiectul „Războiul de Independenţă, 1877”, descriu, pe vreo patru pagini, doar scene de luptă ce, cu siguranţă, s-au desfăşurat pe câmpul de bătaie. Ai noştri forţând redute c-o ură seculară-n suflete, icnind, trecându-şi săbiile prin turci, murind cu vorbele cele mai iubitoare pe buze. Reacţia profesoarei la „literatura

mea de război” e promptă. La aducerea tezelor îmi spune pe un ton îngheţat: „Ia treci repede şi citeşte-ţi minunile în faţa clasei!” Mă execut, dar, după nici zece rânduri, toată lumea izbucneşte în râs, inclusiv eu. Profesoara, fără urmă de umor şi simţ literar, îmi administrează clasicul patru, eu, dându-i în sinea mea un doi pentru nevrednica ei ureche… De o cu totul altă factură era madam Graziella, profesoara de română. Avea în figura ei ovală, minuţios întreţinută cu unguente, ceva de curtezană romană, peste care felurite excese lăsaseră neîndoielnic urme. De la calitatea de matroană mai sărea, însă, şi la cea de capră când, te miri pe ce motive, se enerva. Purta întotdeauna rochii şi fuste pe corp ca să-i iasă la iveală cât mai pregnant formele, iar pe nas îşi proptea nişte ochelari fumurii, pentru mărirea notei de mister. Degetele, dacă e să fiu precis cu rememorările, îi erau pline de felurite inele, iar în jurul unui gât deja destul de flasc avea fie lănţişoare, fie mici zgărzi de catifea. Vorbea puţin graseiat, cu pauze uneori mari între cuvinte, dorind mereu să lase impresia că rosteşte lucruri adânci. De fapt, sub masca de căutată inteligenţă, se ascundea o rutină didactică rotundă, ce nu putea să scape unui ochi mai atent. Doamna Graziella ne recită, stil vechi, rezumate privindu-i pe autorii strict cuprinşi în programă. Fetele scriau până la ruperea creioanelor tot ce spunea, noi, băieţii, fiind cu mult mai prinşi de femeia, totuşi interesantă, ce se ascundea sub chipul relativ îngheţat al profesoarei. În ceea ce mă priveşte, am avut o păţanie cu ea… În ultima clasă a liceului sunt pe punctul de a rămâne corigent la limba română. Doamna, voind, totuşi, să mă salveze, mă convoacă la tablă, în speranţa obţinerii din partea mea a unui răspuns de promovare. Marele „capitol” ce se dezbătea era romanul *Nicoară Potcoavă*. Fireşte, eu nu citisem nici un rând din el. Madam mă întreabă: „Ascultă, Nicoară se opreşte la un moment dat cu oastea în dreptul unei căsuţe. O face pentru a-şi vedea iubita – o Ană mi se pare – sau din alte motive?”… Secundele trec repede… Dă-o-ncolo de iubită,-mi zic, soldaţii aşteaptă, n-au timp de pierdut până ce căpetenia lor

se drăgosteşte... Şi tocmai de aceea, transformându-l pe Nicoară în Napoleon Bonaparte, răspund fără ezitare... „Oprirea lui Nicoară în preajma acelei căsuţe a fost făcută din motive de ordin strategic.” La auzul acestei opinii, un strat de gheaţă se aşterne pe chipul Graziellei, ea spunându-mi doar atât: „Nu mă aşteptam la un astfel de răspuns din partea ta, ar fi trebuit să fi ros cartea cu dinţii”. Rămăsesem corigent pe acel trimestru, asigurându-mă în acelaşi timp şi de o durabilă antipatie din partea cosmeticizatei doamne…

Din sala mare de sport a liceului, ca dintr-un refugiu subteran antibombă, cu capul puţin strîns între umeri, ieşea în curte, cu două-trei mingi sub braţe, Camil Morţun, cel mai vârstnic profesor de educaţie fizică al şcolii. Noi îl urmam îndeaproape, rugându-l să nu dăm nici un fel de norme, spre a utiliza întreaga oră pentru jocul de fotbal. Pentru că era în pragul pensiei, pentru că pur şi simplu era deja un om bătrân, noi ne permiteam faţă de el tot felul de obrăznicii. Îl strigam, ascunşi pe după pomi, pe numele mic: „Camile… Ce mai faci, Camile?” Aruncam în faţa lui pungi, fie pline cu apă, fie cu mâncare, îi ascundeam geanta când şi-o lăsa pe vreo bancă, îl întrebam stupidităţi în legătură cu îndepărtatul său trecut atletic. Liceul beneficia de o pistă de alergări şi domnul profesor, uneori, ne mai cronometra. Unora dintre noi, cu prilejul testelor, ne comunica timpii lamentabili, altora, dimpotrivă, rezultate ce i-ar fi putut propulsa de-a dreptul în lotul naţional. Se râdea întotdeauna de aceste norme atletice, ca şi de micile discursuri disciplinare pe care domnul profesor, cu feluritele ocazii, ni le ţinea. Trecând acum de la general la particular, cum spune filozofia marxistă într-una din multele ei platitudini, îmi vine mie în minte, într-o dimineaţă, să-l salut pe profesorul de sport de cât mai multe ori într-un interval de timp limitat. Şi mă apuc de treabă... Îl văd în curte şi-i zic... „Bună dimineaţa, domn’ profesor”… „Bună dimineaţa”, vine răspunsul... După câteva minute, îl zăresc în dreptul cancelariei. „Bună dimineaţa, domn’ profesor”… şi tot aşa, prin toate zonele liceului, îi transmit

salutul de vreo cincisprezece ori…Trec de la această distracţie a mea vreo patru-cinci zile… Într-o dimineaţă, domnul Camil mă vede plimbându-mă pe coridorul de la subsol. Se apropie de mine şi mă-ntreabă: „Ai ceva deosebit de făcut, acum?" „Nu, vai de mine, m-am sustras doar de la ora de chimie şi aştept să sune." „Tocmai bine, atunci poţi să mă ajuţi să aranjez nişte saltele în sala mică…" „Pot, cum să nu", răspund. Şi iată-ne intraţi în sala mică, un fel de debara urât mirositoare. Aici, fizionomia domnului Morţun se schimbă. Îmi zice: „Lasă saltelele şi vino mai aproape". Eu mă execut. Şi când am fost la vreo cinsprezece centimetri distanţă unul de celălalt, cu o nebănuită viteză şi forţă, bătrânul domn Camil îmi arde vreo trei perechi de palme peste faţă, spunându-mi în final: „Bună dimineaţa, Pora..." Fireşte, pedeapsa aplicată am uitat-o numaidecât. Mai importante au rămas, peste timp, drumurile făcute uneori împreună spre casă, căci locuiam în apropiere, sau discuţiile ocazionale avute, în care Camil Morţun, regretatul Murphy, se interesa mult de Banat, de Timişoara, căci îmi spunea mereu că această zonă a ţării despre care auzise atâtea lucruri interesante o cunoştea extrem de puţin...

În clasele mici am avut-o ca profesoară de ştiinţe naturale pe „Dinţoasa". Dumnezeu a fost cel puţin neatent când i-a dăruit trăsăturile. Terorizat de „botanicile" ei, îmi amintesc perfect că în clasa a V-a mi-a apărut de trei ori în vis. Prima dată s-a aşezat la masă cu noi – familia – şi la toţi ne-a oferit să mâncăm – lucru pe care l-a făcut şi ea – conuri de brad. „ Nu-i aşa că sunt bune?" Şi zâmbea mereu făcând această apreciere, dinţii din faţă aparându-i ca două ferăstraie bune pentru doborât stejari... Într-un al doilea vis, profesoara m-a pus în mijlocul unei curţi mari şi urâte să mănânc un măr enorm pe care-mi spunea că l-a obţinut, ca specie, omul de ştiinţă Miciurin, pentru copiii buni din România. În sfârşit, a treia oară când am văzut-o prin apele somnului meu, a fost cu aşa-zisa ocazie a căsătoriei ei. Era mireasă, iar fotografii se plângeau că figura tinerei nu le intră în cadrul aparatelor din cauza dinţilor din faţă, prea mari.

În fond, „Dinţoasa”, madame Crivoi pe numele adevărat, era o furnică speriată de modificările programelor, de toanele directorilor, de faptul că trebuia să ridice în slăvi savanţi sovietici inexistenţi, de tipul Lepeşinskaia, Timiriazev, Lâsenko, Miciurin. Ne vorbea, săraca, despre ei cu disperare. Ne punea mereu să desenăm fie merele „Antonovka”, mari cât mingile de handbal, fie nişte pere, tot sovietice, care, individual, cântăreau – aşa cel puţin se preciza în literatura de specialitate – cam o jumătate de kilogram. Ne mai spunea, apoi, ca nu cumva să fie prinsă în „ofsaid” de vreun observator P.C.R. că, în curând, marea ţară de la răsărit va ajunge să cultive lămâi şi portocali de-a dreptul în Siberia, ceea ce până şi pe noi, guguştiuci de clasa a cincea, ne făcea să râdem... La un moment dat, „Dinţoasa” a dispărut în ceţurile pensiei, într-unul din cartierele Bucureştiului, probabil într-o căsuţă cu vreo două-trei încăperi, unde, în straturi fine, dar persistente, praful se va fi depus peste manualele şi planurile ei de lecţii. Odată, după ce terminasem demult liceul, am revăzut-o într-o piaţă, stând la o coadă la fructe. Cînd şi-a vârât în sacoşă kilogramele de mere mici şi zbârcite, îmi venea s-o întreb unde sunt merele „Antonovka”, despre care atâta ne vorbise pe vremuri, sau acele pere mari şi galbene, tot ruseşti, fireşte, cultivate prin fertila Siberie. Dar n-am mai întrebat-o nimic, ci, doar urmărindu-i plecarea, m-am întrebat pe mine însumi cum de mi-a putut inspira, cu ani în urmă, atâta frică, această femeie total neînsemnată. Cred că eram deja căsătorit când am visat-o – o dată: din cer cădeau peste ea foile rupte ale tuturor cataloagelor şi o mulţime de planşe reci ca pereţii unei şcoli profesionale.

Am vorbit până acum de prea mulţi profesori pentru a nu mă atenţiona puţin şi pe mine, care tot profesor sunt. Dar eu, spre deosebire de cei mai mulţi dintre colegii mei, poate mai valoroşi profesional, nu iubesc dogmatica programelor şcolare, orele făcute după bagheta ministerului şi a inspectorilor de ocazie, băltirea în schemele sclerozate ale lecţiilor, aşa-zisul autoritarism de la catedră obţinut prin morale, ameninţări sau

note de trei şi de doi. Am ştiut de la bun început că între mine, ca profesor, şi masa de elevi, e o relaţie adversă, eu fiind „oficialul", „torturatorul", „atotştiutorul", iar ei o simplă turmă ce trebuie să-mi execute comenzile fără crâcnire… Plictisindumă odată cumplit de mine însumi şi de stereotipia unei lecţii ce-o ţineam – era vorba de Ungaria lui Matei Corvin – am scos la ascultare trei elevi mai coloraţi dintr-o clasă a VI-a. Apelaţii s-au prezentat înaintea mea exact cum s-ar duce condamnaţii în faţa plutonului de execuţie. Eram conştient că, din materia propriuzisă, pe convocaţi n-aveam ce să-i întreb. Nu ştiau nici măcar câţi ani are un secol sau care e capitala Ungariei, poate nici a României. Eu mă uit la ei, ei se uită la mine, lor – sunt sigur – nu le trece nimic prin cap, mie, însă, îmi mijeşte o idee… Îl întreb pe primul candidat, Ciuraru: „Ia spune-mi tu, Matei al Ungariei era mic de statură sau înalt?" Ciuraru recepţionează întrebarea, poate un minut nu zice nimic, după care, brusc iluminat, precizează: „Era înalt, domn profesor, că era rieje..." Trec la candidatul al doilea, Lingurar: „Feciorule, zic, regele ăsta avea tăieturi pe obraji sau nu?" Răspunsul cade imediat: „Avea pă ăl drept... că să băcea..." „Cu cine?" „Cu cine nimerea… cu turcii, cu ruşîi, cu nemţîi, cu tăţi…" În sfârşit, îmi mai rămâne de examinat Stancu Cireşel, un dulău negru de vreo şaisprezece ani. „Cireşele, zic, am aflat până acum că Matei era înalt şi avea tăieturi pe obrazul drept, dar am vrea să ştim cu toţii cam ce prăjituri îi plăceau." „Apăi, domn profesor, mulce, mulce, da dântră ele măi cu foc să răpeza la toartă"…Şi, când a rostit cuvântul „toartă", Cireşel a făcut ochii mari, de parcă „regina prăjiturilor" s-ar fi aflat gata de mâncat în faţa lui.

VAUGIRARD

De ce mi-o fi rămas în minte atât de statornic strada Vaugirard? Poate pentru că foarte mulţi se interesau de ea, poate că, datorită lungimii ei, te supunea, te făcea, străbătând-o, să-ţi simţi nimicnicia, poate pentru că m-am plimbat pe ea mai mult atunci când ştiam că voi părăsi definitiv Parisul... Hotărârea de a pleca am luat-o foarte greu. Iniţial mi-au plutit prin cap doar vorbele... „Să pleci înapoi de unde ai venit…" „Să te întorci în ţara pe care ai părăsit-o…" „În oraşul care ţi-a adus şi bucurii şi neplăceri…" „În casa de care nu te-a legat niciodată nimic deosebit…" Mă uitam la ceilalţi oameni, parizieni sau nu, şi-mi spuneam: „Desigur, au şi ei necazurile lor, dar al tău e cu totul special, e o lovitură de bâtă aplicată fără menajamente direct în tâmplă". Când vorbele s-au transformat într-un fel de litere de metal, care, aplicate pe creier, scriau cuvântul „pleacă", m-am simţit şi fericit pentru faptul că puteam lua o hotărâre mare, dar şi extrem de nefericit că trebuia să spun „adio", mai mult ca sigur pentru totdeauna, la ceea ce până atunci fusese familia mea. Separarea de Monica nu mi s-a părut, în fond, tragică, dar cea de copil, da. Mă obişnuisem în ţară să-l văd zi de zi, să stăm de vorbă, să-l observ cum creşte, să ştiu că situaţiile grele nu vor veni ca un tăvălug peste el. Urma să rămână pe mai departe cu mama sa, dar, pentru un copil, părinţii sunt doi şi nu unul. Aproape doi ani de zile m-am lăsat biciuit de formula: „Trebuie, oricum, să pleci... s-o rupi... să ieşi din situaţia asta nefericită…" În intervalul de lupte dintre „trebuie să pleci… dar cum s-o faci", Parisul mi s-a părut a fi un infern, o căldare uriaşă de oameni, maşini, monumente, care, pentru mine, toate, se topeau într-un fel de pastă ce mă înăbuşea, îmi lua aerul. Îmi dispăruse complet puterea de a admira, de a mă lipi cât de cât de realitatea pe care o trăiam. Îmi spuneam uneori: Haidem la Louvru sau la Muzeul de Artă Modernă, sau chiar pe sub Tour Eiffel, să vezi lume, lucruri frumoase după care atâţia se bat... Avântul dura câteva minute, pe urmă începea în mine iarăşi ploaia, deveneam de sus până jos un noiembrie de sat înapoiat, cu bălţi, noroaie, câini vagabonzi pe străzi. Când presiunea

din interiorul meu devenea insuportabilă, mă duceam pe strada Vaugirard... „Vierme, îmi ziceam, eşti lung de patru kilometri, îmi aminteşti de distanţa pe care altădată atât de uşor o alergam…” De la primii paşi simţeam cum norii din suflet pleacă departe. Apărea imediat cafeneaua „Le Siècle”, calmă, cu câţiva indivizi la mese, cu doi-trei chelneri negri, rapizi, agili ca nişte căprioare. „O cafea pentru domnul? ”…şi-n câteva minute mă aflam cu ceaşca-n faţă, cu ţigara aprinsă, cu ochiul atent să urmărească prin geamuri cum afară pe stradă curgeau la infinit oameni şi maşini. Înăuntru, printre mese, nu arareori, circula o femeie c-o nelipsită ţigară Gauloise în gură, vorbind de una singură şi tolerată cu generozitate de patron. Finalmente, într-un colţ îşi găsea liniştea, pe un scaun, primind din partea „stăpânirii” un păhărel cu o băutură discret colorată. Nu m-ar fi interesat pentru nimic în lume biografia ei, prin ce-a trecut în viaţă şi prin ce va mai trece. Ea era franţuzoaica alcoolică din „Le Siècle”, persoana care, la un moment al existenţei, a intrat în derivă, care, până la sfârşit, se va tot da de-a rostogolul la vale… Nu departe de cafenea era o prăvălie de pompe funebre. Aici, un popas obligatoriu pentru privirea vitrinelor. Vastul imperiu al morţii, reprezentat prin câteva dintre simbolurile sale… lumânări, perne de pus sub capetele inerte, variante de cruci şi, mai ales, sicrie. Simţeam prin geamuri aerul din interior, glacial, prin care se mişcau nişte oameni în pielea cărora totuşi n-aş fi vrut să fiu. Strada Vaugirard se continua apoi cenuşie, ca un drum de ţară, cu trotuare în loc de praf şi gropi, cu prăvălii şi case în loc de tufişuri şi pomi. Parcurgând-o până la capăt şi, reîntorcându-mă de unde pornisem, aveam senzaţia că, de fapt, nu mă mai aflu la Paris, ci într-un alt spaţiu urban, categoric mai apropiat de România. Mă simţeam, graţie unor ciudate procese interioare, mai uşurat sufleteşte, gândul plecării din Franţa nemaichinuindu-mă, ba dimpotrivă, părându-mi-se a fi singura soluţie pentru a repune ordine în viaţa mea. Strada Vaugirard, prin nu ştiu ce miracol, era pentru mine, în acelaşi timp, şi teren de oboseală fizică, şi calmant nervos, şi repunător în funcţie a luciditătii de care aveam atâta nevoie…

ªTIINÞE NATURALE

Devenisem student la Ştiinţe Naturale. Pentru a reuşi aceasta am învăţat, trântit pe sub pomii şi caişii din grădină, mai bine de patru luni. Iată-mă frumos îmbrăcat, cu geamantanul de student în mână, luând drumul oraşului în care se afla facultatea. La gară m-a aşteptat soţia unchiului, o femeie longilină, cu părul alb acum, care, în tinereţe, după o expediţie nereuşită la poli, devenise şi ea studentă, temporar, la Ştiinţe Naturale. A urmat întâlnirea cu bunica, iar ea mi-a dat să mănânc lucruri specifice zonei unde trebuia să-mi fac studiile. Ea m-a întrebat, printre altele, dacă drumul până la celebrul oraş universitar a fost uşor şi dacă în geamantan îmi pusesem tot ceea ce-i trebuia unui tânăr demn de a studia Ştiinţele Naturale. Pe o ploaie rece, mai degrabă pe o lapoviţă, cu o glugă de savant pe cap şi cu o dantură impecabil aranjată, de undeva, dintr-un laborator, şi-a făcut apariţia şi unchiul, un adevărat simbol al ştiinţelor naturale. El, în loc de orice salut de bun venit, mi-a ars o scatoalcă peste cap, spunându-mi că studiul ciupercilor şi al viermilor nu e deloc uşor. Ce zic? Rezist la aşa ceva sau ar fi mai bine să mă reîntorc în satul de unde am venit şi să încerc să mă logodesc cu vreuna dintre învăţătoarele de acolo?... Adevărul e că, timp de trei ani, m-am învârtit în jurul clădirilor în care se ţineau prelegeri de Ştiinţe Naturale. Auzeam, prin geamurile deschise, vocea unchiului vorbind despre fiziologia peştilor de mare adâncime şi a încă unor profesori care, utilizând mulţi termeni latineşti, încercau să facă lumină în privinţa multor fenomene ce trebuiau să fie clare pentru orice student la Ştiinţe Naturale. Auzisem, noaptea, laboratoarele cum dorm, respirând liniştite şi adunându-şi astfel forţele pentru a doua zi, când alte şi alte fenomene urmau să fie clarificate, de către profesori, conferenţiari şi asistenţi, studenţilor ce voiau să se iniţieze în tainele Ştiinţelor Naturale. Singurul din familie care mi-a înţeles situaţia a fost bunicul Andrei. Reîntors pentru o clipă de pe lumea cealaltă, mi-a dat o

parte din banii câştigaţi de el acolo, spunându-mi să revin acasă şi să las Ştiinţele Naturale în pace. Acasă i-am găsit pe cei doi fraţi ai mei, cu geamantanele gata de plecare pentru a deveni studenţi la Ştiinţe Naturale...

ÎN TRAMVAI

Mă urc în tramvai; Doamne, cu câtă teamă fac lucrul acesta! Mă gândesc, în timp ce vagonul se hurducă pe linii, că oraşul, în anumite cartiere, a îmbătrânit foarte mult, nemaiputând fi considerat, în aceste condiţii, drept burgul cel mai cochet de pe continent. În primul rând, mai toate podurile de peste râu s-au jigărit şi-ţi lasă impresia că în orice moment se pot rupe în două, în patru, în şase sau chiar în opt. Apoi, cinematografele seamănă mai degrabă cu nişte cuşti din care te aştepţi să iasă la lumină dulăi şi să-i muşte pe toţi trecătorii, fie că sunt, fie că nu sunt cu Dumnezeu. M-am uitat şi la biserici. Turnurile unora dintre ele pierduseră din înălţime şi parcă se balansau încet, cinci secunde într-o parte, cinci secunde în cealaltă. Şi ţiglele de pe acoperişuri se cam degradaseră, apăruseră pe suprafaţa lor muşchii aceia verzi, semn de vechime şi de oboseală. Am văzut şi câţiva preoţi venind din străzi laterale înspre strada principală pe care şerpuia linia de tramvai. Nu târau după ei nici frunze, nici jerbe de praf, dar ar fi fost, poate, mai fericiţi să le târască. În faţa librăriei „Kir Postelnicu", tramvaiul a zăbovit mai mult. Am putut vedea cum, în interior, o doamnă răsfoia o carte mare, poate un abecedar modern sau ceva legat de informatică, cum un domn explica agitat ceva unui alt domn şi cum, în sectorul jucării, păpuşile, plictisite că nu le cumpără nimeni, aruncau unele în altele cu nişte mici cutii în care trebuie să fi fost cartoane pentru cărţi de vizită. Şi încă un detaliu legat tot de librărie… O femeie în vârstă, cu baston, îi spunea unei vânzătoare – şi vorbele ei răguşite cred că se auzeau foarte departe – că în nici una dintre cele douăsprezece căsnicii avute n-a fost nici măcar şase ore fericită. Apoi, în tramvai s-au urcat controlorii. Noi, călătorii, nimeni cu biletele pregătite, dar ei ne-au făcut semn să ne liniştim… Probabil că pe aceşti bărbaţi, în clipele acelea, cu totul alte lucruri îi presau. Eu am reuşit să aflu până la urmă taina suspinului lor. Tuturor acestor oameni, cu câteva zile

înainte, le muriseră ambii părinţi, iar ei, din cauza zăpăcelilor iscate de decese, nu mai putuseră alerga unii la înmormântarea dispăruţilor celorlalţi. Tramvaiul se hurducă în continuare, şi eu, prin nu ştiu ce joc al memoriei, mi-am amintit cum în cimitirul Montparnasse, nu cu foarte mult timp în urmă, căutasem mormântul lui Baudelaire. Până la urmă îl găsisem, dar mai interesant decât mormântul – mi-am dat seama finalmente – era felul în care o ploaie, doar în aparenţă măruntă, cădea peste cimitir. Mă aflam în tramvai, asta trebuie s-o spun, deoarece îmi condusesem iubita la gară. În momentele în care mă hurducam în căruţa aceea metalică, ea era deja foarte departe, prin pulberi şi prin alte asfinţituri.

A...Z

…Am plecat cu motorul de dimineaţă. Aveam un loc lângă fereastră. În faţa mea a apărut, la un moment dat, un căpitan gras, roşu la faţă. Timp de două ore a zdrobit între dinţi sute de seminţe. Probabil mergea în concediu sau undeva într-o aplicaţie fără însemnătate. A încercat de câteva ori să mă provoace la discuţie.

- Aţi fost vreodată cu tancul?
- Nu, niciodată.
- Dar cu gondola?
- Nici cu gondola, deşi Italia mi-e apropiată...
- Dar cu căruţa pe un drum de ţară?

Am zâmbit şi am recunoscut că eram căruţaş.

- Vedeţi, nu întâmplător v-am pus această întrebare. Acum nu ştiu câţi ani, bunicul meu a murit într-un accident de căruţă. Din cauza unui cal care s-a speriat de doi dovleci aflaţi pe marginea drumului.

Mi-a oferit un pumn de seminţe care aveau un uşor gust mentolat.

- Încercaţi să le zdrobiţi în ritmul meu, mi-a spus... După câteva minute am găsit ritmul potrivit şi aruncam alternativ cojile pe jos.

- Conductorul o să se bucure când o să vadă, am zis...

- Cel mult o să ne spună că n-avem cei şapte ani de-acasă...

LA MEHADIA

Ce i-a trecut prin minte vărului meu: să vină tocmai din Statele Unite, din Maryland sau Louisiana, la Mehadia, pentru a vedea la faţa locului starea mormintelor bunicilor noştri şi a mai vedea ceva, şi anume dacă satul a progresat arhitectonic şi are puls cultural. Oceanul l-a traversat cu un avion ai cărui piloţi, firi jucăuşe, au întors aparatul când pe-o parte, când pe alta, astfel că cinstitul meu văr n-a putut nici dormi, nici citi ceva din marele poet Trakl, unul dintre autorii săi preferaţi. În sfârşit, a avut loc şi aterizarea, într-un oraş olandez, unde toată lumea vorbea în ziua aceea de Van der Weyden şi Franz Hals. Acest lucru i-a făcut bine vărului meu care, după ce a vorbit şi el puţin despre Van der Weyden şi Franz Hals, s-a urcat într-un avion cu destinaţia România. Zborul a fost un pic mai dificil decât celălalt, cel transoceanic, pentru că piloţii români, cu o raţie redusă de benzină, au trebuit să abordeze un traseu cu totul şi cu totul exclus din rutele aeriene cât de cât uzitate. S-a trecut astfel cu un aparat relativ obosit peste clădiri de tip medieval, peste întinderi de pământ bătătorit, peste mase de oameni ce nu păreau să ţină în mână beţe de biliard, ci mai degrabă cozi de furci şi topoare. În sfârşit, după îndelungate ore de zbor, vărul meu a ajuns şi în capitala ţării, Bucureşti. De aici, înspre Mehadia, s-a urcat în vagonul unui Intercity. El a povestit tuturor celor care, mai târziu, l-au întrebat, în America, despre căile ferate române, că trenul numit „Intercity" era plin de lume bună, dar că mergea foarte încet. „Am avut chiar impresia - a declarat vărul meu reporterului unui mare cotidian de pe coasta de vest – că la un moment dat ne trăgeau nişte boi înspre direcţia în care toată acea lume bună se deplasa." În sfârşit, după mai multe zile de căi ferate române, teafăr şi nevătămat, vărul meu a ajuns în gara Mehadia. Aici, pe peronul plin cu desagi şi buruieni, s-a întâlnit cu mine… Întâi şi întâi, fără a ne uita prea mult la ceasuri, am privit muntele numit Străjoţul.

- Îl mai urcă cineva? m-a întrebat vărul meu.

- Nici dracu', i-am răspuns, bolovanii aceştia au fost radiaţi de mult de pe toate hărţile ţării.

- Şi, altfel, nu mai au nici o utilitate? a căzut a doua întrebare...

- Când şi când, plasticienii mai vin pentru flancul drept al muntelui, dar nimeni n-a văzut vreodată ce reţin ei anume din acest conglomerat de pietre.

- Atunci, a zis vărul meu, dacă lucrurile stau aşa, haidem la cimitir să vedem de morminte. Am găsit cimitirul mai repede decât credeam. Şi mormintele familiei le-am găsit şi pe cei de dinăuntru care ne-au spus că se simt foarte bine acoperiţi de buruieni şi că ar dori să-i lăsăm în pace. Ne-am îndreptat atunci spre sat, fiind extrem de curioşi să-l vedem. Într-adevăr, câteva lucruri, totuşi, se schimbaseră. Casele nu mai erau văruite în alb, ci în galben, prin pomi erau mai mult porumbei decât vrăbii, câinii vagabonzi se răriseră, curenţii reci de aer erau, ca să zicem aşa, domoliţi de nişte curenţi calzi care veneau dinspre gară, dinspre un pod de fier şi o carieră de piatră numită Binchineţ. Apăruse şi un turn în faţa bisericii, în jurul căruia alergau câini, pisici şi copii.

- Un singur lucru nu s-a schimbat, spuse vărul meu aprinzîndu-şi o ţigară, obiceiul oamenilor de a-i privi pe necunoscuţi din spatele perdelelor.

- Tu ai dreptate, i-am răspuns, dar au fost foarte puţini cei care ne-au privit astfel, poate doi sau trei, şi nici aceia nu-i sigur că ne urmăreau exact pe noi. După ce medicul, preotul şi un învăţător ne asiguraseră că satul progresase mult sub aspect arhitectural, ne-am interesat, la aceleaşi personaje, şi despre pulsul cultural al localităţii.

- Totul merge foarte bine, ne-a spus medicul, preotul ştie să scrie şi să citească, învăţătorul, la fel, şeful gării şi impegaţii sunt foarte buni dansatori... iar ceilalţi, mulţimea, ca să zic aşa, se uită la noi şi ne admiră...

- Ştiţi, a intervenit după aceste precizări vărul meu, am scris la Washington un articol pentru numărul aniversar al

ziarului dumneavoastră „Grănicerul”, care, după câte am înţeles, va apărea curând…

- Va apărea, desigur, a răspuns învăţătorul, dar nu chiar atât de curând, căci e nevoie de timp până să ni se trimită eseurile despre oi, cronica împrejurimilor, a sălaşurilor, editorialul pe care nici până în ziua de azi nu ştim exact cine-l scrie, interviurile de care numai Dumnezeu ştie cine se ocupă. E o chestiune această apariţie, nu vreau să vă mint, cam de 6 luni, un an…

- E bine şi aşa, a spus vărul meu, punând articolul scris la Washington sub o piatră, e bine şi aşa… totul e să-l culegeţi cât de cât corect…

Se lăsase seara când, din gara Mehadia, fiecare am luat trenul ce urma să ne ducă spre casă. În momentul plecării, impegaţii ne-au salutat cu mult respect. Am putut auzi atunci cum păsări cu corpurile, probabil, din plumb, se izbeau de metalul vagoanelor. Adio, Megie, tristă elegie…Vărul meu, în rapidul său, a fost singurul pasager la clasa întâi, iar eu, în personalul meu, unicul călător la clasa a doua. El a ajuns peste ocean pe o vreme frumoasă, cu soare, eu, pe o vreme urâtă, cu vânt şi ninsoare. De la această întâlnire, noi doi nu ne-am mai scris, dar de gândit unul la altul, din când în când, cu siguranţă ne-am gândit…

TREC NIªTE PĂSĂRI

Zi de toamnă, de iarnă, de vară, deschisă micilor ieşiri în oraş, conversaţiilor prin camere discret încălzite, răsfoirii cărţilor din bibliotecă, audierii unor discuri sau casete pe care nu le-ai mai auzit de mult. Câţiva nori inofensivi alunecă pe cer, bate un vânt cu direcţii schimbătoare, ajung până la tine, pe ferestrele întredeschise, fragmente de discuţii purtate prin curţi, pe la colţuri de stradă sau aglomeraţiile de pe bănci, pe care stau, cu nostalgia satelor părăsite, actualii zişi orăşeni. Îmi aduc aminte, în aceste ceasuri din viaţa mea ce se scurg molcom, de ciorile ce croncăneau în dimineţile iernii ce-a trecut, împrăştiind până departe, în văzduh, neliniştea lor. De unde veneau aceste păsări de cărbune şi, mai ales, încotro se îndreptau? Stolurile lăsau impresia că dispun de cronometre, atât de exactă le era trecerea prin zona casei mele. Trebuie că zburau foarte jos, poate foarte puţin deasupra copacilor şi blocurilor, căci croncănitului lor i se adăugau şi un foşnet de pene, şi un fâlfâit de aripi ce făceau parcă aerul să vibreze în camere. Dar să luăm lucrurile mai în amănunt: În dimineţile de octombrie, stolurile duceau pe aripile lor picături din arşiţele verii, pe care le lăsau să cadă peste oglinzile de brumă de pe câmpuri, peste pomii ce se dezbrăcau de frunze, peste ochelarii, salopetele, notele de plată la cabane abandonate de turişti prin văi. În dimineţile cu buze roase de noiembrie, cînd peste capetele copiilor trec, cu pălărioare roşii, frânturi din fostele vacanţe, păsările ne aduceau aminte nouă, celor de prin case, să ne punem ordine în lucruri, să ne pregătim pentru posibile despărţiri, să ştergem de praf veioze, tablouri cu absolvenţi de liceu, sticluţe în care diverse licori şi-au schimbat de atâtea ori mirosul şi culoarea. În dimineţile apoase de decembrie, ele ne vorbeau despre liniştea din munţi sau din dulapurile unde, treptat, rochii, costume, paltoane, pardesie, se transformau în piese minerale. Tot timpul păsările acestea se vor auzi ca nişte semnale anunţând că pe fiecare

dintre noi îl aşteaptă ceva, ca nişte avertismente învelite în vată şi batiste, că nu peste foarte multă vreme, muţi şi singuri, vom fi prizonierii unui frig fără de sfârşit.

PLECAREA

Reîntorşi sus, în odăiţa noastră, fugeam numaidecât la fereastră. „Ia să vedem, poate aici, la suprafaţă, în vreme ce noi călătoriserăm, s-a mai schimbat ceva.” Ei, desigur, lucrurile se mai mişcă! De fiecare dată cînd reveneam din adâncuri constatam modificări. În bloc, spre exemplu, chiar vecina noastră îşi luase obiceiul de-a găti zile de-a rândul cu uşile deschise. Mirosul de sosuri pătrundea politicos prin toate orificiile, dădea un tur prin camere şi repede ni se instala în nări. Pe străzi ni se întâmpla să vedem câini rămaşi în trei picioare, soldaţi în stare de non-combat, nuntaşi obosiţi, călcând prin noroaie, maşini împinse să pornească. Sau înmormântări cu fanfare, păruieli din gelozie, bătăi în toată regula etc., etc. Cum spuneam – mici surprize, plăceri de-o clipă, cadouri populare de cinci bani. Dar marea cangrenă o regăseam, o regăseam mereu prezentă, de fiecare dată parcă mai presantă, mai apropiată, suflându-ne mai vârtos în obraji. Erau ceasurile de pe mese, ce ne măsurau viaţa, sunând tot mai strident în fiecare dimineaţă, erau pe balcoane, spânzurând ca nişte gâturi de miel tăiate, cămăşile, flanelele, pantalonii tot mai vechi, tot mai uzaţi, erau pe urmă cratiţele, ochi orbi, cu mâncarea-ntărită-n ele, scrumierele în care resturile de ţigări păreau adevărate tumori. Şi când te uitai mai departe, calea ferată uitată până şi de poeţi, apa din parcuri şi crengile căzute din pomi, învăluite-n frunze, câmpul militar cu ţinte false, înconjurat de sârme, depozitul inform de cartoane şi hârtii, cartierele văzute ca în palmă, bătrâneţea şi rugina instalate peste tot…

Într-o zi, ţin bine minte asta, era un ajun de Crăciun, soţia mea s-a întors de la serviciu stropită de sus până jos cu supă de fasole. Credeam că va izbucni un scandal, că vor urma spargeri de farfurii, lacrimi, sfâşieri de haine. Dar nu, nici pomeneală… După ce-a mâncat două clătite şi-a băut o ceaşcă de cafea, ne-a spus, în sufragerie, mie, mamei ei, băiatului nostru, cu o voce seacă în care, era, însă, şi o undă de

amărăciune: „Am luat hotărârea, diseară plecăm, lăsăm totul celor ce vor veni după noi, câteva fleacuri nu mai contează. Acum, să mergem să ne odihnim”. La ora nouă seara, în bucătărie, eram cu toţii pregătiţi pentru marea încercare. Fiecare aveam în prelungirea umerilor o pereche de aripi dintr-un material uşor. În bloc începuseră colindele, când noi, unul câte unul, de pe pervazul ferestrei, ne-am lansat în aerul rece al nopţii. Iată-ne zburând pe sub lună, fiecare în direcţia lui. Soţia mea se pregătea să coboare prin spatele unuia dintre poli, băiatul cred că o luase înspre Calea Lactee, soacra, în urma căreia se auzeau vagi croncănituri, o pornise sigur înspre Mările Sudului. Eu m-am învârtit o vreme pe loc, apoi m-am hotărât să cobor într-un crâng alb, minunat, făcut din cabluri şi stâlpi de înaltă tensiune...

VÂNÃTORUL

Să fi fost cu scurgerea istoriei noastre româneşti prin anii ’50-’51… *Tout suite après la guerre.* Solul nostru şi mentalităţile erau supuse unor mari transformări. Capitalismul rapace şi individualist era împachetat în mari lăzi sau cutii şi expediat pe alte meridiane, locul lui fiind luat de aplicaţiile practice ce proveneau – cel puţin aşa se pretindea – din ceasloavele de înţelepciune ale celor patru „mari” ai Răsăritului: Marx, Engels, Lenin, Stalin. Pe acest fond de reînnoiri, cu „trenul foamea”, venit direct din Moldova, îşi face apariţia în Topolovăţ, printre alţii, şi Ion Boţ, numit, în jargonul mângâietor al satului, „ceacea Ionică”. Cum nu avea, spre norocul său, înalte pregătiri intelectuale, proaspăt sosit în sat, urcă pe scara ierarhică, ocupând un post de conducere pe la primăria ce încă nu-şi schimbase numele în „consiliu popular”. Ceacea Ionică era mic de statură, ca un pion de şah, având în toată fiinţa lui note pronunţate de clown. „La joc” dansa cu Tanţa, soţia lui, mai înaltă cu un cap. La învârteli şi treceri pe sub mână o călca frecvent pe picioare, alegându-se, drept răsplată, cu vorbe grele în plină horă. Ne e exclus ca, în intimitate, Tanţa să fi practicat cu soţul ei şi pugilatul. În scurtă vreme, în familia micului nomenclaturist local au venit şi copiii: doi băieţi şi două fete, rotunzi la chip, mărunţi, aproape sub toate aspectele traşi la indigo. Între timp, era să uit, Tanţa devine doamnă, membră de partid, lideră a femeilor democrate din localitate. Când trăgea puţin la măsea, indiferent de circumstanţe, limbajul ei dobîndea culori neobişnuite. Ceacea Ionică, la rândul său, fără să fi citit literatură engleză colonială, fără să fi fost el însuşi în vreo colonie, fără să fi luat contact cu marii călători ai lumii, ajunge la concluzia că ar fi un infirm dacă nu s-ar deda, ca şi nemernicii de „foşti”, preocupărilor cinegetice. Graţie carnetului roşu, funcţiei politice ce o deţine, celor patru clase primare care-i garantau o gândire adâncă, obţine mult dorita armă de vânătoare. Cu cizme care-i ajungeau până la fund, cu centuri de gloanţe peste şold, Ionică, în primele două-trei luni de

vânător autorizat, îşi exersează ochiul şi reflexele, trăgând prin sat după ciori. În sfârşit, când această probă e trecută, gândurile i se îndreaptă spre vânatul mai de anvergură.

Într-o zi de sâmbătă, spre pădurea Bazoşului, vânătorii satului pornesc. Şeful de post, un perceptor încasator de cote, vreo doi de pe la raion şi, bineînţeles, Ionică, cu toţii remarcabili mai ales în păparea de litere când scriau ceva. Firul Begăi rămâne la dreapta, pădurea, ca o mare aripă verde, se apropie mereu. Şesul e calm, cerul de un albastru intens prevestea căldura ceasurilor de amiază. Trăgătorii se grăbesc, având în faţă imaginea ţapilor pe care-i vor ucide. Cam după o oră de mers, relativ tensionată, puşcaşii se află în poziţiile de pândă de lângă liziera pădurii. Se aşteaptă poate o jumătate de oră şi, la marginea codrului de foioase, îşi face apariţia un patruped mai mare, ce priveşte oarecum derutat spre stânga şi spre dreapta. Apoi, în pas molcom, o ia înspre dreapta, exact unde se află la pândă ceacea Ionică. Vânătorul nostru-l lasă să se apropie şi, când consideră că animalul e perfect în bătaia puştii, apasă pe trăgaci. Plumbii pornesc pe ţeavă şi-n câteva secunde patrupedul e culcat la pământ. Vânătorii ies din ascunzişuri să-şi savureze prima victorie, dar o dată cu ei iese din pădure şi un cioban. Acesta constată înfuriat că cinegeţii i-au luat drept ţap ultimul măgar ce-l avea în turmă. Le strigă: „Mi-aţi împuşcat măgarul! Cine mi-a făcut-o?” Spăşit, Ionică se prezintă la raport. „Tu zici că l-ai omorât? Du-te acasă, prostule, şi adă banii, iar puşca zvârle-o-n fântână, că nu-i de mutra ta. Cine haia mă-ti te-o fi făcut vânător, că tu nici să ţii bota mea în mână nu eşti bun…”

P.S. După această ruşine „cinegetică”, clanul new-vânătorilor din Topolovăţ l-a degradat pe ceacea Ionică la masacratul de ciori. Îl mai luau uneori şi la iepuri. Finalmente, eroul nostru a abandonat vânătoarea, datorită unei afecţiuni de ochi ce nu-i permitea să vadă clar nici la zece metri.

CAMERA DE DINCOLO…

Şi-a strâns câteva haine de pe divan, cu greu, a înfundat totul într-o sacoşă şi gata a fost de drum. Cred că şi-a luat adio de la fiecare lucru, clipind imperceptibil în direcţia lui. Nici un cuvânt, nici un gest, nimic exterior, toate părerile de rău înfăşurate grijuliu într-o batistă aşezată poate chiar cu puţină detaşare într-o zonă mai ascunsă a poşetei. Pricepea ceva dintr-o despărţire tavanul, atunci mai alb decât zăpada polară, înţelegeau pernele, scaunele, micile obiecte din vitrine, că vor fi învăluite de-acum înainte în aerul rarefiat al unei absenţe? Cât de repede se scurg paşii de pe covoare, cum creşte un soi de întuneric, chiar în plină lumină aflându-ne, pe urmele celui care pleacă. Rămân tablourile să se privească unele pe altele, nu e exclus prin colţuri să mai răsune ecourile unor vorbe, dar, până la urmă, până la urmă, totul e strivit şi camera din care pleacă cineva, dar pleacă cu adevărat, nu se joacă, se închide ca un spaţiu peste care se tot pun lespezi, drugi, pulberi, capace. Mai apoi, tu te plimbi prin încăperea aceea, dar tot ce apuci, atingi, mângâi, e de fier, cu luciri duşmănoase. Pot, pe divan, evident, „mai apoi”, să se aşeze academicieni, vizionari politici, mari şi chiar foarte mari şefi de instituţii, şi, stând astfel, să fumeze, să bea, să vorbească, altfel zis, să fie în „cărţile vieţii”, la un anume moment, se postează-n faţa lor „absenţa”, le ia graiul, le stinge gesturile, îi cufundă într-un fel de acvariu, cu adâncimi necunoscute. Şi rămâne camera, ce, hotărât, în interstiţiile ei, nu mai vrea să primească pe nimeni. Dar dacă noaptea, din încăperea definitiv părăsită, se vor auzi foşnete, mici zgomote, fofilări ale unor molecule în zonele greu de descifrat ale altor molecule? Ar putea fi un singur răspuns aici... că „absenţa” însăşi se întoarce cu faţa la perete, mâhnită de faptul că poate prea repede s-a instalat ca stăpână, se ştie unde, în camera din care cineva a fost nevoit să plece…

Suntem mai mulţi cei care plecăm, dar numai o singură persoană va avea un drum aparte, fără indicatoare, poliţişti şi

alte lucruri vulgare secretate de acest pământ. Noi ştim cu toţii cine e fiinţa aceea cu destinaţie specială, şi mai mult ca sigur că aceasta e şi cauza pentru care nu prea vorbim.

Maşina sofisticată alunecă printre plopii unei şosele. Cât vezi cu ochii, câmp cu vagi accidentări. Unele sate sunt atât de mizerabile, încât, privindu-le, ai impresia că de la o clipă la alta te vei umple de răni. Străbatem şi un orăşel, obscur, făcut, parcă, din vechituri şi şubrezenii, din tălpi de bocanci, taioare uzate de damă, o consignaţie, unde nimeni nu rosteşte numele lui Cristofor Columb. Şi biserica se uită la noi cu ochii obosiţi ai unui văduv. Pe urmă, iarăşi şoseaua, asfaltul şi plopii, câmpia cu vagi accidentări…Tuturor celor din maşină ne-ar fi plăcut să ne fi îndreptat spre o masă de nuntă, spre o cabană plasată sus, între nori, spre un lac, unde, întinşi pe spate, să fi putut străpunge cerul cu privirea. Ne-ar fi interesat, poate, să vedem cum noaptea, cu bărbile-i grele, se retrage chiar şi în pădurile din noi, cum vine pe picioare anemice, încă subţiri, trupul de început al dimineţii. Şi-n timp ce noi mergeam, cât de palidă trebuie să fi fost camera, nu chiar cu atât de multă vreme înainte părăsită. Dar noi nu mergeam, câtuşi de puţin, la vreo nuntă sau la vânători de fantasmagorii. Şoferul ne semnalizează, la un moment dat, apropierea oraşului, de fapt, punctul terminus al călătoriei. Maşina specială dotată cu aparatură în sprijinul vieţii, în care nimeni nu prea voia să urce, aproape că se clatină pe porţiunile de drum cu piatră cubică, se înclină când biruie gropi, devine adăpost mişcător, dar sigur, când are sub roţi porţiuni de asfalt. De o parte şi de alta, nu mai sunt plopi, ci blocuri, ce-ţi strecoară în suflet o senzaţie de sărăcie uscată şi posibilităţi de izbucnire violentă a mahalagismelor. Din când în când, monumente austere, în semi-paragină, sugerându-mi nişte înţelepţi pe care brusc i-a surprins îngheţul polar. Încă o legănare, o accelerare, în sfârşit, o frână şi maşina minune se opreşte. Cu acest drum, cel puţin, lucrurile sunt clare, el s-a terminat aici…

Intrarea în clădire e părăginită, inospitalieră, totul pare vopsit într-un galben spălăcit, totul pare să şoptească: „Dac-aţi pătruns aici odată, n-o să ieşiţi chiar atît de uşor…” Urcăm scări protejate de covoare, ceva lânced te-ntâmpină la tot pasul, pătrundem doar doi într-o cameră ce pare, cu mobilierul ei, cu tot, o mare tabletă albă, un produs farmaceutic. Cel mai mult mă apasă, privindu-le ceasuri şi ceasuri în şir, cele două noptiere de metal, adevărate calamităţi, când trebuie să le ai mereu în preajmă. Sertarele pline, nu cu îngheţate, ci cu medicamente, pacheţele de vată, biscuiţi, linguriţe, chiar şi de plastic, coji de pâine. Zgomotele ca atare sunt rare, înăbuşite, vin de departe, nu ştii cine le emite. Şi, dintr-odată, ca o suită de valuri, cu modulaţii, cu refrene pe mai multe voci, corul credincioşilor dintr-o biserică. De data aceasta, sursa ce perturbă pacea e aproape, chiar în curtea ce se vede prin ferestre. În intervalul acela am stat, de nenumărate ori, pe spate, privind pereţii, perdelele, tavanul. Viitorul îmi juca înainte, ca un cioroi înrăit, musculos. Intrau pe geam şi alte păsări gureşe şi făceau aceasta tocmai pentru că ştiau că nu le plac. Dar când de prin pomi, de prin alte cotloane, se hotăra întunericul să intre în odaie, atunci toate se-ntorceau pe partea cealaltă, pentru ca toţi, deopotrivă, bolnavi, sănătoşi, să se poată puţin odihni. Uneori, pur şi simplu, de atâta oboseală, nu puteam adormi. Ca să-mi ţină de urât, lângă pat venea gara cu trenurile ei. Au fost, de câteva ori şi furtuni, şi printre fulgere, garniturile mereu se fofilau. Când se apropia, însă, dimineaţa, în camera de care cu atâta pasiune vorbesc, se reinstaura cenuşiul, pe care lumina soarelui, chiar arzător, îl mai anima puţin. Atâta tot, căci lucruri cu adevărat spectaculoase nu se petreceau.

Stând acolo, ca orice om, aveam şi eu nişte speranţe. Le udam la rădăcină, în fiecare dimineaţă, să crească, să prindă putere… Dar de ce să mai vorbim despre astea, când mereu cineva, mai puternic decât mine, un adevărat expert, un hăitaş tenace le dădea… la cap. Zdup cu voi, la coşul, la lada de gunoi… Razele de soare ard, parcă tot mai tare de la o zi la alta.

Nopţile sunt scurte, alunecă rapid prin curtea uscată. Primul ceas al dimineţii e marcat inevitabil de apariţia femeilor cu măturoi şi cârpe. Sunt atât de obişnuite cu cei ce moţăie răpuşi prin paturi. În tăcere vin, în tăcere şi nepăsare pleacă. Alunecă spre alte saloane, unde braţul lor puternic s-ar putea să fie extrem de necesar. Ceva mai târziu, apar surorile, unele dintre ele cu ochii tumefiaţi de nesomn. Şi, în sfârşit, „reginele", în faţa cărora turmele fac plecăciuni. Sunt băiat de medic şi, tocmai de aceea, medicii nu-mi plac. Această primă doamnă doctor, probabil şefa de orchestră, îmi lasă senzaţia, prin aroganţă şi presupusă provenienţă semi-divină, că n-are nici organe uro-genitale, nici orificiu anal. Pare o statuie hrănită cu pireuri şi paste făcute de bucătării situate dincolo de nori. Pielea albă, ca şi clapele de pian, stratul de pudră de pe obraji, fără fisuri. M-ar tenta, chiar acum, când împrăştie aere nobile prin încăpere, când pune-n mişcare zâmbete liniştitoare învăţate-n facultate, să-i trântesc o glumă groasă, o torpilă, să-i facă praf porţelanul din care e confecţionată. Începe înc-o zi fierbinte, cât de curând va trece şi corbul ce supraveghează oraşul…

Pun şi eu condeiul jos, căci, printre altele, şi de scris m-am săturat. Rezultatul final îl ştim, vom rămâne cu unul mai puţin, nu mai văd ce ar mai fi de comentat…

În camera aceea unde absenţa dansează ca la ea acasă, ar mai fi un Moş Crăciun pe-o etajeră, ceşti din care nu va mai bea nimeni, poze pe pereţi, un praf delicat ca un poet…

(Titlul textului mi-a fost sugerat de poetul Eugen Bunaru).

JURNALUL NIMĂNUI...

Văd şi nu mă pot opri să nu văd...Văd până jos, în fundul abisului. Se mişcă ceva imperceptibil şi zgomotele nu sunt mari. Peste tot e un miros de sărbători şi de păduri prin care se plimbă cu paşi mărunţi doamne îngrijorate. Soarele îşi lipea razele de pereţi, de perdele, de albul ce plutea obosit peste paturi. Prin fereastra deschisă, o haină, poate doar mâneca unui veston şi o vietate ce se strecoară discret din încăpere. Asta aş vrea să ştiu, dacă e noapte sau zi, dacă povestea, cu adevărat, s-a sfârşit sau a mai rămas o filă, aproape imposibil de citit. Tusea e un lucru obligatoriu aici, „se poartă", precum fracurile la marile festivităţi. Şi când fierbinţelile vor trece, din curtea de jos, neplăcută, cine va urca pe ziduri?... S-ar putea să fie toamna născută din nopţile mai reci sau acele mâini uscate pe care ai început să le vezi pretutindeni...

Un mic transfer, cât o fărâmă de pâine, asta, da, se poate face, dar nimic mai mult. Afară linişte, un soare uşor primăvăratec. Pe firul timpului alunecă necontenit corăbii încărcate cu oameni. Văzându-i, nici nu ştii ce să faci... să râzi, să plângi, ori amândouă la un loc. Vin finalurile pe cai puternici, nărăvaşi. Se vor opri direct în mijlocul sufrageriilor noastre. Cineva la un moment dat va spune: „Tu, semi-scheletul ce te tot fereşti să nu fii văzut, pregăteşte-te să vii cu noi." Şi tu pleci, închizi uşor uşa, nici nu simţi cum deja pluteşti...

Câteva cuvinte şi pentru tine, măruntă ziulică. Se va petrece astăzi ceva deosebit?... Puţin, extrem de puţin probabil. Nu se va deschide măcar nici „Muzeul Plictisului"… În fapt, o zi modernă ca toate celelalte… telefoane mobile, internet sau, mai pe scurt, net, maşini sofisticate, rable aducând cu marii comici ai ecranului, cărucioare cu infirmi, ambulanţe, tramvaie, autobuze, pline sau goale. Un fond tehnic care pare-se ucide totul de la firul de iarbă la vulturul singuratic. Şi pe acest decor ghiciţi cine vine?... Într-o primă rundă, Moş Nicolae şi, pe

urmă, Moşul General, academician profesor doctor, neobositul Moş Crăciun. Lovitura finală o dă Anul Nou, Revelionul, căpcăunul cu ochi roşii, cu şapte stomace. Pe sub ferestrele mele, despre care mulţi burghezi spun că nu sunt prea spălate, vor trece pe la opt, nouă seara, perechi, perechi grăbite, cu plase pline de prăjituri, sarmale, murături puse de mama, rulade cu şuncă, ouă, tot ce cade ca pietroiul în bietul stomac. Noaptea tensiunilor ridicate, a pulsurilor grăbite, a dorinţelor carnale nu întotdeauna corect direcţionate. La un loc, sub cerul sur, femei frumoase, pocitanii de nesalvat, încornoraţi, cu şi fără ştiinţă, şmecheri, naivi, imbecili, mediocrităţi. Se mişcă grămezile de oameni, miliardele de celule din care sunt alcătuite, se leagănă şi ele, cel mai adesea, pe fondul unei plăcute oboseli. Dar dimineaţa care implacabil vine e puţin altfel… îţi plasează-n gură ceva amărui, coclit, îţi învăluie ochii într-o peliculă de plumb, te face să constaţi că multe ţesuturi din fiinţa ta se inflamează. Şi mai ca-ntotdeauna, peste ţigările fumate, spirturile, cafelele băute, sarmalele şi cărnurile coborâte în profunzimi de stomac, îşi lasă pentru câteva ore aripa grea, Majestatea-Sa, somnul. Şi sfârşitul vieţii se apropie, dar cei învinşi de noaptea pierdută, pentru moment, sunt nepăsători la aceasta.

Mănânci de multă vreme singur, dar uneori te mai acompaniază rechinul din oceane. Cu colţii lui prietenoşi se joacă cu pâinea ta uscată, cu prăjiturile ce i le oferi. Apoi, când spumele marilor ape se apropie, el îţi face semne de adio şi plutind ca o fărâmă de vis dispare prin fereastra subţire cât o aripă de flutur. Mai vine şi tigrul, elegant, mătăsos, şi-ţi spune deschis c-ar vrea totuşi să soarbă, din trupul tău, măcar un litru de sânge.

O cărare învăluită în fumul amurgului. Un om printre copacii rari. Cu degete subţiri, o femeie iubită cândva cântă la pian. Din oasele ei creşte acum o iarbă stufoasă. O voce de copil

străbate camerele atât de bine încălzite, pisica şubrezită priveşte prin fereastră. Un deputat striveşte între dinţi o ţigară, din pod se aud zgomote ce pătrund în filamentul subţire al somnului meu. Un clopot mare se prăbuşeşte printre pruni. Frunzele din faţa casei noastre, caii înaintând prin zăpadă, toamne prelungi lipindu-şi de ziduri zrenţele ude…

Ninge pe aleea de duzi… Din loc în loc, vrăbii îngheţate. Cineva mă trage cu sania, aleargă cu mine pe oglinzile albe.

Satul e un fum îndepărtat, un prunc legănat în vetre fierbinţi. Oaspeţii noştri, în haine uşoare, păşesc în vârful picioarelor. Se lasă în perne, în fotolii, se-nvăluie-n fum de ţigară.

Soseşte şi cotoiul cel roşu, tinerel, parfumat. Toarce, cu vârful cozii atinge perdelele, aruncă lemne pe foc. Cu toţii ascultă chitara, romanţele din stradă, îşi moaie buzele în vin, repetă vechi refrene. Valsează printre rododendroni.

Mi-e cald şi mi-e somn… Cimitirul se-nvăluie-n pături şi adoarme şi el…

Oh, bunul meu prieten, cu stimulator cardiac… Ce să-ţi spun eu ţie, acum, când sunt încărcat de bagaje? ...pe drumurile continentului n-am mai prea fost, mi-am purtat nevoile prin hoteluri de mâna a treia, am fost gonaş pe la vânători aristocrate, am învăţat de la mari maeştri să fac supe de cartofi, de fasole, visez să pot prepara şi budinci, cineva foarte drag mi-a murit şi cu asta ţi-am zis totul...

Cu siguranţă mi-era frică de ceva... Dar plăcerea de a traversa linii ferate m-a făcut să merg înainte. I-am scris soţiei care mă aştepta de mult acasă, cu cornuleţe calde, cu unt şi dulceţuri, despre frumuseţea calmă a vagoanelor de marfă amorţite prin triaje, de semafoarele vechi ce prezintă interes pentru şcolile de arte plastice, de toaletele ecologice ale căror uşi le clatină vântul şi, mai ales, despre câinii întâlniţi la tot pasul. Tablouri mari ce se zbat sub ploi şi zăpezi, neglijate încă de un public grăbit şi incult...

FUNCÞIA ªI TALENTUL

Un cap masiv, bivolesc, o pereche de ochi mici, reci, inexpresivi, de peşte, obraji plini, tremurători, ca produsul alimentar numit „răcituri”, un păr încă bogat, uşor încărunţit, pieptănat fără nici o fantezie, buze umede, late, poate chiar unsuroase, „elemente” ce ar putea închega, într-un anume fel, fizionomia unei „funcţii” de zonă mai înaltă. Ca îmbrăcăminte, Doamne fereşte, ceva în afara unui costum de culori mai închise, la gât iţindu-se, de sub gulerele unei cămăşi călcate, nodul plin al unei cravate, care dă prestigiu şi stabilizează întregul monument „om-vestimentaţie”… Fireşte, „funcţia” joacă un rol important în mecanica socială, ea având, necondiţionat, un birou bine dotat, calculator, două-trei telefoane, plus „mobilul”, pe lângă mapa aşezată central în faţa sa, apoi un fotoliu moale, scaune capitonate pentru diverşii „solicitanţi”, oameni cu probleme, undeva, într-un colţ, un televizor şi pe doi-trei pereţi, în afara unor tablouri, în general, fără nici o valoare, şi câteva rafturi, unde zac în perfectă ordine cărţi de care nu se prea atinge nimeni. Subalternii, în frunte cu secretarele, chiar dacă unele din acestea îi sunt mai apropiate, cam tremură când „funcţia” venită la serviciu dă drumul primelor grohăituri. Dacă cineva ar vrea să vadă cum a ajuns „funcţia” să ocupe fotolii moi la birouri sofisticate, ar observa că sub unghiile degetelor are nişte teci foarte mici, din care însă, la nevoie, pot ieşi gheare foarte mari, necesare operaţiunilor de căţărare. Cu mişcări precaute, când primeşte „foc verde” de la funcţiile mai mari – şefi de partide, rude sus-puse, oameni pe care nu s-a sfiit să-i mituie –, funcţia noastră, folosindu-şi dotările mai sus menţionate, urcă, foşnind, trosnind, dar totuşi într-un regim al discreţiei, din creangă în creangă, până i se ordonă de „vocile înalte”: „Gata, stai, ajunge”… Dacă în domeniile mai subtile, artă, literatură, umor, felurite ameliorări sociale, comunicativitate, „funcţia” este comparabilă cu betonul, în schimb, cu foarte mici excepţii, ea e inventivă în a

trage profituri materiale cât mai mari din toate ocaziile ce i se ivesc. După trei-patru ani de „lucrări”, „funcţia” are maşină nouă, îşi schimbă apartamentul sau trece direct la o casă, în concedii se orientează spre Vest (Franţa, Spania, insulele Mediteranei, Dubai, Thailanda, diverse zone africane), zilele de naştere, revelioanele şi le petrece în localuri selecte, vile, restaurante mai retrase, unde, în compania altor „funcţii” şi a ţoapelor lor, pline de fixative şi îmbibate de parfumuri, grohăie cu toţii fericiţi. Unele „funcţii” mai elastice au şi iubite, de regulă, tot nişte ţoape, ca şi soţiile. „Funcţiile” sunt multe şi în perimetrul vieţii, şi aşa destul de mic, varsă o mare cantitate de mediocritate şi chiar mai rău. Pentru ei, la loc de cinste e friptura, maşina, indicată să-ţi moi fundul pe canapelele ei, şeful, un ideal, în faţa căruia trebuie să ştii ce e de grohăit, iar la dispreţ, subalternii, nişte animale mici, pe care trebuie să le asupreşti, la nevoie, chiar să le dai pe uşă afară. Aşa bine îmbrăcaţi cum sunt (suferă toţi de costumomanie), când se grupează pentru vreo şedinţă, sesiune, instructaj, întâlnire, eu îi văd ca pe o turmă de patrupede, de la care e bine să-ţi întorci privirea. În tot cazul, să nu intri printre ei, căci te iau pe sus cu râturile lor… Dar „talentul”… cu el ce se întâmplă? Când păşeşte alături de o „funcţie”, parcă păleşte, ţine capul plecat, e nefericit, căci, pe nici o cale aproape, nu poate dialoga cu „monstrul sacru”, greoi în costumul său, ce-l acoperă, parcă în întregime, cu o pătură neagră. Aţi văzut dumnavoastră talente adevărate tronând în birouri solemne, dând ordine îngheţate, insuportabile şi ca stil de formulare, şi ca stupizenie a conţinutului? Pentru „talente”, regulile, regulamentele, sunt resimţite elastic, remarcându-li-se, cât ai zice peşte, chingile constrângătoare, nenumăratele frâne ce le conţin. Spre deosebire de „funcţia”-„funcţie”, „talentul” se ştie bucura de frumuseţea unei toamne, a unui peisaj, de inteligenţa cu care e scrisă o carte, de sensibilitatea unui tablou. Într-o femeie, nu vede doar o parteneră de împerechere, de ciupit de fund, ci o fiinţă delicată, căreia trebuie să-i descoperi virtuţile secrete,

pentru a-i face sufletul să cânte. Dacă, printr-un miracol, chiar dobândeşte o funcţie, „talentul” nu suferă un şoc cerebral, în caz că ar pierde-o. Uneori e chiar fericit că scapă de constrângeri, de solemnităţi stupide, de companii ce îl intoxică până la vomă. Finalmente, îşi va găsi el ceva să-i asigure, cât de cât, o existenţă. Închei acum aceste consideraţii şi pornesc într-o mică plimbare spre o pădure apropiată, cu speranţa cât un purice că poate voi găsi acolo o „funcţie” care să-mi spună: „ Nici nu ştiam câtă frumuseţe e printre copacii aceştia singuratici…”

POLITICIENII

S-o luăm puţin mai de departe, pentru perspectivă. Cu bune, cu rele, primele eşaloane de politicieni, altfel zis, oameni realmente cultivaţi, cu orizont în gândire, cu interes real pentru binele unei Românii mici, marginale pe atunci, au activat pe timpul domniei lui Carol I. Câteva nume, acoperite discret de praful istoriei, ar fi: Mihail M. Kogălniceanu, N. Kretzulescu, Lascăr Catargiu, Ion Ghica, Ion C. Brătianu. După primul război mondial, odată cu debutul perioadei interbelice şi până la finele ei, anul 1938, pe scena politică a ţării îşi fac simţită prezenţa alte nume, de sorginte prioritară, PNL sau PNŢ, dar şi din alte formaţiuni. Ar putea fi citaţi, aici, Iuliu Maniu, I.I.C. Brătianu, G.G. Mironescu etc. Figuri în esenţă onorabile, cu un anume grad de reprezentativitate europeană, care nici într-un caz nu ar fi putut să devină „subiecte de studiu" al vreunui DNA al timpurilor lor. Epoca imediat următoare, 1945-1989, cea mai sinistră a sărmanei noastre istorii, a terminat-o cu multe, printre altele, şi cu politicienii. Consideraţi elemente de perpetuare a epocii burgheze, exploatatori, miopi politici, antisovietici, jefuitori ai bunurilor naţionale, aceşti oameni, cunoscuţi în Europa, foşti şefi de guverne, miniştri cu rezultate notabile în domeniile lor de activitate, au fost coborâţi, pentru ani grei, în hăurile, pentru unii fără de întoarcere, ale Aiudului, Piteştiului, Gherlei, Canalului. Locurile lor, pentru aproape jumătate de secol, au fost luate de activişti PCR, brutali, cu inteligenţă de patrupede. Pot fi evocaţi, cu un real dezgust, pe acest teren, Joşca Chişinevski, Ana Pauker, Vasile Luca, nu chiar români, Chivu Stoica, Petre Borilă, Gheorghe Apostol, Gheorghe Oprea, Ştefan Andrei, Postelnicu etc. Cele două vârfuri tiranice s-au numit, în ordine cronologică, Gh. Gheorghiu-Dej şi Nicolae Ceauşescu. Societatea românească devine, în nici cinzeci de ani, un organism mutilat. Cad, pe rând, economia, învăţământul, arta, simţul moral ajunge o ficţiune, feluritele crize şi lipsuri, distrugând total limitele dintre inteligenţe, nivele sociale,

structuri sufleteşti. Asemănători unui magiun, ajungem noi, românii, la revoluţia din decembrie `89. În anii ce au urmat, s-a încercat recâştigarea unei fizionomii normale. Până la urmă, s-a făcut ce s-a putut. Pe un fond liber, privat, artiştii (cei care erau sau nu prea) s-au pus pe creaţie, juriştii, pe făcut dreptate, (à la Romania), ţăranii care trebuiau cel mai mult ajutaţi, pe tras mâţa de coadă, cei cu simţul îmbogăţirii în sânge, pe făcut bani. Dar cineva trebuia să se instaleze şi la guvernarea ţării… Sarcina aceasta, pe departe cea mai pretenţioasă, cea mai dificilă, şi-au asumat-o „politicienii". Cei mai mulţi veniţi de nu ştiu unde, grupaţi la repezeală în partide, ei reprezintă elementele cele mai lipsite de vocaţie, dintre cei prezenţi, pe scena publică a ţării. Inteligenţa le este, în cel mai bun caz, mediocră, cu note viclene, fiind devoraţi, aproape toţi, de primitiva poftă de căpătuială. Deviza generală a acestei noi aristocraţii este…lux, aroganţă, conturi, confort, concedii extravagante. Miniştri, demnitari, a tot şi a toate, şi, în fond, a nimic. Un fel de prădători, de pe urma cărora totul rămâne pustiu, mohorât. Dar în nuca lor de cap, un gând e statornic cuibărit, şi anume, că orice ar face, nu sunt pedepsiţi. De peste douăzeci de ani, pe Ştefan Cel Mare, Eminescu, Caragiale, Blaga Lucian, ferească, Doamne, Vasile, dar şi pe oamenii oneşti ai ţării, ei îi reprezintă…

După ce termin materialul, cobor de la etaj, vorba lui Călinescu, „ca un Virgil pe cal", pentru a bea apă, de la o cişmea apropiată. Pe drum mă intersectez cu un amic, nouăzeci de ani, de-al tatălui meu. Mă priveşte lung, şi-mi spune: „Ce zici de inepţii ăştia care ne conduc"? „Nea Pepe, ripostez, jur pe mari actori, Ţociu, Palade, Zăvoranu, că avem de-a face cu personalităţi eminamente pozitive" …şi vorbesc minute bune, de Eba, Adrian, Adriean, Traian, Mircea, Elena, Plăcintă, Şniţel, Friptură, Ciolan, Doboş-tort…

SCRISOARE DESCHISÃ CÃTRE IARNÃ

Trebuie să-ţi spun, o fac cu blândeţe, că nu ţi-ai ţinut nici pe departe promisiunea ce mi-ai şoptit-o la ureche în cursul verii trecute şi anume că pur şi simplu n-ai să mai vii. Parcă te văd, te mai simt, cum sub forma unui discret curent de aer mi-ai luat urma prin dreptul depoului de tramvaie, ferindu-te cu atâta graţie de fumul eşapamentelor şi de exalaţiile unor învechite dispozitive industriale. M-am gândit o clipă, auzindu-te, că-ţi vei respecta spusele, dar nu la multă vreme după făgăduielile tale şi-au făcut apariţia, în serie, vise ciudate, chiar apăsătoare, şi atunci am înţeles că tot ceea ce făcuseşi faţă de mine, de mărturisiri vorbesc, nu au fost nimic altceva decât simple complezenţe, acte de bunăvoinţă, fără nici un suport real. Primul semn de neclintit al venirii tale au fost nişte vânturi, asemănătoare unor săbii, tăioase, neînduplecate, ce au început să bată pe la mijloc de noiembrie. Am primit veşti în privinţa tăriei lor, în special de pe la sate, spunându-mi oamenii că, din cauza avertismentelor primite, le tremură geamurile, zboară grămezi de ierburi prin curţi, se destramă cuiburi de berze, animalele mari părând indispuse, inapte de muncă, cele mici, de-a dreptul speriate. Plus de asta, au început să apară masive gulere de ceaţă, observabile mai bine tot la sate, ce se lăsau, asemeni unor stranii podoabe, pe turnurile bisericilor, pe acoperişurile unor instituţii ale statului, cum ar fi primăriile, centrele de emitere-proiecte pentru obţinerea de bani europeni, dar şi pe edificiile, cinstit realizate, ale unor parlamentari sau baroni locali. Dintre categoriile sociale esenţiale, la primele semne ale apropierii tale, nu medicii, ci juriştii, firave, delicate fiinţe, nu s-au simţit prea bine... crize de conştiinţă pentru dosare incorect rezolvate, cereri de revocare din funcţii, chiar dorinţe de întemniţare, marşuri ale tăcerii prin preajma tribunalelor, ieşiri solitare înspre periferiile marilor şi frumoaselor noastre oraşe... Nu puţini magistraţi în robe, cu coduri sub braţe, au apucat-o înspre zone unde nu sunt nici fântâni, nici

cărări, nici prea multă vegetaţie şi de unde nici până astăzi nu s-au mai întors. Aidoma unor păsări negre, au dispărut pe întinderi fără de sfârşit... Revenind la realităţi, aşa cum îţi este obiceiul, până la urmă, iarnă, ai venit, rostogolindu-te ca un bolovan, peste firea speriată ce, în fond, te aştepta. Deşi circulam cu toţii pe străzi, o senzaţie de pustietate devine atotstăpânitoare. Luăm contact, pentru a nu ştiu câta oară, cu incredibila încremenire albă. Frigul ne invită să valsăm cu el la nesfârşit. Apare de peste tot, din fundaţiile mai vechi ale unor spitale, din piane, harfe, uitate prin te miri ce săli de concert, din poduri, hambare, din pădurile de conifere încă nefurate, din văi, de pe spinările late a mii şi mii de bolovani. Pentru ca tacâmul să fie complet, ai adus cu tine nopţile, manşoane negre, în care dispar de-a valma, pentru o anumită vreme, blocuri, parcuri, inspectorate, gări, cimitire, patinoare, arhive, muzee. Şi ca un mare dirijor, cu statut de permanenţă, al acestei orchestre, din oasele noastre se înalţă, parcă mai sigur de sine ca oricând… reumatismul. Alături de el, căzute în admiraţie, stau răcelile, virozele, sclerozele, artrozele, melancoliile nevindecabile, întreaga condiţie umană, ghemuită sub nişte paturi nu tocmai onorabile. Dar, tu, iarnă, să nu uit, aduci şi bucurii... pe lacurile îngheţate alunecă cei mici pe patine, de pe pârtii coboară în chiote schiorii, de Ziua Naţională, fac un pas în faţă demnitarii cu frunţile lor de doi centimetri, până la un punct, întreaga agitaţiune, pe fond de şorici, tobe, preparate australe, mămăliguţe, sarmale, are în sine ceva poetic, aproape răpitor... Şi să nu uităm, în enumerare, pe Moş Nicolae, Moş Crăciun, ce umblă cu traistele, pline sau goale, prin fiecare colţişor al ţării. Şi la urmă, Revelionul, când cel puţin o bucată de pâine se găseşte pe orice masă... Şi dintr-odată... "Te uită cum ninge decembre... ", spune cunoscutul poet, posibil într-un acces de disperare. Oriunde te-ai afla când fulgii cad în cascadă, vezi, fie şi numai pentru o secundă, cum în costumul ei întunecat, pe lângă tine, trece ca un duh singurătatea. Şi-acum să vă dezvălui un secret... Ştiţi dumneavoastră, distinşi posesori de felurite titluri, ce găsesc eu sub primul strat

de zăpadă? ...Epoca mea submediocră, crâncena mea epocă submediocră, "ţărişoara" mea submediocră, unde toţi cornuţii sunt în frunte. Iepurele este leu; derbedeul, Dumnezeu; şoarecele, şobolanul, leu sau tigru; musca, vultur; găina, condor... Mişună peste tot poeţi, critici, dramaturgi, regizori cu viziuni, specialişti, experţi, gramatica e ciopârţită în bucăţi, ne cântă capre fără voce, glumele groase curg ca uleiul, interpretează lucruri grave artişti fără talent, şi căruţa încărcată de gafe şi abuzuri, furturi, înşelătorii, merge... merge înainte, clătinat, nesigur... "Te uită cum ninge decembre... " "Potop e-napoi şi-nainte" ... , aşa a spus marele poet, posibil într-un acces de disperare... Când sunt singur acasă, şi asta mi se-ntâmplă tot mai des, aproape clipă de clipă, curg pe lângă mine, cu înaltul lor sens, să nu uităm asta, orânduirile lumii... peştera, mamutul, eventual primul parlamentar, oraşul-stat, stăpânul şi servul său, cavalerul în zale, super-înaltele feţe bisericeşti, grele de podoabe, prin contrast cu modestia lui Iisus, Leonardo şi Buonarotti, domnii în fracuri, doamnele poete, cu rochii vaporoase, călătorii cu trenuri, maşini, transatlantice, avioane, tovarăşii cu pufoaică şi şapcă, şi ca un brâu roşu, arzând şi iarăşi arzând, hora nesfârşită a imbecililor lumii... Sub al doilea strat de zăpadă, pentru a-mi continua ideea, găsesc liniştea ce trebuie să fie în adâncuri de ape, sub al treilea mă regăsesc pe mine, fericit nepot de daci şi de romani, cu ochii ce parcă vor să spună, că-n bezna "aceea" e totuşi atâta lumină... Iarnă, dacă tot ai venit, să nu pleci atât de repede. Îngheaţă bine ce ştii tu că trebuie să îngheţi, lasă fulgii să cadă peste monumente, cruci, statui, oraşe, munţi, dansează în rochia-ţi albă peste pieţe, sperie pe cine poţi, omoară pe cine socoteşti că trăieşte degeaba. Bucură-i pe copii şi de abia după aceea du-te, dispari, măcar pentru o vreme, în versul... "Te uită cum ninge decembre"...

MĂRTURISIRI

În naivitatea mea, ba, mai bine zis, în prostia mea adâncă, credeam că totul a trecut. Vor veni de acum înainte, ca şi copiii în zbor pe sănii, zile bune, liniştite, înserări care să nu mă sperie, ci, dimpotrivă, să-mi facă plăcere, Sărbători de mare tradiţie, importanţă, la care să particip dacă nu fremătând, cel puţin cu o anumită detaşare, unde nota dominantă să nu fie indispoziţia, deprimarea. Mai credeam că, treptat, din sângele şi carnea mea, vei trece, pe fondul unor murmure, foşniri de frunze, într-o cadră ceva mai îndepărtată, de unde ne vom privi, tu, fără a fi scrutătoare, parcă mustrându-mă mereu, eu, cu ochiul ceva mai liniştit, să te ştiu undeva, destul de aproape de mine. Dar iată că lucrurile nu stau deloc aşa… De vreo câteva zile, parcă totul arde iarăşi în jurul meu. Ca în primele săptămâni ce-au urmat plecării tale. O simplă pătură pe care ai spălat-o are margini de jar, câteva haine care ţi-au aparţinut sunt tăioase la atingere, creioanele cu care scriai mă sângerează. Cerul neplăcut îl strâng în jurul meu şi înserările şi nopţile. Când lumina zilei stă să se stingă şi sub fereastră e linişte, aud deodată un mers sacadat, inconfundabilii paşi ai tăi. Vii dinspre zona spitalului, dar cu siguranţă nu din clădirea aceea, o avanscenă a morţii, un ornament parcă scos din cea mai adâncă fântână, ci de mult mai departe. Treci pe sub geamurile mele de mai multe ori ca un controlor cu uniformă foarte rece, înfigându-ţi tocurile ascuţite nu doar în mormanele de frunze, ci şi în inima mea. Pe urmă te retragi neobservată de vreun trecător, printre umbrele ce deschid coridoare spre locuri cărora nimeni nu le-a dat încă un nume. Nopţile, de la o vreme, parc-ar fi nişte vapoare, pe ale căror punţi mă aflu. Ape cât vezi cu ochii, un zgomot vag de valuri, pretutindeni luminile stinse. Plutirea e plăcută şi ai zice că e un abur ce te face să nu simţi nimic, să uiţi mai totul, dacă n-ar fi nişte gemete, ce vin de undeva de jos, din nu ştiu ce adâncuri, semănând cu pustiul din sufletele unor fiinţe ce nu vor să păşească încă în pacea cea fără

sfârşit. Şi muzica ce-o ascult e tulburată, nu mă mai învăluie ca altădată într-o anume linişte, care după mulţi nu s-ar găsi decât în necuprinsul celui de-al patrulea sau al cincilea cer. Un alt capitol ce iarăşi s-a redeschis ca o bătrână rană transmisă din generaţie în generaţie e cel al temerilor, spaimelor, aprehensiunilor. Imediat după plecarea ta am semănat cu un vas de sticlă în care s-a tras cu mitraliera. Cu o lamă „Gilette", de exemplu, totul s-ar fi putut rezolva radical. Declanşarea operaţiunii, în tăcere, într-o reală apăsare sufletească, cam şapte-opt minute, poate nici atât ar fi durat balansul între „a fi" şi „a nu fi"… dar dungile de lumină tremurânde, părând uneori că vor să-mi taie ochii, au fost mai tari decât întunericul în care ar fi urmat să mă cufund. Şi iată că, asemenea unei zdrenţe, fără glorie, m-am pus, zi de zi, ceas de ceas, clipă de clipă, să refac ceea ce fusese distrus cu atâta violenţă. Neobosite acte de cârpeală, aşa zic psihologii, binevoitorii, urcuşuri pe dealuri lutoase. Haine umede pe oase, prelungi dureri, paşii nesiguri, spre ţinte poate greşite. Răspunsuri stereotipe, date de cele mai strălucite mediocrităţi ce-mi atârnă de cureaua pantalonilor… „te priveşte"… „fă ce crezi"… „e problema ta"… Da, aceasta ar fi ideea, să refac din cioburi vasul acela, pentru mine deosebit de frumos, ce-l ţinusem o vreme în mână. Îi spuneam caloriferului din dreapta mea că, după un răstimp de relativă linişte, spaimele, temerile, au început să apară, în ciuda, „pastilelor" ce au căzut ca nişte ninsori peste ele. Mă gândesc, spre exemplu, că într-o noapte, acum, când ne înfundăm în iarnă, înaintea aprinderii pomilor de Crăciun, pe la ora două, care e cel mai pustiu moment al Întunericului. nişte păsări, dar nu chiar atât de mici încât să le vârâm în găluştele de supă, trecând prin toate geamurile mele, îmi vor fâlfâi cu aripile pe la ochi, vor scoate nişte sunete, ce se vor atenua, poate chiar stinge, izbindu-se ca nişte pietre de pereţii celorlalte încăperi. Nu voi şti, după şapte-opt raiduri, dac-au plecat sau nu, căci cu siguranţă agitaţiei îi va urma un interval de linişte... dar cât de înşelătoare poate fi pacea aceasta. Vietăţile cu pene pot fi

ascunse printre ceştile din vitrină, prin spatele unor valize, pe care şi uitarea le-a uitat, pe sub cuverturi, ce, lovite nemilos de timp, au devenit vreascuri de foc. Mă mai gândesc, căci asta este... când te afli pensionar te tot gândeşti… la faptul că s-ar putea sparge cutiile memoriei şi să-mi năvălească astfel în faţă, într-o aspră harababură, lucruri, oameni, împrejurări, ce au mers la pas sau, pur şi simplu, au galopat prin viaţa mea... senzaţii, emoţii, stresuri şcolare. În faţa unor vechi profesori, cu inimi de bronz, coborârea în pământ a celor dragi, nunţi cu miri şi mirese urâte, plecarea familiei dincolo de munţii de nisipuri, călătorii cu trenul ce-mi amintesc de cămilele deşerturilor, strângerea unor mese, din doamnele şi domnii ce-au mâncat atunci fripturi şi torturi, mai rămânând, poate, doar dinţii, cufundaţi undeva, adânc, în lut. Dar fac eu ce fac când astfel de vârtejuri mă cuprind şi, pentru a-mi învinge, în special, moliciunile, straturile pe cale de a putrezi din suflet, ajung, numai eu ştiu cum, într-un oraş aflat la o mică distanţă de satul meu natal. Ce catedrale a avut până nu de mult burgul, ce teatre, galerii de artă, care, nu arareori, atingeau cu vârfurile lor norii. Minunăţii de la care să nu-ţi mai iei ochii. Dar într-o noapte, în ciuda dispozitivelor de pază severe, toate acestea au fost pur şi simplu furate, în locurile rămase astfel libere apărând alei de duzi, tot ceea ce ţine de piscurile cele mai înalte ale plictiselilor. Aşezarea nu şi-a mai revenit şi la ora actuală ea are pulsul lent al unui organism pe moarte. Un râu, ţineţi minte, un râu ce se strecoară pe sub poduri de fier, îl împarte, pe oraş, în două. Cartierele din partea dreaptă sunt liniştite, cele din partea stângă foarte liniştite. Auzi uneori de la mari depărtări cum e strivită o gânganie sau cum tuşeşte o doamnă liniştită. Multă lume citeşte aici în tăcere şi, tot în tăcere, dispare cu cărţile deschise pe piept. Autorităţilor din Capitală, când vin în vizită în acest oraş, li se aprinde să sară în râu, cu mâinile legate şi pietre fixate sub bretele. Crizele economice îl ocolesc, temându-se să nu se molipsească de bolile, indispoziţiile, adinamiile, ce flutură ca nişte aripi prin masele de aer ce unesc cimitirele cu gara şi gara cu liceele mai

bune. Mă plimb pe malul acelui râu însoţit de o haită de câini rebegiţi. Niciunul n-are nume şi dinţii le sunt rari. Tufe, buruieni, sălcii, plante cu rosturi mărunte în natură, mai peste tot. Gropile, la rândul lor dese, pline de cutii de conserve, proiecte de felurite integrări, chipie şi epoleţi de colonei şi generali, cărţi provenind din destrămarea grăbită, poate chiar ilegală, a unor biblioteci. Trece pe lângă mine un individ cu aspect de ţăran fredonând Marseillesa. Nori cam grei din care poate porni oricând o ploaie generală. Ca-n descrierile celui ce-mi putea fi prieten... Gogol. Pe malul celălalt, alunecând tot pe lângă tufe, un domn cu o pelerină pe umeri. Îmi place să cred, deşi s-ar putea să nu fie chiar aşa, că vine pe jos, tocmai din Milano. Seamănă prin fâlfâirile amurgului cu prietenul meu Dorin Murariu. Seamănă fantastic cu el... După felul în care mă priveşte e posibil să-mi fi citit o mulţime de proze. Îl aud cum îndreptându-şi privirea spre mine strigă: "Ai grijă ce faci, eşti la un pas de infernul lui Hyeronimus Bosch... În viaţa cealaltă vei scrie mai mult, mi-a mai spus, nu vei mai lua medicamente, vei fi mai liniştit… iar eu o să mai scriu câte ceva despre tine…" "Dorin, să te-audă Dumnezeu", i-am răspuns... După care el, căci el era, a luat-o spre oraşul ce, probabil, îl aştepta, eu, continuându-mi drumul, cu speranţa că, după nu ştiu câte tufe, voi da măcar peste un sat...

„O CAMERÃ DE SPITAL”

Laşi lucrurile să se petreacă, le urmăreşti, unele te marchează mai mult, altele aproape deloc. Dar, până la urmă, graţie unei bizare selecţii, apare substanţa, materialul din care îţi modelezi, îţi extragi subiectele pentru scris… „Camera de spital”, spre exemplu, e cenuşie, dreptunghiulară, fără cusur, ostilă luminii, are ceva din mişcarea aproape imperceptibilă a unei aripi rupte de pasăre. Pereţii ei, deşi au văzut multe chipuri contorsionate, sângerii, trupuri aproape inerte, istovite de suferinţe, ţin totul sub lacăt, pentru ei, ajutaţi şi de zugrăveala monotonă, a cărei putere ia proporţii de-a dreptul nebănuite noaptea. În camera de spital, în ceşti, în farfurii plate sau adânci, pe diverse cartoane, lâncezeşte mâncarea aproape neatinsă de cei supuşi perfuziilor, diverselor operaţiuni de analize. Ne naştem, probabil, cei mai mulţi dintre noi, sănătoşi, dar procesele prin care ne degradăm sunt atât de rapide, având uneori puterea, forţa de distrugere a marilor furtuni. „Camera de spital”, de care foarte pe scurt vorbesc, e actuală, fiind parte componentă a unui spital şi el actual, care, altfel zis, funcţionează, dar a cărui vechime trece lejer de limita unui secol. Pe timpul răscoalei din 1907, era proaspăt ca un june, după primul război mondial, îi apăruse în părul bogat un mic mănunchi de fire albe, după al doilea au început primele gâfâieli, suspine, junghiuri, accese de tuse… şi mai pe urmă, până azi, a intrat în zona îmbătrânirii, când totul este anchiloză, orbire, cuvânt bâlbâit, în fapt, un soi de arătare, pe care îţi vine s-o trimiţi direct sub şenilele tancului. Despre toaletele din interiorul spitalului mi-e greu să vorbesc. Reprezintă, pe dreptate, partea cea mai umbroasă a imobilului. Când te apropii de ele, ai senzaţia proastă a coborârii într-o fântână mizeră dintr-un sat de pe Bărăgan. Lipseşte, de regulă, colacul pe care te aşezi şi capacul de acoperire a celor mai detestate produse ale corpului nostru. Alături de instalaţia vag descrisă mai înainte se află, de neclintit, un coş plin, dar nu de fructe apetisante, fie şi

de plastic, ci de hârtii imunde, excremente greu de privit. În camera de toaletă, ca de altfel în toate încăperile spitalului, musca, dar mai cu seamă ţânţarul sunt în permanente „antrenamente de zbor". Te uiţi pe geamul deschis şi vezi în faţă o altă clădire veche, peste care au trecut războaie, furtuni, secete, cutremure, te laşi astfel puţin furat de istorie, de trecerea inexorabilă a timpului, dar negreşit visul se destramă, căci fie un ţânţar te caută pe la urechi, fie zgomotul de motoraş spart, emis de zborul haotic al unui „muscoi", te izbeşte în timpane. Pe bolnavi nu-i mai descriu. Ei sunt umbrele ce reprezintă aici viaţa. Parcă sunt făcuţi din tăcere, piele galbenă, ochi căzuţi în fundul capului. Duc după ei mari greutăţi. Nu râd, nu zâmbesc aproape niciodată… Ca o însemnare secundară, nu am văzut în dezolantul spital în care mă găsesc nicio mare figură, nici un boss al tranziţiei. Pentru tratarea metehnelor lor există, fireşte, alte locaţii. Asta, poate şi pentru faptul că, aşa cum sunt, mediocri, incapabili de funcţiile pe care şi le asumă, aroganţi, de nesuportat, ei reprezintă cu toate acestea „preţioşii noştri", ce trebuie păstraţi ca ochii din cap…

SELECÞIUNI DINTR-UN JURNAL OPTIMIST

Deplasare în oraşul B. Sunt în gară prevăzător, ţărăneşte, cu o oră înaintea plecării trenului. O garnitură veche, ostenită, extrasă parcă dintr-un coteţ de găini, sper să mă ducă acolo unde trebuie. Pe jos hârtii, resturi de ţigări, pahare de unică folosinţă – cafea şi, bineînţeles, câini, izbitori prin mizeria fizică. Vestimentar nu strălucesc nici cei aflaţi pe peron. O zonă balcanică mai degrabă săracă. Mă fulgeră la un moment dat, în legănarea bărcii feroviare, ideea că mi-am lăsat deschis apartamentul. În pericol, jerseele, pantalonii, pantofii mei de duzină. Finalmente, enormitatea nu se confirmă. Drum lung, greu, pe alocuri viteză de marfar, figuri neinteresante, chiar primitive, senzaţie de pustiu la sosire. A doua zi, drum la librărie şi la cimitir, cu autobuzele locului, conduse de şoferi nervoşi, certaţi cu elementara politeţe, având prioritar prin pachetele alimentare slănina şi ceapa. Îmi pare că mersul acolo „sus" durează de un veac. Mă însoţeşte tăcută, într-un palton închis la culoare, prietena Mona. La întoarcere, fără prea multe dialoguri, bem o cafea în restaurantul din piaţetă. Am senzaţia că într-un alt rând de ceşti bem şi piaţeta. Pe Lămâiţei, şantier, fosta casă a Monicăi suferă prefaceri la limita insuportabilului. Pe stradă, o pisică până nu demult frumoasă în plin proces de jerpelizare.

Vorba lui Bacovia… „Duminică simplă, burgheză"… Se respiră, se trântesc uşi, se pregătesc prânzuri, agresiv mirositoare, mai ales prin blocuri. Vreme mohorâtă, de dizgraţie, prin perdele îl văd pe vecinul de jos, plutind pe burta lui, inutil a mai fi descrisă. Trebuie să fie pe străzi sau intrând năuc prin prăvălii şi imbecilul ce mă socoteşte medic. Nu poate fi departe nici moldoveanul transplantat legal aici, cap puternic, pătrat, apreciind mult iernile Banatului, ca fiind blânde, fine, asemenea unor domnişoare de pension. Pe la farmacie ar putea opera doamna cu hainele făcute din reţete compensate şi,

posibil, bătrânul cotoi, nenea Craiu, târcolind după „Viagra”. Dar în pofida acestor personaje, a şi început după-amiaza şi pentru a contracara ceasurile ei grele îmi vine să strig… „Bucură-te… fă ce ştii, dar bucură-te”… Voi rămâne, însă, doar cu ţipătul, căci resursele de voioşie sunt la cota zero. Un avion pe sus, norii parcă se odihnesc pe clădiri…

Mă sperie apropierea căldurilor, mă sperie apropierea frigului. Aerul rece pătrunde în camere pe adevărate bulevarde. Uşile nu se închid ermetic, ferestrele la fel. Citeşte şi scrie, neglijează prânzurile grele, nu fura, nu fi caraghios peste măsură, meditează după puteri, cunoştinţe, la Dumnezeu şi la moarte şi-n vremea aceasta de aleasă concentrare, totul se va nărui în jurul tău, încet, cu metodă, ireversibil. Nătâng în tot ce ţine de gospodărie. Dar în situaţia de faţă de unde să mai apară, în domeniul menţionat, clipele de strălucire?… Ratez supe, budinci, combinaţii dintre cele mai simple. Trag după mine, în epoca nulităţilor şi a cancerului, bile mari de plictis. Parcă cineva suflă fără grabă, dar statornic, în toate lumânările ce mai ard în jurul meu. Greu trebuie să fie şi pentru femeile singure ce se ofilesc… singure pe stradă, singure la masă între farfurii şi cratiţe, singure în pat… Îmi vin în minte păsările călătoare cu precisele regulamente de zbor, lacurile elveţiene cu suprafaţa ca oglinda, netulburate nici măcar de o insectă, palele de vânt de pe aleea gării, geamul de la care, cu amigdalele umflate, priveam în afară ploile ce nu se mai sfârşeau. Ani îndepărtaţi, de sat izolat, fără internet, telefoane mobile, număr de urgenţă 112, dar cu miliţieni, membri de partid, fruntaşi în producţie, urmăritori şi urmăriţi, cooperative unde se vindeau cuie, petrol, bomboane învelite-n ziare, halva, marmeladă…

Deplasare din nou la Braşov, să-i spunem oraşului pe nume, aproape nouă ore (dar parcă ai mai zis asta), cu un accelerat muribund spre un fel de… fum. Zeci de persoane pe peron, dar, în fond, nimeni. Ca figuri, mutre, „moace”, nici o

diferenţă între „aici” şi „acolo”. Bascuri, fesuri profund muncitoreşti, o şcoală profesională generalizată. Foarte des aud… „Ce puii mei” …dar şi altele mai greu de reprodus… În spatele gării, sau în faţă, Dumnezeu mai ştie, o vânzoleală de maşini, supravegheată cosmic de munţi şi de nori. În realitate, totul e fundamental schimbat. O taximetristă ageră, muşchiuloasă, cu priviri tăioase, o „feminină”, uşor transpirată, a timpurilor noastre, mă depune pe strada dorită, strada mâţei jigărite. Curând a venit seara şi rănile au început să mă doară mai puţin. Am fost unde trebuia cu paşi de… fum. De fiecare dată peste cei plecaţi a nins, ca în poveştile pentru copii, ca la Polul Nord, ca pe buzele reci ale Siberiei. Înapoierea cu acelaşi tren prin ţara mea, membră U.E., N.A.T.O., …şi, pe deasupra, şi deosebit de dragă… Staţii mai mari, staţii mai mici, pe care întunericul, oboseala le făceau şi mai urâte. Se poate, aşa, câineşte, ca unul să plece şi celălalt să mai rămână? …Răspunsul îl are doar doctorul ce scriind o reţetă a murit pe o secretă alee de castani…

Întâlnire neromantică, neprogramată, cu preşedintele blocului, colonelul Vişinescu, căruia eu, fără motivaţii, îi spun Fortunescu. Fost în viaţa militară activă comandant peste vreo patruzeci de tancuri, dintre care jumătate nu mergeau. Îi căuta din ochi pe „meşterii” ce schimbă în imobil tot felul de ţevi. Necazul constă în faptul că „băieţii” erau de negăsit. „Românii şi munca”, titlu de roman, de serial cu nesfârşite hazuri, până una, alta, o realitate dură ca bazaltul. Pur şi simplu nu ne place lucrul, gloria, faima, câştigurile pe sub mână însă, da. După-amiaza sfârşeşte încet ca o bomboană pe care o striveşti între dinţi. Încă o zi se duce înspre Assiria, Vechiul Egipt, Babilon. Foarte bine face, nimeni n-o opreşte. Mâine, ca un vechi oştean al lui Ştefan, îmi voi scoate sabia din teacă pentru lupta cu praful din apartament. Dumnezeu va vedea desigur asta şi o notă bună cu siguranţă îmi va da. Am auzit că există în această ţară a felinarelor profesori beţi şi bătuţi…

Până la moartea ştampilată de medici şi cântată ulterior înfundat sau fals de preoţi s-ar mai putea să fie un timp. „Ani de pasaj" am numit acest necunoscut interval. Totuşi de pe acum, fără smucituri, dar clar, căruţa a trecut de pe asfalt pe un drum pietruit, cu denivelări şi gropi. Observ că şi unul dintre cai a dispărut, iar de vizitiu nici nu mai poate fi vorba. Din întunericul greu de descris, cei ce mi-au fost dragi mă privesc. De pe pieptul lor îngreunat de pământ, cel puţin pentru moment, zăpezile s-au dus. Cei ce ştiu buna socoteală a lucrurilor vor pune acolo flori şi coroane din care se vor hrăni zilele şi nopţile calde ce vin… „Anii de pasaj" …ani ai despărţirilor mărunte şi mari. De pe un peron de gară cu un tren se îndepărtează un prieten, închizi un album şi-l depui pe fundul unei lăzi ca-ntr-un adânc de fântână, prin diverse zone ale oraşului nu mai treci zicându-ţi că acolo mereu plouă şi e frig. Te desparţi şi de râs, deşi caraghioşii sunt puhoi în jurul tău. „Anii de pasaj" …un coridor cu pomi fără frunze, cu albii de râuri unde posibila sete de viaţă ţi-o potoleşte doar nisipul…

Nu prea înţeleg ce se întâmplă. Vin peste mine, în năvală, podurile din copilărie gemând de jucării, dungile roşii, aprinse ale unor zile de vară, cizmele folosite de tata în război, praful şi frunzele ridicate în aer de vagoanele rapidului roşu. Pe urmă, liniştea transformă totul într-o pastă, cu metodă, se uniformizează. Să stau cu capul pe pernă şi să aştept… poate se va auzi un zgomot prevestitor de bucurii, mi se va spune că un scriitor, un confrate, vorbeşte despre mine chiar acum într-un lan de porumb, că vor veni să mă vadă, când nici nu mă aştept, cei ce ştiu deja din care parte a corpului se vor înălţa durerile în straie cenuşii. Dintre cele zece telefoane ce le am, nici unul nu sună… „Nu te nelinişti pentru asta", mi se şopteşte… E cu adevărat o pace întinsă peste întreaga geografie ce-o cunosc. Cineva de pe un mic ecran se îmbrăţişează cu cineva de pe un alt ecran. Şi printre ei trece scriitorul cu lanul lui de porumb,

vagoanele rapidului roşu cu ochii părinţilor mei alergând după ele. Se spune chiar c-aş fi avut un frate, că el ar fi trăit, cu familia lui cu tot, dincolo de geografia ce-o cunosc…

De ce mi se pare mie că sângerează totul şi că din cauza aceasta înserarea va veni şi mai devreme? …Corbul portocaliu tace, corbul albastru se înfundă-n propriile-i pene, corbul mov se mută-n alt copac, doar corbul însuşi pare c-ar vrea să spună ceva…

DOUÃ MAME

Mama mea m-a adus pe lume, la 4 iunie 1944, nu într-o mare fericire, cu multă dificultate. Ambianţa era de război, tatăl meu concentrat, şi doar graţie unui medic specialist în domeniu, ajuns miraculos prin bombardamente de la Timişoara la Topolovăţ, „problema” s-a putut încheia cu bine. De pe la vârsta de patru ani îmi amintesc de ea gardându-mă mai peste tot, pe unde mă duceam cu slabe puteri şi multă inconştienţă. Mă teroriza puţin cu acel "ulei de peşte", dizgraţios la înghiţire, pentru stimularea poftei de mâncare, mă învăţase rugăciunea "Îngerelul", pe care o rosteam cu voce tare înainte de a mă culca. Când eram bolnav, cu febre mari, tradiţionalele mele amigdalite, se întindea în patul de alături, cu două, trei rânduri de pijamale uscate ce urmau să ia locul celor îmbibate de transpiraţia provocată de piramidoane, aspirine, peniciline uleioase sau cristaline. Era o fire mai degrabă veselă, nu se ţinea frumoasă şi se obişnuise cu mai mult sau mai puţine resemnări, cu "demnitatea" de a fi cea mai importantă "doamnă din sat" ... soţia doctorului Pora. De vorbit, vorbea cu toată lumea, dar de o asemenea manieră, încât nimeni nu sărea peste gard în curtea ei. Şi maica Ana, şi baba Ruţa, şi Maria, şi Vuşca, instinctiv păstrau nişte distanţe pe care prezenţa "doamnei" le impunea. Pe la nunţile localnicilor, invitată împreună cu tatăl meu, nu se prea ducea, iar în caz că totuşi se comitea gestul, nu zăboveau acolo mai mult de o oră, maximum două. Îmi aduc aminte de atitudinea ei ferm-îngheţată, când "la domiciliu" - asta să fi fost prin '51, '52, tovarăşii de la Securitate ne-au ars o percheziţie. În timp ce căpitanii cu mâini groase şi picioare scurte răscoleau peste tot prin camere, eu stăteam lângă mama, nemişcaţi amândoi ca şi stanele de piatră. Pesemne că fusese dat un ordin ca nimeni din familie să nu vorbească, să nu gesticuleze, să nu facă paşi în vreo direcţie. Şi-n vreme ce cărţile zburau din bibliotecă, erau răvăşite saltelele din paturi, se verificau cutii, sertare, noptiere, unul dintre "oaspeţii răscolitori" s-a îndreptat

spre mine, cu gând ori să-mi vorbească, ori să mă ia cu el în vreo zonă mai izolată a casei, pentru a mă supune, conform obişnuinţelor, unui interogatoriu. La prima atingere a mea de către binevoitorul tovarăş, căci omul zâmbea în acele clipe, mama s-a smuls din tăcerea-i de până atunci şi aproape i-a strigat intrusului perfid... "Ce vreţi să aflaţi de la el, când habar nu are despre ce e vorba?!"... Bruta s-a retras, tăcerea s-a reinstalat, scotocirile au mai continuat o vreme.

În timpurile cu adevărat grele, mai cu seamă pentru intelectuali, când dinspre tovarăşul Stalin, încă în viaţă, băteau vânturi mai mult decât îngheţate, în nu puţine seri, mama se fofila prin spatele perdelelor pentru a vedea dacă nu cumva "cineva" se afla sub ferestrele camerelor noastre, pentru a asculta, eventual a şi vedea ce se petrece înăuntru, dincolo de ziduri. Dacă i se părea ceva suspect, spunea şoptit, dar imperativ, în direcţia tatălui meu "Iuliu, stinge radioul, gata pentru seara asta" şi "Vocea Americii" înceta să se mai audă, bătrânul aparat „Tefag” devenind pentru o vreme, cum spune Lucian Blaga, … „mut ca o lebădă”…

Din aducerile aminte îndepărtate, mama mă certa rareori şi, în orice caz, nu pentru fleacuri. Reacţiona mai dur, la nivel de voce, dacă umblam pe la prize, mânuiam chibrite sau mă preumblam prin preajma fântânii, O fântână urâtă, jos, un ochi verde de apă, extrem de adânc. Mai aveam probleme şi la traversarea şoselei, căci, deşi circulaţia nu era mare, nu se prea punea problema, ca şi acum, de altfel, a unui condus mai prudent prin localităţi.

Nu-mi aduc aminte din prima copilărie ca mama să mă fi mângâiat prea des sau să fremete de bucurie în jurul meu. În anii liceului şi mai târziu ai facultăţii, raporturile dintre noi erau cele de oameni "în toată firea", Calde, oneste, chiar dacă uneori se mai ajungea şi la mici izbucniri nervoase. Cu siguranţă, mama îşi avea mâhnirile ei, în ce mă priveşte, eu avându-le pe ale mele. Satul în care i s-au scurs tinereţea şi maturitatea, Topolovăţul, îl cunoştea ca în palmă, având destul de mult de-a

face cu ţăranii. Când ne revedeam după despărţiri mai îndelungate, aveam parte negreşit din partea ei de "istorisiri", scurte, dar extrem de hazoase, de fapt întâmplări rurale, de regulă sentimentale. Idile ilegale descoperite prin grajduri, şuri, sau prin lanurile de cucuruz, pânde, cu sau fără rezultat, ale unor soţi sau soţii geloase, trageri de păr femeieşti, afurisenii, acolo unde se iveau ocaziile: nunţi, botezuri, simple hore de duminică. Avea şi mama reţeaua ei de informaci de ambe sexe. Cel mai mult o amuza preoteasa, Hortensia, la nivel de diminutiv şi mângâiere, Tensi. Femeia grasă, greu de suportat vara, o vizita rar, dar atunci "şedinţele" se întindeau pe durata a două, trei ore. Vrute şi nevrute îţi era sortit atunci să auzi. Ba că pentru nişte moşteniri obstrucţionate se va duce direct la "Moş Groza", ba că-i va scrie lui Stalin direct la Kremlin că în Topolovăţ se fură, în sfârşit, că are ambiţia să devină vatmană pentru a arăta autorităţilor cum se conduce, cu adevărat, un tramvai. Îi mai spunea mamei, asta ca o delicatesă, că e verişoară cu Împăratul Chinei, la care, în caz de mari nevoi, ar putea apela. Toate aceste "baliverne" ale satului mama le prelua cu un umor larg, transmiţându-mi-le, după cum am mai spus, şi mie. De asemenea, din două, trei cuvinte reuşea să realizeze un portret. Prindea întotdeauna esenţialul, şi nu arareori poreclele ei se dovedeau de neclintit timp îndelungat.

Despre sfârşitul ei nu mai vreau să vorbesc. A fost lung şi foarte dureros. Evocată sumar în aceste rânduri, ea nu revine din ţărâna în care se află, ci din înalte, complicate văzduhuri, ce freamătă, poate, doar sub tâmplele mele.

Dar trebuie clar să mărturisesc că, pe lângă mama mea naturală, care a stat de strajă multă vreme în spatele meu, căci aşa îi porunceau instinctele, am mai avut una, care purta epoleţi pe umeri, grad de locotenent-colonel, gardându-mă şi ea, timp de şase ani, cam între '80-'86. Ştiu din documente CNSAS că o chema Delia Melnic. Mă îndrăgise mult şi ca un duh care nu se arată, mă supraveghea prin "îngeri": informatorii Leonida, Loretta, Radu, sursa Ionuţ şi posibil şi alţii. Dacă pe mama

naturală o mai supărasem cu umblatul pe la prize, pe la călcătorul electric, cu mama locotenent-colonel Delia, lucrurile erau cu mult mai grave. Cum era posibil ca un tânăr, mai cu seamă profesor, auzi, şi de istorie, nici taifunul Gustav n-ar accepta infracţiunea, să se supere pe cei mai iubiţi conducători pe care ţara asta fericită i-a avut vreodată. Să spui tu, furnică nemernică, să îndrăzneşti să zici că în patrie e teroare, că te sufocă cultul personalităţii, că te conduc la nivele mai joase toate speţele de lichele şi imbecili, să mai susţii că istoria e falsificată, că alegerile, în fapt, nici nu există, că "munca patriotică" e o robotă barbară impusă copiilor, că trăieşti într-o puşcărie şi câte şi mai câte. Pe drept cuvânt că după astfel de abateri mama-colonel s-a supărat şi prin argaţii săi şi-a întocmit ei un caiet, mie un dosar, ca la un moment dat să mă poată trage niţeluş de urechi. Mă gândesc însă, acum când lucrurile încep a fi topite de timp, că pentru erorile comise, mama epoletată putea să fie faţă de mine ceva mai aspră. Spre exemplu, să pună doi haidamaci, cu mai puţine stele pe umeri, să mă pândească după vreun colţ, într-o seară când mă întorceam acasă... "Ascultă, mă, dă-ne o ţigară"... "Îmi pare rău, dar n-am..." "Păi de ce n-ai, mă?..." şi arde-l pe intelectual... Sau în varianta contrară: "Ţine, bă, nişte ţigări, să fumezi şi tu..." "Păi, mă scuzaţi, dar nu sunt fumător..." "Cum, mă, îndrăzneşti să nu fii fumător”... şi ce-ar fi urmat, se ştie... Asta într-o primă variantă, dar mai putea fi una, cu mult mai neplăcută... Să-ţi intre în casă doi indivizi, echipaţi tehnic, sub pretext că-ţi verifică telefonul sau cine ştie ce fire electrice... şi cu această minunată ocazie să-ţi plaseze te miri pe unde niscai microfoane sau într-o carte ori sub nişte haine derizoria sumă de 100 de dolari.

Cea de a doua mea mamă, colonel Delia Melnic, era mare maestră în astfel de acţiuni. Sunt mâhnit, totuşi, că pe mama-colonel n-am putut-o cunoaşte personal. Poate să fi fost pe lângă o vajnică mânuitoare de măciuci şi o pasionată de pictura lui Van Gogh, muzica lui Händel, poezia lui Trakl, porţile sculptate de prin Maramureş, poate chiar de "păsările măiestre"

ale lui Brâncuşi. Din păcate, lucrurile acestea nu prea cred c-o să le mai ştiu vreodată, căci imediat după '90, mama mea cea de a doua, cea cu epoleti, vreau să mai precizez că s-a stabilit pur şi simplu în Elveţia. Poate stă cu Alpii în faţă şi cu niscai remuşcări în spate...

CÃTRE DOMNUL PRIMAR...

Am să încep cu o întrebare. Ce mai faceţi, domnule primar?... Dacă dumneavoastră faceţi bine, atunci cum stau lucrurile cu doamna primar?... În privinţa ei, mass-media ştie, ar fi unele probleme, dar, din fericire, nu grave, nu mari. S-a ars, draga de ea, iertaţi, vă rog, familiaritatea exprimării, la două degete de la mana stângă, şi la unul de la mâna dreaptă, în timp ce transporta câteva ouă proaspăt fierte, de la cratiţa cu apă încă clocotindă spre platoul de răcire. Cât o priveşte pe fiica dumneavoastră, cu ea nu sunt probleme din toate punctele de vedere, mergând perfect la braţ cu viaţa. Sunt convins, domnule primar, că nu peste multă vreme, adică după terminarea studiilor (repetenţiile sunt excluse aici), ea-şi va găsi un băiat minunat, poate nu chiar din popor, care o va cere, la modul clasic, de nevastă. Va urma imediat nunta. Parcă şi văd cât de fericită va fi ziua aceea, când, în calitate de socru-mic, le veţi dansa pe toate doamnele din noua înaltă societate, ce dichisite şi frumoase la modul excepţional vor constitui sarea şi piperul ceremoniei. Domnule primar, din tinereţe am un obicei foarte prost, dobândit, cred, în timp ce-mi satisfăceam serviciul militar,... mănânc lucruri grele şi în cantităţi mari, seara, când, în realitate, ar trebui să mă mulţumesc cu puţin sau chiar să nu iau nimica în gură, Ţi-ai găsit-o cu astfel ele recomandări inteligente în cazul meu!... Pentru a vă lămuri cum stau lucrurile, vă dau doar câteva exemple pe care, Doamne fereşte, nu cumva să le urmaţi... Aproape în fiecare sâmbătă seara, dar şi în alte seri, din nefericire, când urmăresc la televizor bătăi în stil thailandez, seriale autohtone etc., ţin pe piept o tavă, iarna, cu sarmale reci, jumere, chiftele din spate de gâscă, iar vara, cu tobă, şuncă, provenind de la porcii tăiaţi în anotimpul alb. Mai intră aici şi prăjituri, mai ales cozonaci, care au prostul obicei, ca să zic aşa, de a se umfla în stomac, devenind un fel de mingi. Cu această încărcătură în "valiza" digestivă, pe la miezul nopţii dau să mă culc. Vreo zece minute de la stingerea luminii,

somnul parcă ar veni, dar după aceea, brusc, ca la o blestemată comandă, toate în interiorul meu încep să se agite. Splina, am impresia, se urcă pe ficat, stomacul o ia înspre plămâni, prin urechi trec curenţi, inima nu bate bine, încât cred că în orice clipă s-ar putea opri. Pe urmă, domnule primar, cam după o oră, o oră şi ceva, de revoluţie internă, adânc în miez de noapte, cad într-un fel de somn, smucit, cârpit, făcut din ţăndări, să nu-l dai nici la duşman. Cum, necum, atunci încep pe bandă rulantă să visez... Vă prezint doar câteva "filme", ca să vă daţi repede seama cam despre ce este vorba... Foarte des, mai ales după jumere şi slănini, mă visez împreună cu dumneavoastră, prin trenuri, fugind de controlori, din lipsă de bilet. Penultima oară – repet, e vorba, fireşte, de un vis – într-un expres fiind amândoi, spre Iaşi, un controlor vă arăta cu degetul, strigând... "prindeţi-l pe vagabond ca să-l dăm pe mâna legii!"… Altă dată, mai pe la începutul primăverii, aflându-ne într-un tren de marfă din motive pentru mine necunoscute, din vagonul cu fân în care ne găseam, aţi trecut sprinten, sportiv, când garnitura gonea, pe o platformă ce transporta fier vechi, instalându-vă incomod, sub roata unui tractor. Dar să ştiţi, domnule primar, că mi-aţi apărut în vise şi în locuri mai deosebite, mai fine, aş putea spune, intelectuale. Eraţi odată, fără doamnă, la un concert de chitară clasică, în rândul al doilea, şi dormeaţi de mama focului, dar academic, fără zgomote care să vă facă de minune şi în acelaşi timp să perturbe manifestaţia. Cu o altă ocazie, împreună cu domnul primar adjunct, amândoi în ţinute turistice de vară, culmea, cu cravate de pionier la gât, vă plimbaţi pe o arie de treier din estul ţării. Într-un timp record, aţi ajuns în vestul ţării şi, mai departe, salutaţi de grăniceri, în statul vecin, Ungaria, unde v-aţi oprit... tot pe o arie de treier. Aici, minune. Ca la o comandă, din vrăbii, grauri, berze naturalizate, pelicani misterioşi ca mod de viaţă, mierle, privighetori, ciori mai negre decât mina de cărbuni, s-a constituit un cor, care, prin bătăi de ciocuri, mişcări aprige de aripi, v-au cântat dumneavoastră şi adjunctului "Ave Maria", "Für Elise", "Noapte Sfântă" şi imnul

unui stat african, plin de fraze muzicale superbe, cred că al Coastei de Fildeş. La final, dumneavoastră i-aţi spus subalternului: "Scoate diplome de excelenţă pentru toţi aceşti artişti cu pene"... dar el v-a răspuns: "Sugerez altceva, să-i facem cetăţeni de onoare ai oraşului pe care-l conducem şi să le oferim cele mai selecte poduri drept locuinţe…" După aceste propuneri, domnule primar, soarele a strălucit atât de puternic, încât tot câmpul părea pardosit doar cu oglinzi. Totul s-a terminat - visul vreau să zic - printr-un dans aiuritor, în care vă învârteaţi şi dumneavoastră şi adjunctul şi păsările şi cravatele de pionier şi mici fragmente din ariile de treier ale întregii Europe... Domnule primar, pentru că tot mi-am luat îndrăzneala de-a vă scrie, vă reproduc trei dialoguri pe care, la intervale nu prea mari de timp, le aud neschimbate, sub ferestrele mele. Poate vă vor interesa, poate nu, posibil să le folosiţi ca punct de plecare în vreo schiţă ce gândiţi s-o scrieţi sau în vreo lucrare modernă, europeană, când vă veţi lua la întrecere cu alţi primari, ce la rândul lor comit lucrări de acelaşi fel. Dialogul numărul unu sună după cum urmează, bărbat-bărbat, voci semi-agreabile, posibil fumători...

- Si zici că ai fost la spectacol?

- Fost, de zece ori dacă vrei, fost, dar, începând cu actul al doilea, a venit peste mine plictiseala...

- Se poate, vârstele, neaderenţa la ce fac cei tineri, ar fi posibile, însă, şi alte explicaţii, dar să lăsăm spectacolul, dă-l în plata Domnului, spune-mi mai bine cum a fost la concertul extraordinar al lui Bobocea jr., se înţelege, prezentat laudativ, ca să nu zic altfel, de presă, radio, televiziune...

- Şi aici acelaşi lucru. Primele trei părţi acceptabile, dar cât priveşte partea a patra, cu intervenţia celor şase başi, un dezastru, ba, mai rău, plictiseală, domnule, ca şi cum te-ai duce să faci o excursie, într-o zonă unde e numai nisip, sau ai sta în fundul unei fântâni o jumătate de zi...

- Te înţeleg, lasă, schimbăm subiectul, spune-mi ceva despre demonstraţia de trageri de la poligon... de acum o săptămână...

- Pe scurt, concentrat, lume multă, cucoane în ţinute de gală, domni care făceau pe deştepţii, maiori, colonei, generali în rezervă, măi Victore, cu un cuvânt, plictiseală, dar una de zile mari, dacă poţi tu să înţelegi asta…

- În sfârşit, spune-mi mai pe larg cum a fost cu elevul din clasa a unsprezecea sau a douăsprezecea… toată suflarea vorbeşte…

- Păi cum să fi fost?... Ora de istorie. O recuperare. Pe la mijlocul ei, eu afirm că Iorga i-a întrecut pe toţi savanţii în domeniu… Mulea, plăvan, ultima bancă, nu… Iorga trece drept o nulitate… Mă enervez, şi-i trag zevzecului, contrar regulamentelor, o palmă cu iz pedagogic. Obraznicul îmi arde două. Ţip: "vrei meci de box, haidem între tablă şi catedră"... Şi ne-am bumbăcit, cu eschive, directe, croşee, laterale, vreo trei-patru minute... După care el, cu falca roşie: "m-am plictisit de ciomăgeală”... zic, la rândul meu, cu un ochi, cred, albastru: "şi cu la fel"... şi după ce-am căzut la pace, în loc să-i fac morală, îi trec un zece-n catalog. Asta a fost şi-n lung şi-n lat toată povestea…

Acum, domnule primar, după cum v-am anunţat, dialogul numărul doi, femeie – femeie, glasuri piţigăiate, posibilă deschidere spre isterie...

- Şi zici că v-aţi schimbat numele, altfel spus, aţi renunţat la particula de nobleţe, şi tu eşti iarăşi Elena Ţaţu şi nu Elena de Ţaţu...

- Da, şi toate astea de pe urma unui vis...

- Hai, lasă-mă ...

- Ştii că mă plângeam de dureri... aveam bufeuri, ameţeli, vânturi în locuri nepotrivite, necazuri... Când m-am internat în spitalul pentru VIP-uri, le-am spus medicilor că simt şerpi, păianjeni în stomac, că am de gând să mă sinucid...

- Şi ei?...

- Investigaţii, ecografii, R.M.N.-uri, dar păianjenii, şerpii tot acolo, până când...

- Da... spune...

- Până când visez într-o noapte mai liniştită că mă plimbam prin vila noastră de la ţară cu o bătrână, o necunoscută îmi spune: "Vrei să te vindeci?" "Vai de mine, cum să nu?" "Atunci nu mai fă pe nobila, că doar îţi cunoşti nivelul... şi revino la obiceiurile de pe când nu aveaţi chiar atâţia bani."

- Şi tu?...

- Mai întrebi... i-am spus lui Buhăilă, soţul, că aşa şi pe dincolo, sănătatea mea în schimbul lenjeriei intime "Versace", a zilelor de primire, a escapadelor pe nu ştiu ce coaste, a unei vile noi, a meselor cu raci, scoici, sosuri etc."

- Şi?...

- Nici un "şi"... Ţucu, Buhăilă vreau să zic, de-o bună vreme cu ale lui, cu afacerile, eu, cu ale mele... vorba bătrânei din vis... „gata cu nobleţea". Îmi spăl, îmi gătesc simplu, moldoveneşte, mobilul cu pietre, o minunăţie, unde printre altele am aflat că Proust e francez şi nu rus, l-am făcut cadou, de Crăciun, de Paşte, post, lenjerie intimă, marca "tetra", ca pe vremuri, şi, bineînţeles, gata cu particola "de"... am redevenit cea de pe timpuri… Elena, iar pentru prieteni, cunoscuţi... Lenuţa... Lenuţa Ţaţu ...

- Şi cum te simţi, cu sănătatea vreau să zic…

- Mulţumesc de întrebare... ca o nou-născută...

Şi acum, domnule primar, cel de al treilea dialog şi ultimul, nici bărbaţi, nici femei, nişte spectre, posibil smintiţi, un amestec de ciudăţenie, candoare, sarcasm, umor, zău, mai multe nu pot să vă zic...

- Şi spuneţi că cineva v-a şoptit la ureche...: „haidem să jucăm ping-pong cu mireasa moartă?..."

- Mai mult decât atât, mi-a sugerat că el ar fi un nepot, fireşte, foarte îndepărtat, al marelui Mozart…

- Lăsaţi-l, nu e singurul care-şi pierde minţile prin acest potop de frunze. Mai bine descrieţi-mi acele clopote ce vă apar în somn…

- Sunt, de fapt, nişte capete pleşuve, pe care alunecă picături de apă, uleiuri, dacă vrei capete lungi, atinse de vreme,

ce se afundă treptat în pământ…

- Doamne, Dumnezeule, ce tablou frumos, mă întreb câţi l-ar înţelege...

- Poate doar aceia ce-au plutit cu aripi larg deschise peste mări şi oceane...

- Credeţi că mai e mult până ce vom ţine oraşul acesta în palmă?...

- Nu vă pot răspunde... dar mai bine s-o ascultăm pe doamna care solfegiază...

- Glasul ei e ca un vânt ce perie firele de iarbă...

- Exact, dar pare a fi şi un cuţit, ce perforează discret vase de sânge...

- În registrul grav e însă o armată nimicită de căldură...

- Iar în cel sub-grav, o mână ce treptat se răceşte...

- Înainte de-a ne despărţi, spuneţi-mi când vă mai vedeţi cu domnul Schubert?...

- Pentru asta trebuie mai întâi să-l expediez pe plicticosul de Klee...

- Şi abia după aceea vor veni mulţimile cu ochi negri, verzi, albaştri, cu cristalinele în stare bună, dar cu articulaţii ruginite.

Exact cum spui, abia după aceea...

Stimate domnule primar, până la urmă chiar şi o scrisoare trebuie să se apropie de sfârşit. Stau ca un belfer, ca un patrician roman, în scaunul meu cu rotile şi privesc pe fereastră. Peisajul cam acelaşi... chioşcul de ziare cu cozi lungi de ţeavă, prăvăliile de mărunţişuri, înalte ca palmierii din pustiuri, farmacia cu oglinzi, candelabre, ca hall-ul unui mare hotel, telefonul public la care rar să nu fie cineva, staţiile de tramvaie concepute în stil doric, când fremătând de oameni, când pustii precum cimitirele. Mai încolo, mai spre dreapta, prin raport cu un turn de observaţie al Inspectoratului Şcolar, se află, maiestuoase încă, ruinele Abatorului, şi lângă ele, gardurile, pe jumătate roase, ale unei foste pieţe. Dar cu tot regretul, să lăsăm de-o parte

vechiturile, căci eu de abia aştept să văd cartierele noi, care s-au ridicat sub oblăduirea dumneavoastră: cel antic, cu bulevardele Burebista, Augustus, Decebal; cel medieval, dominat de statuile lui Vlad Dracu şi Albertus Magnus; cel modern, plin de bănci, de instituţii juridice, poliţieneşti, financiare şi, în fine, iubiţii noştri zgârie-nori de azi. Ce lume trebuie să fie pe acolo, cât de interesantă, de unică în felul ei... E de-a dreptul senzaţional, ca, profitând de cele mai sofisticate drumuri, în nici o oră, să vezi babilonieni, daci, greci, arhonţi, senatori, cavaleri, turnire, călugări capucini, cerşetori franciscani, frumoase ale saloanelor, artişti ai conversaţiei, ajungându-se finalmente la sportivi de mare performanţă, actori, felurite vedete, savanţi, Guiness Book, televiziuni, săli de internet, forfotă, mai ales de sărbători, uluitoare. Domnule primar, după cum am fost informat de apropiaţi de încredere, cam pe aici se plimba personajul meu, probabil în activitate, fost cam şef, şi care acum nu mai ştie cum să-şi omoare timpul. Are un nas lung, cu o aluniţă-n vârf, pas solemn, mâinile mereu la spate, ochii spălăciţi, o bărbie învăluită discret în grăsime... uşor de recunoscut… Rugămintea mea la dumneavoastră, domnule primar, ar fi aceea (armata de consilieri ar putea fi utilă) de a-l depista şi de a-l determina cumva pe OM să mai treacă şi pe sub geamurile mele, măcar de trei ori pe săptămână, pentru ca, observându-l bine, să-mi împlinesc şi eu visul de a scrie, cât voi mai exista, o povestire cu adevărat frumoasă…

Cu speranţa că mă veţi ajuta, rămân al dumneavoastră, al doamnei şi al consilierilor locali, un devotat amic…

Mircea

ROSTIRI DESPRE POET

1. - Dacă autorităţile te solicită, indiferent în ce problemă, marxism-leninism, curente moderne în pictură, muzică dodecafonică, reîmpăduriri, securizare a frontierelor, reabilitare a ideii de Moş Crăciun, tu, ca un om responsabi1 ce te afli (Scuzaţi, sunt încă invadat de limbajul de lemn), trebuie să faci un pas în faţă şi să spui "prezent la datorie"... Pe poet, direct, personal, nu l-am cunoscut şi pentru că era o mare diferenţă de vârstă între noi şi fiindcă, după ce am reuşit să împlinesc patruzeci de ani, am acceptat doar foarte rar să mai fiu prezentat cuiva, poate o mică dereglare nervoasă să fie la originea acestei atitudini, dar e posibil să fi fost bulversat şi de inundaţiile, stagnările intelectuale, alunecările de teren, vânătorile barbare, la care, fără voia mea, am fost nevoit să asist. Ştiu cu siguranţă că poetul era înalt, motiv pentru care purta porecla de „Bradul Carpatin”... Cine l-a gratulat, însă, cu formula în cauză n-aş putea să vă spun. Simpli cititori, foşti preşedinţi ai Uniunii Scriitorilor, oameni politici sensibili la poezie, tehnicieni, militari, aici totul e posibil. Un obicei de necontestat al Poetului era acela de a-şi invita cunoştinţe, mai ales de dată recentă, la plimbări pe alei anodine, pe cărări pline de ierburi, de pietre, ce urcau pieptiş spre cetăţi. Discuta atunci preferenţial cu invitaţii săi, despre dealuri, lacuri fără consacrare geografică, ciudăţeniile ecourilor prin pădurile de conifere, despre operaţiile exercitate pe corzile vocale ale unor interpreţi, luaţi la pumni, fătiş, de bătrâneţe. Nu ştiu să fi dezbătut vreodată cu amicii săi probleme de dinamică a modei, de acordare a instrumentelor înaintea începerii unor concerte, de regândire a unor reforme de importanţă pentru ţară.

N-aş putea să vă spun nimic în legătură cu eventualitatea de-a fi fost muşcat vreodată de câini, pisici sau urmărit pe distanţe mai mari, de diverse păsări de noapte. Deşi sunt un intelectual modest, toată opera mea literară reducându-se la vreo zece cărţi poştale, iar cea dramatică la nişte certuri cu

vecinii, Poetul, cum îl numiţi dumneavoastră, m-a influenţat decisiv în ceva... m-a făcut să mă apropiu de adevărata carte... Am la ora actuală o bibliotecă formată din douăzeci de volume. Critică, filozofie, contabilitate, povestiri galante, turism polar, istoric al motoarelor cu explozie, mari corăbieri ai planetei, moartea printre noi şi multe altele încă. Ei, bine, de când în felul meu m-am apropiat de Poet, parcă totul în sufletul, în mintea mea, s-a tulburat...

Deschid geamul, văd cu nemiluita blocuri, dar spun... "minunată pădure, ce aproape-mi eşti"..., beau un pahar de apă minerală şi imediat simt prin vine picături din sângele celor ce s-au înfruntat în bălţălia de la Kursk, mângâi o capră între coarne şi mă cuprinde, pe loc, o moleşeală, de parcă cineva, domol, mi-ar străpunge gâtul cu bagheta unui dirijor... Închei, prin a vă spune că sunt atât de mândru, stimate autorităţi, că în privinţa Poetului m-aţi contactat...

(2) - Da, prin ce m-a impresionat pe mine Poetul?... Prin statură, în primul rând. Deşi poreclit "Bradul Carpatin", era un individ scund, nu cred să fi fost mai înalt decât două cuşti de câine puse una peste alta. Recunosc, însă, că o singură dată, într-o iarnă, rostogolită dinspre Rusia, l-am văzut foarte înalt, păşind printre case. Aducea cu un pin îngheţat. Purta, nu arareori, pe umeri o hlamidă, croită de un maestru şcolit prin văile balcanilor, sub care ai fi zis că stau ghemuite sate, laboratoare, oraşe. Oficialităţile cam fugeau din calea lui, dar încercau frecvent să-l şicaneze, cu întreruperi de curent, de apă, cu tot felul de chemări la audienţe, cu somaţii. Era foarte grijuliu cu literaţii mărunţi de pretutindeni. Spunea că, de fapt, ei duc greul în mai toate literaturile lumii. Orchestra ceremonii pentru domniile lor, îi punea în posesia unor premii, le facilita vacanţe prin cele mai exotice locuri ale planetei.

Închipuiţi-vă, mergea până-ntr-acolo, încât nu pe puţini neisprăviţi i-a ajutat chiar să-şi treacă bacalaureatul. Mi-a ajuns la urechi, în legătură cu Poetul, un lucru. Se spune că în ultimii

cinci ani de viaţă va descreşte atât de mult, încât va ajunge, în final, literalmente, de dimensiunea unui spray. I s-a prezis şi sfârşitul ca atare. Intenţionând să traverseze o stradă, poate "Cuţitul de Argint" din Capitală, poate o alta din Slatina-Olt, München, Buhuşi, va fi călcat, strivit, aneantizat, nici măcar de o motocicletă, ci de sora ei mai mică, cunoscută unanim sub numele de motoretă. Despre poet discut mult şi cu soţia mea. Fără a fi o subţire filoloagă, global, despre artist, într-o seară, ea mi-a spus: "Te coboară în zone mai adânci unde nu sunt nici semafoare, nici imne naţionale, nici permise de conducere, nici buletine de analize medicale, unde nu se întocmesc certificate de naştere sau de deces..." Vreau să vă mai spun, iubiţii mei interogatori, că opera integrală a Poetului, e imposibil de procurat. A celor mărunţi - fireşte, tot despre poeţi e vorba - mai ales de sărbători, se vinde cu coşul, chiar şi de către rurali neştiutori de carte, dar repet, a Poetului de care vorbim, nu. Ea parcă nici n-ar exista. Şi totuşi, s-a auzit că o parte a creaţiilor Lui ar fi sechestrate prin casele unor intelectuali nordici, prin vile răsărite în ultimul timp, chiar prin depozite, care pentru îndepărtarea oricăror bănuieli, nici nu sunt, în mod deosebit, păzite. Poate nu ar fi inutil de ştiut că poetul a fost căsătorit. Într-un anume fel, un trist episod. Cei doi, luna de miere, şi-au petrecut-o, ziua, noaptea, pe pietrele unui râu de munte. Într-o dimineaţă, însă, pe când Poetul, din cauza unei atât de mari fericiri, aţipise, un grup până atunci neştiut, de păstrăvi rari, s-a dovedit a fi fost vorba de cruzii păstrăvi regali, i-au luat mireasa, ducând-o cu ei, în locuri nici până azi descoperite. În încheiere, stimabile "autorităţi", aş vrea să vă rog ca în schimbul depoziţiilor mele despre Poet, să mă prezentaţi şi pe mine la televiziune, fie şi zece secunde, dar la o oră de maximă audienţă, cum mănânc, cum beau apa, cum mă uit la tălpile pantofilor, pentru a vedea ducă acolo situaţia e încă sub control, cum îmi pun în geantă pacheţelul cu ujină când mă duc la servici...

(3) - Înţeleg, ancheta despre Poet e de importanţă

naţională, poate chiar continentală, deci la treabă, la drum... Ascultaţi acum, stimate autorităţi, ce vă spune în legătură cu înaltul subiect tanti Buduşilă. Poetul a stat la mine în gazdă un an de zile. Fericire, coşmar, nedumeriri, subtile plăceri. A fost ca şi cum într-o singură zi aş fi ascultat Haydn, aş fi participat la un accident feroviar, mi-aş fi pus întrebări, scăpată teafără din deraieri, în legătură cu maimuţele antropoide, în sfârşit, spre finalul încordatei zile, aş fi audiat prelegeri despre petalele mai multor flori, despre clopotele unor catedrale din Auverne sau Provence... Ştiu că Poetu1ui i se spunea în glumă "Bradul Carpatin", dar după aspect puteau să-i zică mai bine „baobabul", căci el era mai mult lat decât înalt. De scris, scria pe pereţi, pe mobile, pe covoare, chiar şi pe calorifere şi foarte rar pe coala de hârtie, cum se procedează în general. Cred că se supunea la mari eforturi intelectuale în momentele creaţiei, căci au fost mai multe situaţii, când El, probabil găsind versurile ce şi le visa, mie mi se stingeau lămpile peste tot, în apartament, mai exact în dormitor, bucătărie, baie, ba chiar şi în debara şi toaleta pentru oaspeţi. Odată, într-un miez de noapte, soţul meu s-a trezit brusc din somn şi a exclamat... "Noi am fost orăşeni şi acum ne-am mutat la sat. Ce-i cu raţele şi găinile astea care stau să sară pe mine?" "Linişteşte-te, Buduşilă, i-am spus în şoaptă, eşti în patul tău, le vezi pe toate astea din cauza chiriaşului nostru. Poetul, care cu siguranţă e chinuit de un vers, de un poem…" Nu v-aş putea spune din ce bani trăia artistul (chiria şi-o achita totuşi, punctual), căci de plecat la vreun serviciu, nici vorbă, ba din contră, cea mai mare parte a timpului stătea întins pe un divan cu cărţi şi diferite bibelouri mici alături. Printre acestea am remarcat, la repezeală, un ghepard din fildeş, un ceas chinezesc, eu zic că "epoca Ming", din dinţi de rechin, şi un păstor transilvan, bănuiesc că din esenţă de curpen. Cred că avea şi oarecari suferinţe, adânc cufundate în suflet, căci uneori mai şi plângea. Părea că nu prea iubeşte pe nimeni, părinţii probabil să-i fi fost decedaţi, iar fraţi, surori, cu siguranţă nu avea. Eu, femeie înţelegătoare cu tineretul, cu viaţa, i-am spus

în mai multe rânduri că, dacă are vreo iubită, sau mai multe, un batalion, le poate invita la El cu permisiunea de a le reţine peste noapte. Vă mărturisesc, stimate autorităţi, corecte şi nobile, că l-am pândit şi pe această latură, dar rezultatul, după socotelile mele, a fost dezamăgitor. O femeie, totuşi, l-a vizitat. Era mai în vârstă, toaletă nu bizară, dar mai puţin obişnuită, emanând discret senzualitate şi spunându-i că locuieşte pe fruntea unui munte şi că locul de veci îi va fi în adâncul unei mări nu tocmai apropiate. De atins nu s-au atins, dar vorbeau de nişte depărtări, unde ar fi fost foarte bine să se reîntâlnească. La plecare, doamna, mă face până şi pe mine să aud cum se zbat nişte valuri, poate chiar din mijlocul Atlanticului. În orice caz, stranie senzaţie, cu acele uriaşe zbateri lichide… Cum erau poeziile lui n-aş putea să vă spun, căci nu mi-a citit niciuna, niciodată... dar acum, competente autorităţi, culturale sau de orice natură sunteţi, destul cu Poetul, căci aş vrea să trec puţin şi la mine, la propria mea persoană. Voi fi scurtă, laconică, întocmai ca spartanii. Am trăit o viaţă de cârpă, monotonă, lângă soţul meu, decedat, fostul contabil şi mai pe urmă, cercetător în contabilitate, Leonard Buduşilă. Sunt încă în mine, activi, în ciuda vârstei, anumiţi fiori, să le spunem de afirmare. Tanti Buduşilă, zău că nu vă mint, se simte capabilă să joace în filme, nu roluri mari, ci doar să apară în anumite secvenţe, într-o peliculă militară, spre exemplu, aş accepta să fiu fugărită de un tanc, într-o reconstituire istorică, aş putea contribui la otrăvirea vreunui personaj important, într-o peliculă erotică, desigur, bine regizată, aş putea consimţi să fiu prima haltă, înţelegeţi dumneavoastră despre ce este vorba, pentru nişte marinari, care au stat departe de uscat, cel puţin şapte-opt luni... Acestea fiind zise, stimate autorităţi, închei depoziţia mea despre Poet şi dacă, în propunerea cu filmele, puteţi face ceva, v-aş fi foarte recunoscătoare...

(4) - Ah, Poetul, sunt atât de onorată că mă întrebaţi de El... Nu l-am văzut niciodată, dar mi-l imaginez, ochi adânci, frunte boltită, paşi uşori, degete abia atingând lucrurile. Onorată

comisie de investigaţie, eu, în trupul meu încă tânăr, apărut pe lume acum, în epoca globalizării, a feluritelor explozii industriale, performanţe tehnice, ecetera, port un suflet cu sensibilităţi de pe vremea studenţiei lui Victor Hugo. Şoapta, mângâierea, muzica-n surdină, gesturile delicate, versul, privirile furişe, sunt aproape totul pentru mine. Dacă fiinţa aceasta totuşi există, Poetul, indiferent pe unde se plimbă acum, prin fosta Basarabie, Trieste, Gorj, Pădurile Boemiei, Papuasia, poate într-o zi va veni şi pe la serviciul meu. Uşa biroului se va deschide şi-n locul nu ştiu cărui nenorocit cu cravată şi geantă diplomat se va arăta El... Ce clipe vor fi acelea, stimate autorităţi…

(5) - Tot ce s-a spus până aici despre Poet e neadevărat, vorbă în gol. El doar mie mi s-a arătat. În vis. Nu pot da detalii despre fiinţa lui. A apărut din apele unor oglinzi, a străpuns întunericul unor coridoare, s-a înroşit de sângele unor inimi ce pluteau în jurul lui, mi-a dat vag de înţeles că simte pustietatea în care trăim. Pe un perete a scris de bine despre creatorii mărunţi. Înainte de-a se pierde prin vechi cartiere proletare, de-a ocoli uzine, maluri surpate, stăvilare, ce-l despărţeau de marile întinderi ce urma să le străbată, mi-a spus: "Cu siguranţă, printre voi am să revin. O să arăt, poate, ca un uriaş pin îngheţat sau ca un lanţ ce-apare, uneori, pe cer, în jurul lunii. Cu versurile mele doar atunci veţi lua contact. Şi voi îmi lipsiţi mie, şi eu vă lipsesc... şi aici din nefericire vocea lui s-a stins, s-a pierdut ca luată parcă de aripa unor neprevăzute vânturi...

COLOANA
MICI MĂRTURISIRI ALE CONDUCĂTORILOR UNOR NOI VALURI DE POPOARE MIGRATOARE

Atilla al VI-lea

„Încep prin a vă spune, o fac de pe ecranul unui post de televiziune, tehnică de popularizare cu care nu sunt deloc obişnuit, că, intrând, relativ organizaţi în ţara dumneavoastră, până să prezentăm autorităţilor actele de identitate, mai bine de jumătate din cai nu i-am mai regăsit. Punând paşnice întrebări în legătură cu fenomenul constatat, am primit lămuriri atât de confuze, de contradictorii, încât, pe mai departe, ne-am lăsat păgubaşi cu acţiunile de recuperare a animalelor ce ne lipsesc acum atât de mult. Mai menţionez încă un fapt care ne-a întristat. Multora dintre noi, şi mai voinici, şi mai mici de statură, contra a doi porumbi fierţi şi a unui simplu pahar de apă, ni s-a pus în mâini portretul unui bărbat chel, cerându-ni-se să-i strigăm numele de zeci de ori. Unii dintre colegi, mai amabili, să le zicem chiar înţelegători, au răcnit de câteva ori numele acelui bărbat nespectaculos şi nouă necunoscut, dar cei mai mulţi au dat cu el de pământ, strivindu-l sub copitele trăpaşilor ce ne mai rămăseseră. După ispravă, grămădiţi cum am putut, în căruţe şi urcaţi câte trei-patru pe armăsarii mai solizi de care mai dispuneam, profitând din plin şi de haosul autorităţilor, ne-am pierdut în nişte păduri, cu speranţa că, după rătăciri şi rătăciri, cu ajutorul din ceruri al lui Atilla cel Mare, vom regăsi drumul care să ne conducă spre zonele de iarbă mai înaltă, unde dorim atât de mult să ajungem.”

Beowulf al VII-lea, principele vizigoţilor

„Vorbesc şi eu, tot de pe un post de televiziune, aparţinând unui aşa-zis „mogul”, termen a cărui semnificaţie, nouă, ne scapă. Poate să fie vorba de vreun stăpân extrem de puternic şi scump la vedere sau chiar de o fiară cu dinţi şi labe enorme, capabil ca dintr-o singură lovitură să dărâme vreo zece

cetăţi de-ale noastre. În sfârşit, am avut şi noi surprize, luând contact cu ţara dumneavoastră. E o agitaţie în această patrie, despre care noi ştim, din păcate, foarte puţin. Informaţia de bază pe care o deţineam era aceea că teritoriul de care fac acum vorbire n-are nici un fel de istorie, adică armate, instituţii, scriitori, cenacle literare, politicieni, ci e plin doar de un soi de indivizi numiţi „poporeni", ciudaţi ca aspect, dar, totalmente, inofensivi. Lucrurile, însă, n-au stat chiar aşa cum le-am crezut noi. Ca să fiu mai concret, la intrarea în „teritoriu", n-am păţit-o chiar ca şi colegii noştri huni, adică nu ne-au dispărut caii, dar am fost obligaţi, lăsând animalele în nişte locuri special amenajate, să ne urcăm, de-a valma, într-un soi de căruţe mai speciale, ce mergeau singure, numite „autocare" şi să tot introducem, în zeci de cutii mari, urne, li se zicea, nişte hârtii împăturite, buletine de vot, am aflat că se numeau, pentru ca unul necunoscut de noi, dar cu păr, să câştige dreptul de a conduce acest ţinut şi pe „poporenii" săi. Drept răsplată pentru serviciile noastre, ni s-au dat, într-un soi de ceaune, nişte preparate, de pe urma consumării cărora am avut dureri de cap şi ameţeli. În sfârşit, cu caii şi căruţele în regulă, suntem acum cu toţii gata de plecare. Pentru a ajunge la ierburile cele înalte, de care animalele noastre au atâta nevoie, ni s-a recomandat, sper să fi reţinut bine, „Autostrada Soarelui", adică un drum solid, modern, unde orice fel de mal-surpriză este exclusă. Noi, având, însă, experienţa drumurilor şi, luând în considerare şi sfaturile vracilor noştri, vom lăsa acea cale nobilă cui va vrea să o folosească şi vom proceda ca şi fraţii huni, adică imediat ce vom ieşi din zona televiziunilor, ne vom informa cam pe unde cad cărările pădurilor şi, odată ajunşi acolo, vom fi mai liniştiţi în privinţa atingerii ţintei noastre finale."

Genseric al XVIII-lea, căpetenia vandalilor

„În primul rând, ţin să mulţumesc moderatorului, căci aşa am aflat că i se spune, care nu m-a chinuit cu întrebări, ci, dimpotrivă, m-a sfătuit să spun toate câte ni s-au întâmplat

nouă, vandalilor, pătrunzând în această mică ţară al cărei nume mi-e imposibil să-l reţin. Se spune despre noi, dar să le fie ruşine savanţilor, căci aici au cam exagerat, că am fi neştiutori de carte, violenţi, cu orizont redus, lacomi, ce mai, o seminţie primitivă şi neruşinată. Că aprindem şcolile, violăm la grămadă femeile, că dărâmăm tot ce ne iese în cale. Posibil să se fi întâmplat astfel de lucruri, în secoli care se confundă cel mai adesea cu basmele, cu poveştile ce, din când în când, le sunt administrate celor mici, spre a li se mai provoca câte o sperietură. Deci, domişoarelor, doamnelor şi domnilor, ceea ce a fost, nimeni nu neagă, vorbim de un adevăr, de o realitate, dar actualele generaţii de vandali sunt tot ce poate fi mai civilizat, mai elevat, în lumea de acum. Deşi umblăm pe cai şi avem ciomege la îndemână, totuşi, fără excepţie, iubim muzica naturii, ne uimim de lună, de stele, posedăm unice coruri nocturne, stimăm femeia, discutând în jurul focurilor de popas despre „eternul feminin" şi altele, şi mai subtile probleme, stări şi situaţii. Aici, însă, să ne fie cu iertare, n-au ajuns încă veştile că noi nu mai suntem brutele de acum nu ştiu câte sute de ani. În consecinţă, autorităţile locului, dublându-ne numărul ciomegelor, în nu ştiu câte zone din ţara asta, sub ameninţări că ne vom pierde caii, căruţele, copiii, femeile, ne-au pus să-i luăm la păruială, întâi pe cei care-l votau pe unul chel şi urât, cu un ochi mai în jos decât celălalt, după care ni s-au ordonat violenţe contra susţinătorilor celui ce avea păr, chiar puţin coafat, dar şi o faţă uscată, de ai fi zis că e de pergament. La final, am avut parte doar de o strângere de mână şi de urarea că, peste alţi cinci ani, să fim din nou aici, cu siguranţă pentru noi altoiri. Profitând de faptul că moderatorul, prin comportament, atinge chiar nivelul unui vandal de al nostru, vă spui, ca tot norodul să audă, că, după cele păţite, neam de neamul nostru nu va mai călca pe aici."

La un interval de timp, extrem de lung, după scurgerea prin ţărişoara de care vorbim a acelor şiruri de post-popoare

migratoare, s-a petrecut un fapt pe care nici istoricii locului şi, cu atât mai puţin, cei străini, nu şi-l puteau explica. Fireşte, între trecerea ultimelor pâlcuri de huni, goţi, gepizi, heruli şi momentul pe care dorim să-l evocăm, regiunea în cauză s-a dezvoltat în stil modern, amplu, chiar exploziv, din sate ce trăiseră secular după rotaţia astrelor, apărând oraşe cu arborescenţe, bulevarde vaste, monumente, zone de lux, marile râuri fiind, la rândul lor, canalizate, îmbogăţite cu debarcadere, insule artificial-plutitoare, apărând, la un moment dat, ca o coroană luminoasă, chiar pe spinarea cenuşie a gloatei, o superclasă nebunatică, cu mii de volţi sub tălpile picioarelor, iubitoare de echitaţie, tenis, destinaţii exotice, desfrâu rafinat, primitiv, în substanţă, însă febril amatoare mai ales de acumularea a cât mai multor bogăţii. Un climat care, realmente, ridica probleme, nedumerea… Se spunea, mai şoptit, mai pe faţă, că din acest areal geografic fuseseră văzute plecând, mai ales noaptea, nişte stoluri neobişnuite, amestec de păsări, dosare, gulere albe, robe, peruci, jurăminte, pe care cei mai mulţi le considerau a fi legile ce nu-şi mai găseau aici nici măcar un atom de oxigen pentru a putea respira. Nici cu presa lucrurile nu stăteau mai bine, ea devenind, sub străluciri înşelătoare, un fel de reptilă umedă, urât mirositoare, violent deformantă. Şi de şcoli, spitale se vorbea ceţos, de fapt, pentru a nu mai lungi vorba, de toate instituţiile mari şi mici, necesare funcţionării unui stat. Şi, în final, se putea constata ceva şi mai neplăcut… indiferent unde te-ai fi aflat, mare, munte, zonă alpină, netedă câmpie, apărea, ca pe nepusă masă, un fel de mâzgă, ce o găseai şi pe jos, dar care se-mpletea şi cu aerul, făcând, uneori, ca în plină zi aflându-te, să crezi că eşti bine înfundat în noapte. Iar oamenii, ei ce să facă? Turmă ce behăia prelung, speriată de lupii din pădure… cei mai mulţi ipochimeni se împăcaseră cu soarta, se pliaseră, poate nici nu mai ştiau ce sunt, insecte, frunze, hârtii igienice, vite ce-şi întind gâtul la tăiere, dar mai erau şi dintre aceia, ca o vagă lucire în noapte, care gândeau timid la o posibilă schimbare, dar, când şi cum se

va petrece aceasta, nu-şi puteau imagina. Într-o zi de vineri, însă, foarte de dimineaţă, ţara fu zguduită ca de un cutremur. Un şuier surd, rostogolit de pe crestele munţilor, se mistui ca o ameninţare, până în cele mai îndepărtate văi. S-a spus că pe la unul din punctele de frontieră estice, un fel de coloană de bărbaţi, mai toţi tineri, având pe chip urme de suferinţe, modest îmbrăcaţi, neînarmaţi, a pătruns înspre adâncul ţării, autorităţile, deşi la pândă, nefiind capabile să le ceară peregrinilor nici un fel de documente. Generalii, coloneii, căpitanii, locotenenţii, plutonierii, feluriţii agenţi, altfel atât de energici în verificări, la vederea acestor „vizitatori", deveniseră, parcă, de ceară, inerţi, un adevărat moloz de uniforme. Un singur lucru, fuseseră, totuşi, capabili să facă… să stea cu capetele descoperite pe parcursul trecerii coloanei… Şi, Doamne, cum păşeau făpturile acelea… şi uşor, şi apăsat, făcând pământul să vibreze pe mari, pe foarte mari întinderi. Când pe rânduri de clape, când pe straturi de spini ce provocau sângerări. Fiecare mişcare a picioarelor voia, parcă, să spună ceva, să pună o pecete pe sol, în ochii lor părând a fi adunat tot înaltul, tot albastrul cerului. Nu te cuprindea teama văzându-i, spuneau martorii, dar simţeai nevoia să-ţi laşi privirile în jos, să taci, să te cufunzi în tine însuţi cât mai adânc. Pe măsură ce peregrinii se apropiau de Capitală, hrăniţi pe drum cu mici dumicate aduse de păsări, clopotele bisericilor începuseră să bată şi dinspre cimitire, să se audă un freamăt confuz, de parcă acolo ar fi fost în pregătire mari evenimente. În casele multor oameni s-au aprins de la sine lumânări, iar la ferestrele a nenumărate instituţii s-au văzut flăcări arzând, având în mijlocul flamelor un ochi puternic privitor. Mai mulţi martori de la extremitatea vestică a ţării au declarat că, exact când peregrinii, sau ce vor fi fost aceştia, au părăsit teritoriul naţional, unul dintre ei s-a desprins din coloană şi, din poziţia ultimă pe care o avea, a privit câteva clipe, extrem de intens, perimetrul geografic de care se despărţea, aruncând apoi, dintr-o mică desagă ce o avea la brâu, câţiva

pumni de pământ, pe chiar pământul pe care el şi însoţitorii săi păşiseră până atunci.

Ce semn putea să fie această trecere, aproape că nimeni nu îndrăznea să gândească. Se vorbea, totuşi, în şoaptă, de un mesaj nepământean, mulţi scrijelindu-şi cu ace, cu cuţite, în cele mai tainice colţuri ale caselor lor, cu siguranţă un cuvânt, dar noi, scriitorii, neputând pătrunde tainele, nu-l cunoşteam pe acesta.

DEPOZIÞIA DOAMNEI VASILESCU

Calmă, relaxată, desprinsă de obligaţii şi griji materiale, doamna doreşte să ne facă scurta-i depoziţie în poiană. E vorba de o rarişte, o absenţă vegetală, un spaţiu iscat în inima unor păduri întinse pe distanţe de zeci şi zeci de kilometri. Putea să ne povestească totul pe reţeaua de divane a doamnei Costinescu, ce, aflată acum departe, n-ar mai fi fost în măsură să deranjeze bunul mers al relatării. O posibilitate dincolo de dispreţul orişicui era ca patinând cu toţii pe lacurile doamnei Davidescu să fi ascultat istorisirea. Mai rămânea şi cimitirul „Madam Adamescu şi fiii", loc de reculegere, cu alei liniştite, morminte elegante, paznici subţiri ca nişte tije, preoţi aflaţi în permanente rugăciuni şi posturi, la rândul lor asemenea unor tije. Dar a rămas poiana, ce în timpul vorbăriei ne va urmări mereu cu ochii ei bătrâni şi trişti…

Întrebare: …Stimată doamnă Vasilescu, aţi fost la Braşov, oraşul lui Honterus, al Bisericii Negre, cu vreun scop anume, o mică afacere, rectificarea unor taioare, cumpărarea unei umbreluţe pentru vară, contemplări de peisaje sau pur şi simplu aşa, ca să aveţi de unde vă întoarce?...

Răspuns: …Nu, nici pomeneală, în acest oraş transilvan nu aveam absolut nimic de făcut. Nici umbrele, nici taioare, nici extazieri în faţa unor peisaje. M-a prins însă o dorinţă năprasnică de a-l vedea, de aici declanşându-se „operaţiunea"…

Întrebare: …Au fost „ciudăţenii" sau, altfel zis, „bizarerii" la dus?...

Răspuns: …Dumneavoastră, pe unele dintre ele le-aţi putea socoti ca atare, dar mai bine lăsaţi-mă să povestesc… Prima oprire, conform mersului, am avut-o la Buziaş. Staţiune mică, cochetă, specific pentru cardiaci şi crizele lor. Trenul a intrat în gară ţinând cont de atmosferă, de prescripţii, cu fineţea, arta unei pisici, de-a şerpui agil printre zeci de bibelouri. Mi-a atras atenţia faptul că în locul clasicului impiegat se afla, e drept, în ţinută feroviară regulamentară, fosta mea colegă de şcoală

primară, Eliza, căsătorită Pădurescu. Când am trecut prin dreptul ei am strigat-o pe nume, mi-am agitat mâinile, sânii, am tropăit din picioare, am lansat chiar şi un balonaş... dar ea se uita în direcţia de mers a garniturii, părând a fi chiar o statuie, ce dădea peronului un vag aer de singurătate... La Lugoj, dragii mei, oraşul familiei Brediceanu, al lui Traian Grozăvescu, al atâtor solizi profesori de liceu, pe peron, în postură feroviară, cu o fermecătoare paletă în mână şi un chipiu aşişderea pe cap, fosta mea colegă de grădiniţă, necăsătorită nici măcar o zi, o fiinţă visătoare, poetică, bună dirijoare de coruri fără mari pretenţii, Emanuela Predescu. Două minute, exact, staţionare, nu coboară, nu urcă nimeni, strig de pe geamul toaletei ... "Servus, Emmy, cum o duci?"... nici un răspuns, doar un foşnet dinspre ultimul vagon spre locomotivă şi senzaţia de câmp de luptă părăsit pe care mie mi-o lasă peronul. Spre prânz, cu alternări de viteză, ample zguduiri de vagoane, ajungem la Ilia. Doar pe peron plouă mărunt, în rest, în localitate, peste Mureş, căci despre acest râu e vorba, peste pădurile pline de mistreţi, dar şi de multe păsări răpite, un soare ce părea că atacă totul cu bisturie, topoare, cuţite, săgeţi... Impiegata, fosta mea stomatoloagă, Duşa Mărginescu, al cărei soţ, aflând din întâmplare că e nepot de daci şi de romani, s-a sinucis. O, Ilia, Ilia, mi-am zis, în timp ce trenul se punea în mişcare, ce soartă crudă ai şi tu. Nu te caută nimeni, nici măcar o delegaţie guvernamentală, nu te-au vizitat nici Joyce, nici Thomas Mann, nici Wagner, dar mai cu seamă Verdi, care, trăind ani mulţi, ar fi putut s-o facă… Stimaţi şi dragi ascultători, înamoraţi de poiană, prin Deva am trecut ca vântul, pe lângă Decebal sculptat în stânci, pe lângă Burebista, cioplit şi el la masa lui de lucru. Înainte de a ne apropia de staţie, din eter, mi-a ajuns la urechi vocea impiegatei, doamna Sorana Mitulescu-Carpeş, geolog ca profesiune, care i-a strigat mecanicului… „Dacă vrei, opreşti, dacă nu, nu, tu eşti Dumnezeu în aceste momente”… Apoi am început să străbatem pădurile Sibiului, eu aşa zicându-le acelor zeci şi zeci de kilometri, acoperiţi de brazi, ulmi, carpeni,

stejari. Parcă-mi intrau în suflet pe rând toţi aceşti arbori puternici, maiestuoşi, respirând acolo liniştiţi prin frunzele şi plăgile lor. Pe scări nevăzute, în mersul legănat al trenului, urcam spre înălţimi unde doar demonii morţii pot sălăşlui. Mă priveau de peste tot atâţia ochi, vocile unor prieteni dispăruţi le auzeam presant. Se mişcaseră prin nisipuri, prin pământ, mă urmăriseră purtaţi de aripi, trecuseră prin straturi de nori, pentru a mai fi câteva clipe aproape de mine?... Pădurile Sibiului, cu dinţii lor mari, cu guri înfundate de-ntuneric, cu straturi de frunze, ce-ţi adorm, ce-ţi fură paşii... Locuri prin care n-am trecut niciodată, dar de unde spaime se ridică spre a mă învălui în mătăsurile lor... Pe peronul gării, doamna Mariette Diaconescu, niciun fel de călător, o linişte ca în farmaciile ce sunt plasate prin preajma gheţarilor polari. Dar printre linii parcă totuşi se mişcă ceva. Nu am curajul să privesc pe geam. Mi-e teamă să nu fie acel profesor despre care se spune că, plictisit de a sta de nu ştiu câţi ani în mormânt, cu ce-a mai rămas din el şi forţa pe care nu se ştie cine i-o mai dă, din când în când mai trece pe la gară. În sfârşit, un şuier şi plecăm spre ţinta finală a călătoriei... oraşul Braşov... Ce să vă spun, cetatea era caldă încă de pe urma locuitorilor ce nu de mult o părăsiseră. Liniile de tramvai sclipeau, se scăldau în propria lor singurătate. Prin cele câteva muzee şi case memoriale, sufla vântul. Din când în când, din te miri ce domicilii, zburau perne, cearşafe, rămânând agăţate de stâlpii de înaltă tensiune. Pe unde ar fi trebuit să fie prăvălii deschise erau anunţuri cu "Vin imediat"... "Lipsesc din motive pe care nu le veţi ştii niciodată" "Ne vom revedea nu peste multă vreme"… Ce să vă mai spun, nenumărate autobuze goale, pepeni cu cuţitele în ei, numai gata să fie despicaţi, şcoli cu cataloage deschise pe catedre, cu material didactic împrăştiat peste tot. Prin spitale, nimeni, de turişti nici urmă, prin pieţe un pustiu de nedescris. Zic să-i dau un telefon prietenei mele Lizica Sărutescu... Ţi-ai găsit răspuns... O sun mai apoi pe conferenţiar Tica Bobescu... un vag alo, pe urmă o tăcere, asemănătoare celei din luna mea de

miere, petrecută cu bietul Mircea, pe malurile fluviului Amur... În sfârşit, se făcuse seară, şi din Piaţa Sfatului, nişte aripi mari mă conduceau spre gară. Iau un corn dintr-o patiserie, un fursec dintr-o cofetărie, o portocală din căptuşeala unui veston abandonat pe-un scaun de frizerie. Ajung unde trebuia s-ajung, dau târcoale unei case de bilete, dar aripile de care vă spusesem mă împing direct în tren. Era, de altfel, unica garnitură din staţie şi pe fiecare vagon scria... "Spre Timişoara, spre căldurile ei"... Şi, acum, părăsind normalitatea, lucrul cu adevărat uimitor pe care-l văd… Fără a fi mari geografi, ştim cu toţii că, mergând spre fostul oraş al şvabilor, acum în bună parte al moldovenilor, la puţin timp după Braşov urmează Făgăraşul. Dar eu acum nu despre acest orăşel vreau să vă vorbesc, ci despre munţii cu acelaşi nume. Când am ajuns în dreptul lor se înnoptase. Tone de beznă păreau a fi depuse între accelerat şi ei. Chiar m-am gândit să adorm puţin, când prin perdelele ferestrelor răzbat nişte străluciri. Dinspre partea munţilor veneau... Fără să mă sperii, mă ridic în picioare, deschid geamul şi ce credeţi că-mi este dat să văd?... Strălucirile izolate se unesc, se formează cât cuprindeai cu ochii un câmp alb, compact, fără fisuri, având netezimea meselor de biliard. La început, de câmp vorbesc, a fost pustiu, dar în scurtă vreme, pe cărările invizibile ale lui, şi-a făcut apariţia, cred că din foarte îndepărtate întunecimi, o femeie, ce nu mai părea a fi din lumea asta. Era departe de noi, îmbrăcată în întregime în alb, un alt alb decât cel al zăpezii, cu ochii atât de puternici, de sfredelitori... Păşea rar, dar fără niciun efort, ţinea pasul cu bietul nostru rapid. Cel mai mult a privit înainte, dar au fost şi momente când căuta stăruitor spre tren. Cei doi ochi străluceau atunci ca două diamante. Să fi căutat pe cineva prin vagoane, un iubit supravieţuitor, să fi dorit ca pe "acel cineva" să-l vadă fie şi preţ de o secundă?... Când se apropia de tren, îi vedeam frumuseţea caldă încă, firul de tristeţe, viaţa încă nestinsă, când se depărta, simţeam că din parte-ai vine un suflu de gheaţă, un ceva "frumos", "minunat", care a fost odată. Trenul goneşte, îmi acopăr ochii, timpul îl

scap de sub control, o aştept să se apropie, dar ea nu mai vine. Munţii se terminaseră, covorul luminos se mai vedea încă, dar departe... tot mai departe... Cam atât a fost, în mare, cu drumul acesta. Şi acum, ce ziceţi, mai rămânem în poiană sau plecăm spre Timişoara, chiar şi cu riscul de-a o găsi pustie?...

EXISTENÞÃ

1 septembrie 2008 - 11 iulie 2009

1 Septembrie, 2008...

Zi de luni, de începuturi... la mine, însă, sunt mai mult finaluri... Obişnuitul telefon de la Bucureşti cu probleme ce par irezolvabile, dar care, cât de curând, cumva se vor soluţiona. Mă simt aşa şi aşa, nici bine, nici rău, cu toate avânturile tăiate. Se profilează o zi frumoasă, mă voi duce la librăria Eminescu cu încă zece exemplare din Strigăt... Nu credeam că voi ajunge vreodată să recuperez chipul ei din librării şi chioşcuri de ziare. Nu mai pot să sufăr babele ce târăsc după ele 7-8 decenii de viaţă. Şi sunt destul de multe, te împresoară prin prăvălii, tramvaie, numai în vârf de munţi, probabil, nu. În ce mă priveşte, o zi nu seamănă cu alta. Spaţiul în care mă mişc e mic, dar dispoziţiile mele sunt schimbătoare, rareori, seninătate, împăcare, cu spectacolul din jur, covârşitor de des o presiune surdă, resimţită peste tot, disperarea lipsei de soluţii, perspectiva anilor în care Dumnezeu cine ştie ce vrea să mai stoarcă din mine...

Tot o zi nesuferită de luni. Toată lumea cu bateriile descărcate, cu straturi de plictiseli în suflet ce trebuiesc deşertate prin birouri, cancelarii şcolare, diverse chioşcuri de vânzare, pe te miri ce şantiere... România mă presează, mă strânge cu chingi nevăzute, nu pot să diger tipul de caracter românesc, dar, acum, la bătrâneţe, încotro să mă mai duc... Moartea lui M. m-a lovit la modul aproape fatal. Medicamente, grave tulburări de somn, reproşuri peste reproşuri, ireparabilul mare cât un zgârie-nor, refugiul temporar în imobilitate fizică, lectură, scris... Mi-e frică de fiecare oră care vine, să fii mereu pe patinoar, să nu-ţi mai găseşti, sub nici o formă, rostul...

Cum să-l cauţi pe Dumnezeu dacă nu eşti făcut pentru asta? N-ai structura corespunzătoare, te rogi cu o voce de plută, neverosimil şi pentru tine, capitol închis. Să te prefaci „rupt" de credinţă, iarăşi nu prea merge, e un fals obositor, o minciună ce miroase mai urât decât peştele stricat. Ceasuri rele, grele, ce se

depun peste mine ca nişte saci de noroi. Nu pot asculta nici muzică, nici citi poezie sau chiar spectaculoase dobitocii. Din astfel de ore, din şiruri de astfel de ore, se iscă dorul de ducă, ataşamentul bolnav pentru singurătate. Afară bat vânturi de toamnă, trotuarele-şi schimbă parcă-nfăţişarea, cine-a pus murături pentru lunile ce vin e fericit. O mulţime de oameni ce nu se gândesc la moarte, majoritatea s-ar putea să trăiasca mult şi mediocru. Cu medici, cu medicamente, cu speranţe, cu teama că "dincolo" nu e chiar nimic. Îmi propuneam, uneori, ca în ceasurile grele, aşa, tam-nesam, să mă duc la gară... După puţine momente, soluţia cădea, era ca şi cum ai fi pus stâlpi de vată să susţină o clădire. Tot vrei să închei şi tot mai adaugi câte un rând... Scrie atunci, despre dealuri, văi, amintiri întregi sau frânte, poate aripi mai plăcute îţi vor fâlfâi astfel pe lângă urechi...

Cât mai trăieşti trebuie să construieşti pentru "EA", să-i legi peste timp destinul de al tău. La Mirciulică, reparaţii şi linişte, dar şi miros de mâţe pe scări, tăios, zăpăcitor. Te şi miri cât de uşor pot combina doamnele române parfumul cu urina. Căldurile s-au mai potolit, dar când există sunt epuizante. Prânz semi-inexistent, cu patru piersici, primele trei acre. Grele si orele după-amiezelor. Ploile lungi de toamnă cu frumuseţea lor secretă. Atmosfera stinsă a paşnicelor zile de septembrie nu e prea aproape de sufletul meu. Fiecare cu grădina sa, cu egoismele lui. Trebuie gasită un fel de gazdă în Braşov. Stau şi dorm aici pe "perna albastră", pe care a suferit şi, poate, a şi murit M. Contactul cu ea nu mă nelinişteşte în nici un fel. Aduce cu un ochi deschis ce priveşte din lumea de dincolo. Se aud clopotele Catedralei ce se împletesc cu miresmele unor ceasuri definitiv stinse. Măcar un iepure de mi-ar intra în casă. De câteva zile sunt ferit de plicticosul Costel cu glumele lui. Era o vreme când realmente mă captura, răsărind parcă din pământ prin prăvălii, staţii de tramvai, chioşcuri de ziare... "Hai, să-ţi spun una că precis n-o ştii…" Parcă văd că nu peste multă

vreme îmi va apărea iarăşi în cale. Dar nu va mai merge cu "Hai, să-ţi spun una", căci răbdarea de altădată e dusă, nu mai am nici măcar minute pentru el. Lucru valabil şi cu alţii. Uneori, în te miri ce împrejurări, folosesc formula... " mă bucur "... E nepotrivită, ca un pumn de sare într-o ceşcuţă de cafea...

Lanţuri, apăsări, care cine ştie din ce fund de generaţii vin. Trist, tainic, insondabil. Un an şi două luni de la dispariţia nu mai spun cui... Parcă totul s-a petrecut acum o oră, pe mari călduri, muţenii, disperări neputincioase. Şi hăul, oboselile, cenuşiul care au venit "după" şi se mai prelungesc cu jet puternic şi acum. Tot astăzi, şapte ani, de la lovitura primită pe nepusă-masă de americani. Turnurile Gemene. Primele imagini le-am văzut la un televizor, într-o prăvălie din Braşov. Vânzătorul, un soi de schelet cu ochii aproape daţi peste cap, îmi spunea cu piedica de la limbă trasă... Sfârşitul lumii... Sfârşitul lumii... Sfârşitul lumii... N-a fost chiar aşa, mai putem aluneca unii pe lângă alţii, dar e clar că suspiciunile cresc, de la ultimul război au trecut ani mulţi, ura generalizată stă să dea în clocot. Pe fondul acesta agitat, fierbător, mă reîntorc nostalgic cu gândurile spre Ohaba, specificăm, Română. Ce noroaie din septembrie până în martie, l-ar fi prins aici deprimarea până şi pe Monte-Cristo. Pădurile se aplecau umede peste sat, pe pământul lutos alunecai ca pe un patinoar. De pe povârnişuri, când ploua, adevărate şuvoaie se restogoleau spre şanţurile din vale, gemând de bălării. Bălţile îşi făceau apariţia imediat, răni galbene de adâncimi nebănuite, încreţite de palele de vânt. Copacii fără frunze păreau ieşiţi direct din spitale. În acele luni umede, reci, izolarea de lume părea şi mai mare. Creştea în dimensiuni toaleta şcolii aflată în curte, părând catargul unei nave ce aluneca pe noroaie. Spre seară, în ocolul unităţii de învăţământ era plin de câini, iar peste noi, aşa-zişii profesori, năvăleau pădurari şi tractorişti. Primii erau băuţi şi cu arme la ei, ceilalţi, doar băuţi... Luările de contact se derulau cam preţ de două ore, poate chiar mai mult, în clasele în care, peste zi, se

mai rezolva, cu chiu, cu vai, o ecuaţie, se preciza pe hartă poziţia unei ţări, se citea bâiguit o poezie sau un mic fragment de text literar. La plecarea acasă, aceasta devenise o regulă, cele două ramuri ale uneia şi aceleiaşi categorii sociale, izbeau cu sticlele goale de podele, prefăcându-le, bun înţeles, în ţăndări. Pe parcursul timpului, obligatoriu străbătut împreună, se înjura copios, glumele groase ţinându-se lanţ, se făceau legăminte de îndelungă prietenie, se derula, de fapt, un infern, ce uneori părea să nu mai aibă sfârşit.

O figură aparte, curioasă era şi medicul din Ohaba. Doi ochi spălăciţi, de o culoare greu de definit, o faţă ridată, neajutată de creme, un nas borcănat, lăţit pe faţă, gură cu buze subţiri, dantură semi-bombardată, statură potrivit spre mică, mai degrabă aspect de individ cu liceul seral neterminat decât de om cu facultate. Era cam de vârsta tatălui meu când a aterizat în Ohaba-Română. Nu părea nepriceput în ale meseriei, având tată medic mi-am dat seama de asta, în schimb era un monument de dezinteres. Pentru temperaturi ce nu erau chiar fierbinţeli alarmante, nu se deranja de-acasă, procedând la fel şi în cazul durerilor de cap, gât, umeri, spate. Reacţiona cu o oarecare promptitudine, doar în cazul accidentelor grave, înjunghierilor, leşinurilor aparent fără motiv şi al muşcăturilor, cu care, din cauze de brutalitate, se alegeau ţăranii din partea cailor şi câinilor lor. În rest, doctorul era destul de greu de găsit... fiindcă iubea vânătoarea, pescuitul, jocul de table şi cărţi, toate practicate bine şi în locuri pe care cei mai mulţi nu le prea ştiau. După ce ne-am familiarizat unul cu celălalt, mi-am permis să-l întreb pe şleau: "Domnule doctor, Ohaba şi satele din jur sunt un post pentru un început de carieră şi nu pentru finalul ei..." Mi-aduc aminte de un zâmbet larg, de o mână trecută prin părul deja rar şi de răspuns... "Colega, medicină au făcut alţii, eu m-am ocupat de avorturi, am ajuns şi pe la Budapesta, cucoane de ştabi, bani cu lopata, finalmente o turnătorie, un an închisoare... şi exilul." Pe urmă cu tristeţe a adăugat: "Dar dumneata peste câteva luni pleci, eu mai am de tras nişte ani aici..." ...Octavian,

căci acesta-i era numele mic, se deplasa peste hârtoape c-o motocicletă Jawa, proprietate personală. Când noroaiele preluau peste tot controlul, apela la cizme şi căruţă. Atunci îmi părea, cu adevărat, un exilat, mutându-l automat în peisajul rusesc, singurul capabil să ţină hangul acelor sate, cu adevărat date uitării de Dumnezeu. Nu mă pot despărţi de Ohaba, fără a spune câteva cuvinte cinstite, oneste, despre oamenii de serviciu ai şcolii, Baba Sida şi Moş Ticu... Nu cred că în urmă cu cinci-şase decenii să se fi luat din dragoste. Bătrânul a făcut, ca simplu soldat, primul război în Italia, dar nu-şi mai amintea aproape nici un episod de front. Era un apropiat al băuturii şi al chiulului. Rar mătura prin curtea şcolii şi şi mai rar repara ceva la gardul sau acoperişul instituţiei. După toate probabilităţile, trebuie să fi fost la un centimetru de starea de analfabet. Ar fi putut face o figuraţie strălucitoare, cu o furcă în mână, desculţ şi o pălărie spartă pe cap, într-un film dedicat răscoalei din 1907. Moş Ticu nu avea habar de noţiunile de pan-americanism, societate civilă, integrare europeană, pictură abstractă, vers liber. Cu siguranţă, nu se uitase niciodată la un televizor. Consoarta îi era pe potrivă, doar că mult mai vorbăreaţă. Toate evenimentele satului ni le depunea în şcoală. Bătăi, beţii de o mai mare amploare, infidelităţi conjugale, pedepsite sau nu, decese survenite, nu arareori, prin răsturnarea unor camioane, tractoare, căruţe. Se oferea uneori, nouă, celor trei profesori adăpostiţi în şcoală, să ne gătească, spre exemplu, o găină, să ne facă turte cu brânză sau alte bucate din repertoriul ei culinar. Cu mulţumiri era întotdeauna refuzată dintr-un motiv lesne de ghicit... igiena mai mult decât precară a persoanei în cauză. Despre Ohaba ar mai fi multe de spus, dar mă opresc pe moment, căci mă cuprinde o plictiseală a scrisului. Îmi vine-n minte anul ce s-a scurs cu toate grozăviile lui. Şi dintr-un colţ al camerei, singurătatea se pregăteşte de un nou atac şi ea. Trebuie să-mi scot şi eu armele de apărare pentru a-mi mai prelungi un timp glorioasa agonie...

Zi ploioasă, urâtă, acum de dimineaţă, nici un zgomot în jur. Acelaşi dejun într-o bucătărie cu miros de insecticid. Nu se mai aud păsări, parcă totul e învăluit în pături. Va veni şi sfârşitul meu, probabil, pe nepusă masă. De-aş avea un vis, un semn în legătură cu asta.

Scrisori pe Internet. Răspund conştiincios, dar fără vervă la două din ele. În sfârşit, după nu ştiu câte zile, o supă la prânz. După-amiază greoaie, linişte de vată, totul fără puls. Plin de crime în frumoasa Românie, de nereguli, de fraude. Să te prindă bătrâneţea într-un astfel de decor...

Zi parcă mai bună. Pentru început, puţină lectură, pe urmă, mai vedem. Imagini dezastruoase de pe aşa-zisele noastre şosele. Intrări pe contrasens, adormiri la volan, excese de viteză, capete pline de alcool. Maşinile imposibil de descris. Se moare în atari condiţii pe bandă rulantă. Pedepse mici, nimeni din catastrofe nu învaţă nimic. Tânărul şi bătutul în cap vitezoman român, un monstru idiot de care trebuie să te fereşti. Mirciulică va pleca în Tenerife. Nouă zile de absenţă, nu va mai veni la mine nimeni, cumva trebuie să mă descurc. Uneori mai intens, alteori mai relaxat, mă gândesc să-mi fac singur seama înainte de-a începe degringolada finală. Mijloace sunt, atâta lume se serveşte de ele. Mă aflu, categoric, pe marginea prăpastiei. Un balet greu de suportat dacă ar fi vorba de un număr mai mare de ani...

Vorba lui Bacovia... "Duminică simplă, burgheză"... Se respiră, se pregătesc prânzuri prin blocuri. Ca o mare emblemă, mirosul de varză. Vreme de dizgraţie. S-apropie după-amiaza şi pentru a contracara ceasurile ei grele îmi vine să strig... "Bucură-te..." Voi rămâne doar cu strigătul, căci resursele de bucurie sunt la cota zero. Înaintez prin zile ca printr-un clei. La munte deja ninge, zăpada se aşază, vânturi mai reci se simt şi aici. Cât de curând, turiştii se vor rătăci prin păduri, vor zbura

chiar şi prin prăpăstii. Tot de teribilismul valahic ţine şi asta. Aprinde lumânări pentru cei duşi, adu-i astfel puţin înspre tine. Cer mohorât, norii parcă se odihnesc pe clădiri...

Trebuie să fie pe străzi sau intrând năuc prin prăvălii, imbecilul ce mă socoteşte medic. Cară cu el o geantă cum aveau, pe vremuri, doar perceptorii. Se sclerozează, probabil, singur, între pereţii unui apartament obscur, bondoc. Nu poate fi departe nici moldoveanul transplantat legal aici, cap puternic, patrat, apreciind mult iernile Banatului, ca fiind blânde, fine, asemeni unor domnişoare de pension. E de prin zona Iaşilor, fugărit de lupi pe când din cătunul său se ducea într-un alt sat la şcoală. Imediat după război l-a încercat foamea, încât are şi acum obsesia... jimblei. A fost în juneţe miliţian, iar timpurile acelea i-au rămas dragi ca o dulceaţă. Pe la farmacie, pentru a continua turneul, ar putea fi doamna cu hainele făcute din reţete compensate, insistentă, tenace, mereu fără banii potriviţi la plată şi bătrânul cotoi nea Carol, târcolind după Viagra. Şi mai e o doamnă „supravieţuitoare”, ce a suferit nu ştiu când o operaţie la unul dintre sâni. E fericită că trăieşte, că poate cumpăra dovlecei, pune zacuscă, pleca toamna prin staţiuni pentru dezumflarea picioarelor şi alte cele. Şi încă o doamnă... albă, de parcă s-ar fi născut din gheţurile Mării Albe, vâslind prin viaţă fantomatic, cu pauze de respiro la fiecare metru. Dar într-una din zile, în tramvai s-a urcat „pocitania pocitaniilor”... O babă subţire, făcută numai din ţepuşe. Ascuţită, cu un cui în loc de nas. Umerii împungeau şi ei să iasă în afară prin ţesătura rochiei. Picioarele subţiri ca nişte fumuri. Nu poţi dormi lângă o astfel de creatură decât înarmat...

Legătura mea cu M., terminată tragic ca printr-un blestem. De ce am fost eu lăsat, de ce ea a plecat şi încă atât de greu? Nu sunt răspunsuri aici. Hotărârile se iau dincolo de dincolo şi asta n-ar fi nimic, dacă dincolo de toţi aceşti dincolo, n-ar fi Marele Dincolo care şi el nu e decât un început...

Deplasare la Braşov. Sunt în gară cu o oră înaintea plecării trenului. Mă fulgeră la un moment dat ideea că mi-am lăsat deschis apartamentul. Enormitatea nu se confirmă. Drum lung, greu, total diferit de ce-a fost înainte, pe parcurs figuri neinteresante, senzaţie de pustiu la sosire. Cel mai dificil moment, contactul cu peronul...

Drum la librărie şi la cimitir. Aici fără flori, doar cu o geantă sub braţ. Îmi pare că dusul acolo sus durează de un veac. Mă însoţeşte Mona Oancea, câteva fotografii. La întoarcere bem o cafea în restaurantul din piaţetă. Discutăm sec despre lucruri ce le simţim amândoi la fel...

Câteva rânduri despre lansarea cărţii la librăria "Şt. O. Iosif", Braşov. E vorba de "Iertaţi-mi acest strigăt". Zi de octombrie umedă, vag ceţoasă. În interior, totul pregătit pentru eveniment. Iniţial puţină lume, dar treptat încăperea se umple. Stările mele nu sunt bune, un amestec de nervozitate, nesiguranţă, total nefiresc, emoţii mult peste limitele admise. Directoarea, o femeie scundă, cu priză asupra "situaţiunii". Atmosferă închisă, se simte accentul funerar, dureros. În carte e doar vorba de o boală, ce direct, indirect, ne poate atinge pe toţi. Pe stradă trec oameni, maşini, "între ziduri" se vorbeşte despre lucruri grave. Intervenţiile Bodiu, Muşina, excelente. Nici un cuvânt îngheţat, protocolar din partea lor. La urmă, clătinat, cu microfonul strâns ţinut în mână, spun şi eu ceva despre despărţirile definitive, despre moarte. Se poate să fi lăsat impresia unui automat, a unei vietăţi plutitoare, până şi peste munţii din jur. Toamna de afară parcă intră şi în librărie. În final, autografe pe volumele ce se vând. Spre casă o cafea cu Diana şi o prietenă de-a ei, într-un mic local igienic, liniştit.

Ce m-aş face dac-aş fi obligat să-mi schimb brusc regimul de viaţă? Să aterizez, spre exemplu, într-o mare

bogăţie... Pat cu baldachin, fotolii cu labe de leu, geamuri înalte cu perdele grele, covoare aduse din Persia, cu desene complicate, înfăţişând caravane de cămile, dune de nisip, oaze cu pomi roditori. În fiecare colţ, oglinzi, măsuţe din esenţe rare. Vitrine gemând de porţelane, candelabre grele ca nişte ugere de bivoliţă. În sala de muzică, printre altele, un clavecin, o harfă, o viola da gamba, iar în bibliotecă, printre sute de volume-n piele, un "ceva aparte", cu scrisori aparţinând lui Garibaldi, Kafka, Einstein. Şi la toate astea adăugăm o soţie snoabă, cu maxime pudori sexuale, un socru preţios, tot timpul cu un autor latin după el, o soacră bezmetică, franţuzită, în proces neîncetat de urâţire... Să punem acum alternativa contrarie... Sărăcia se întinde peste tot... asemeni zăpezilor la poli... Mobile vechi, scârţâitoare, măturoi, mâţe pe sub paturi, uşi priponite cu scaune, ferestre cu urme de muşte, fire electrice de care să atârne becuri infirme. În bucătăria primitivă, un miros de tocătură, imposibil de izgonit. Bănuiala că peste tot ar mai circula şi şoareci. Camera de muzică, fireşte, nu există şi nici vreo bibliotecă cu raritäţi. Există, în schimb, o soţie cam proastă, care adoarme frecvent la televizor, un socru burtos căruia i se umflă picioarele, o soacră ale cărei lenjerii le vezi împrăştiate pretutindeni. Dacă eşti ca ei e bine, dacă nu, cum se spune mai nou de la o vreme... chiar că ai o problemă...

Bucureştiul meu de elev, departe, departe... Curtea liceului când mare, uscată, ca un colţ de deşert, când mică, restrânsă, ca un fund de pahar. Cu mâna pe zidul clădirii, într-o suită de înserări, întreb timpul unde s-a dus? Câţiva copaci ce ajung sus, până la ţiglele verzi, poate ştiu povestea vremii ce s-a mistuit. O recompun din valurile de vânturi, ploi, furtuni, zăpezi. Fetele frumoase de atunci ar alcătui acum batalioane incomplete de babe, băieţii zdraveni, atletici, zgomotoşi, printre altele, şi regimente de şchiopi, diabetici, cardiaci. Profesorii noştri ţin mai toţi de domeniul arheologiei. Cu hainele, cu

cataloagele, cu scândurile între care dorm. De fapt, liceul meu e scufundat de mult, eu ţin mâinile pe o altă clădire...

Linii... momente inefabile... să le fixăm... Trenul porneşte... în ce vagon ai stat?... nu sunt răspunsuri... nici cuvinte... totul se pierde sub o pălărie mare, ca un fum... Aşa se pare... că atunci şi atunci totuşi ai fost... Cu taxiul cel galben plecăm... eu cred că el, cu alte persoane, mai circulă şi acum... În picioare, în geam, cam pe la ora două noaptea... asta spre final... Să sfinţim mormântul... dureri peste tot în corp... o dimineaţă de februarie cu zăpadă şi gheaţă... Puţin praf... un început de toamnă... oameni cu pas neplăcut... respiraţia rece a fotografiilor...

Mă împresoară de pretutindeni "lumea bună"... Cu "gipurile" mi se urcă-n pat, cu banii îmi tapetează pereţii, cu concediile făcute în Dubai, Brazilia, Pacific îmi tulbură auzul. Deschid televizorul... iarăşi "lumea bună", la o petrecere de binefacere... Aici insist puţin... un număr de mese spilcuite, in jurul cărora stau, surâzâtoare, agitate, perechi spilcuite... Despre ce s-ar putea totuşi discuta?... O carte?... o expoziţie de pictură?... un concert al unei renumite filarmonici?... Coboară, te rugăm, cu o treaptă mai jos... O paradă de modă?... Inaugurarea unei parfumerii?... Deschiderea unui restaurant ce se va roti pe crengile unor brazi de oţel?... Păşeşte mai la vale, mai la vale... O luptă de ţapi sau berbeci?... Un concurs de mâncat clătite sau sarmale?... O demonstraţie despre tehnica de aplicare a unor eficiente şuturi în fund?... Cam pe aici ar fi nivelul discuţiei, dar trebuie să mai cobori un pic pentru a ajunge la acel fundamental... "Cine cu cine se culcă..."

Vreo câţiva ani buni, pe acest plan al "europenizării", nu avem cum să nu arătăm ca un dulău scăpat într-o grădiniţă de flori...

Ce fel de oameni, ce fel de ţară suntem? ... Dacă până în 89, România lăsa impresia unei cetăţi în interiorul căreia nu păreau a fi oameni ci, pretutindeni, doar statuile a "doi indivizi", după revoluţie ţara e comparabilă cu o mare piaţă, unde se cântă, se răcneşte, dialogul civilizat alternând cu cel violent, presărat cu sudalme, unde faci cu greu deosebirea între surogat şi lucrul autentic, printre miile de paşi ce forfotesc în stânga şi în dreapta, stând la pământ fărâmate, "modelele", "scara corectă a valorilor", "conştiinţa faptului bine împlinit", "bunul simţ", "decenţa sub mai toate aspectele"... Conexe celor arătate pînă aici, sunt "instabilitatea", în toate cele patru vânturi, "mahalagismul politic", "apetitul de nestins pentru fraudă", "vedetomania", "scăderea dramatică a nivelului de instruire", o viziune aproape generalizată a lui "se poate şi aşa", sau "e suficient să vreau eu şi treaba se face". Tot acum banul cam striveşte legea, ignorantul îl ia de guler pe cel cultivat, hoţul îmbogăţit peste noapte îl calcă în picioare pe omul ce-şi câştigă pâinea cinstit. Tot ce-am înşirat până aici (lucrurile bune nu le mai amintesc) reprezintă, fără putinţă de tăgadă, "piesele" constitutive ale societăţii postceauşiste. Trebuia să ne aşteptăm ca după cinzeci de ani de comunism o astfel de structură socială să-şi deruleze istoria în spaţiul carpato-danubiano-pontic. Cât va dura acest episod? Greu de răspuns la o asemenea întrebare...

Mişcări în România... Domnule director al liceului de Informatică "Radu de la Afumaţi"... "Întâi de toate să mă prezint... Mă numesc Aşchie Turturica, 25 de ani, cu studii, 7 clase neterminate, căsătorită cu Aşchie Tudor, muncitor în trei schimburi la fabrica de vagoane şi vagonete din oraşul V. Împreună avem doi copii, minori, un băiat şi o fetiţă, care pe moment locuiesc la soacra mea, Aşchie Saveta, din comuna Târnăcopu, satul Fugiţibăi. Acolo face ei şi şcoala. Domnule director să trecem acum de la prezentări la fapte... Lucrez ca femeie de serviciu la liceul... de la Afumaţi, de trei săptămîni. Am luat postul prin concurs, fără să dau la comisie nici măcar o

găină sau un purceluş de sărbători. Ce fac aici?... spăl geamuri, fac curat, mătur clase, coridoare, cancelarii, secretariat. În primele două săptămîni totul a fost bine, dar în ultima săptămână, nu. Şeful meu este administratorul Pistrui Marin, după cum ştiţi, zis Michelangelo, un gălbejit obraznic, să-mi fie cu iertare. Domnule director, de câteva zile mă hărţuie cu privirile, uitându-se mereu într-un punct, iar ieri, a pus mâna pe mine, dar foarte aproape, de cel mai mare loc ruşinos ce-l avem în formă diferită cu toţii. Eu vă rog să faceţi ce ştiţi ca să fie bine, adică să se uite el când mă vede, la pantofi, la mătură, la făraş, că de nu, o să-i spun soţului meu Aşchie Tudor cam cum stau lucrurile pe aici şi atunci bum-bumul va veni şi asta s-ar putea să nu vă placă pentru disciplina instituţiei... Închei, cu respect, Aşchie Turturica, femeie de serviciu, harnică şi cinstită, cu postul obţinut prin concurs"... Un mic tablou, cenuşiu, de societate românească, poate şi de aiurea. Amuzamentul în toate sensurile lui, pentru moment, nu-şi are locul aici. Situaţiile descrise par bătute-n cuie, personajele departe de vreo performanţă. Dar noi, aici, în Balcanii noştri, trăim actualmente o epocă de o mare mobilitate socială. Pur şi simplu, totul e posibil... În tablouaşul de mai sus, spre exemplu, directorul, lunecos ca un peşte, nu-şi mai bate capul cu realităţile şcolii, ci cochetează cu politica. Aici e adevărata chiverniseală. Şi exact când Aşchie Turturica îşi prezintă plângerea, capul liceului demisionează şi intră în partidul, să zicem, conservator... Peste un an, învârtind cuvintele bine şi liguşindu-l ca la carte pe preşedinte, obţine cu puţin noroc calitatea de parlamentar. Camera Deputaţilor, deocamdată. Maşină la scară, străinătate, rol "activ" în reconstruirea patriei după calamităţile comunismului... Să mergem, însă, cu analizele mai departe... Privită, poate chiar atinsă în "punctul sensibil", de nemernicul de administrator, zis Michelangelo, Aşchie Turturica stă pe loc?... Nici vorbă. Într-o excursie populară, cunoaşte pe directorul unui mic post de televiziune provincială. Omul o place şi-i propune să devină ştiristă... "Dar o să mă bâlbâi",

spune încă doamna Aşchie, speriată, încântată... "Toată lumea se bâlbâie, aşa că nu-ţi face griji din asta", vine răspunsul. Şi, fireşte, angajarea s-a făcut… Dar Michelangelo, administratorul? Nici el nu pierde vremea. Mai fură ce mai fură la liceu (sub noua conducere se putea) şi la un moment-dat, cum, necum, devine directorul, şeful, poate e mai bine zis, al unui mic cimitir din oraş. Vadul se dovedeşte a fi extraordinar. Pensionari, tineri, vârste mijlocii, vin puhoaie să se culce în paturi de lut. În nici doi ani, şeful morţilor din ţintirimul "Amintirea" îşi trânteşte o vilă de pus pe coperte de reviste. De mişcat, dintre personajele noastre, se mişcă şi Aşchie Tudor, numai că el o ia în jos... Părăsit de Turturica, disponibilizat, în nici un an, îşi bea duzina de salarii primită drept recompensă de la fabrica de vagonete şi vagoane. E uşor de imaginat care a fost, în continuare, destinul lui... Au rămas cei doi copii ai familiei Turturică şi bunica cea bună care-i îngrijea. Bătrâna uitată de toţi va muri, nepoţii vor creşte cum va da Dumnezeu...

Starea de lucruri actuală, de la noi, vine de foarte departe, mai precis, din alcătuirea sufletească şi din istorie. Cine suntem, cu adevărat, e greu de spus. Fond neclar dacic, suprapunere romană, o rezultantă daco-romană, niscai " seve" de la migratori, cu accent pronunţat pe slavi... şi pe urmă, secole şi secole de obscuritate, ale căror evenimente, cred că cel mai bine, le putem recupera din jurnalele intime ale lui Dumnezeu. În ceea ce priveşte istoria, ea ne-a fost fragmentară, marginală, cu nici zece domnitori realmente onorabili, in schimb cu vecini extrem de puternici care în teritoriile noastre au cam făcut ce-au vrut. Am intrat, astfel, în istoria modernă ca vai de capul nostru. Fără instituţii statale, fără o viaţă urbană, cu toate atributele ei, cu o existenţă rurală, în schimb, bazată majoritar pe mizerie, analfabetism, superstiţii, spaime multiple, o vocaţie a izolării, a capului plecat, fără un minim simţ a ceea ce, în plan intelectual, ar putea fi valoros sau nu. Perioada interbelică, scurtă din nefericire, procedează la "reparaţii" în starea de lucruri din

România, dar după război vine fatalul an 1945, când prin intermediul sovietic ne este tras aproape la toţi "sacul pe cap", pentru a nu mai vedea şi auzi nimic. Începe astfel "cu sistemă", cu ajutorul lichelelor, cozilor de topor autohtone (români, evrei, maghiari şi alte naţionalităţi), transformarea unui popor ce se îndrepta spre civilizaţie, într-o turmă, păzită bine de "văcari", cu puţine clase de şcoală, în schimb, cruzi, răi, la nevoie chiar sângeroşi. Închisorile au omorât cu hărnicie "inteligheţia" românească autentică, şcolile au devenit adevărate industrii ale falsurilor, s-a procedat cu fanfare, defilări, revărsări de portrete, la idolatrizarea conducătorilor semi-analfabeţi, bineînţeles, pe alte planuri, şapca înlocuind pălăria, pufoaica, paltonul, Tulbure şi Baranga pe Blaga, Bacovia, Voiculescu. Pentru nu puţini români, cred, intoxicaţi de naţionalismul mai ales al "Epocii de Aur", Ceauşescu trebuie să fi fost mai valoros decât Shakespeare şi cine ştie ce compozitoraş al unor imnuri de slavă decât Mozart. Pur şi simplu, în intervalul nefast 1945-1989, ca naţie, ne-am tâmpit...

"Ziua Morţilor", greu de notat ceva. În ce mă priveşte, dintre "ai mei", cei mai mulţi sunt morţi. Vrei să te duci la locul lor de veci, dar nu ajungi la toţi. Să pui flori, să-ţi laşi pentru câteva clipe capul în pământ, să aprinzi o lumânare. În tăcerea cimitirului, nimic nu se schimbă. Afară e, de regulă, frig, la munte poate chiar să ningă. Florile tale în curând se vor ofili şi repede se va lăsa şi seara, căci ziua e extrem de scurtă. Dacă bate vântul prea tare sau de sus cade ceva, cât mai rapid la autobuz sau maşină, căci e pericol de răceli şi putem ajunge la doctori. Pe măsură ce te-ndepărtezi de "ei", scade şi tensiunea interioară, dacă nu cumva aceasta nici n-a existat defel...

Acum, chiar acum, în momentul scrierii acestor rânduri, "atelierul meu de scriitor" e închis (se fac unele mici reparaţii la sistemele electrice şi la grupurile sanitare), iar pe "şantierul meu de scriitor" e o pustietate totală. Până şi paznicii au luat-o la

goană, căci lefurile lor nu le-am mai onorat demult. Singura vieţuitoare cu care mă întâlnesc în rarele plimbări pe care le fac pe "şantier" e un câine alb cu negru, talie între dulău şi potaie, ce parcă mă întreabă, aşa, în treacăt... "Ce se mai aude, scriitorule, mai ai ceva interesant de spus sau te-ai dezumflat definitiv?" Adevărul este că am luat hotărârea ca de acum înainte, până la decolarea finală, să scriu doar atunci, la proză mă refer, când voi simţi că "produsul" ce urmează a-l încredinţa tiparului are cât de cât valoare. Pe tot acest interval de timp, până mă apuc să scriu ceva, pentru întreţinerea condiţiei fizice scriitoriceşti, ce credeţi, printre altele, că fac?... privesc pur şi simplu lumea... pe români, pe străinii ce-mi ies în cale, având ochi buni şi pentru naţionalităţile conlocuitoare... Faună, nu glumă... Artişti închipuiţi, tineri înamoraţi de internet, de un perfect nod la cravată, doamne ce bat pe toate fronturile în retragere ("Trecut-au anii ca nori lungi pe şesuri"), tinere viţeluşe ce nu-şi mai încap în piele de atâta adrenalină, urşi stalinişti mimând modernitatea, ce încă au putere de decizie, ţărani realmente căzuţi din lună, în această perioadă, când la noi, arhaicul şi ultima modă se întâlnesc... Mă gândesc, chiar optimist, că din când în când, pe plan literar, poate ieşi ceva de aici...

Mai zilele trecute, prin zona fostului abator, areal pitoresc, odihnitor, mai ales prin câinii care circulă în voie, mă întâlnesc cu un fost elev, acum student în anul II la o facultate pentru a cărei absolvire trebuie să cheltuieşti trei ani din viaţă. Înainte vreme, pentru terminarea studiilor la acelaşi institut, erau necesari cinci ani. Dar între timp, după cum era şi firesc, lucrurile s-au mai schimbat, prin facultăţi bat alte vânturi, tinerii sunt grăbiţi să intre cu adevărat în viaţă, să ajungă stăpâni pe propriul lor destin, să arate până la urmă cu ce calităţi sunt înzestraţi. Revenind la întâlnirea, de altfel plăcută, cu fostul elev, aflu că, deşi e doar în anul doi, s-a şi apucat de lucrarea de licenţă. Mai mult, îmi spune el… „după licenţă, fac masteratul,

iar după aceea, pentru a termina cu toate, îmi dau şi doctoratul…" Bine, îmi venea să-l întreb, dar pentru masterat, doctorat, poate şi pentru superdoctorat, sunt necesare anumite calităţi, cunoştinţe… M-am lăsat, însă, păgubaş cu interogaţia. Ajuns acasă, m-am gândit şi n-am tresărit la ideea că, poate, cum erau înainte „Cântarea României" şi „Daciada", un fel de ciorbe obligatorii cultural-sportive, accesibile aproape oricui, aşa sunt acum masteratele şi doctoratele, la care trebuie doar să te înscrii, căci după aceea, lucrurile merg de la sine, desigur, spre bine. Poate voi trăi şi clipa când, intrând într-o prăvălie şi întrebând unde e doamna vânzătoare, să mi se răspundă de către patron: „Vine doar mâine, azi îşi susţine masteratul…" sau, ducându-mă la un atelier de cizmărie, cu o problemă la o sanda, să mi se precizeze, tot de un patron, că meşterul pe care-l caut absentează pe moment, deoarece îşi susţine teza de doctorat… Meteorologii anunţă ploi în viitorul apropiat. Doamna ministru a apelor e de pe acum îngrijorată. Ca o mamă ce-şi vede primejduiţi copiii. În mod sigur, e îngrijorată dintr-o casă sau un apartament situate la bune distanţe de zonele primejdioase. Întrebarea cea mare e cum vor rezista digurile, podurile, întărite cu turtă dulce, beţe de chibrituri, în faţa eventualelor puhoaie…

Dacă persecuţiile antievreieşti în secolul trecut au durat cam un deceniu, ororile comunismului s-au întins pe parcursul a peste 70 de ani. Care-au fost faptele, "performanţele", de care la un moment dat trebuie să fi fost mândri cei ce-au instaurat grozăvia? Inversarea scării valorice pe tot ansamblul societăţilor cărora le-a fost impus sistemul, suprimarea fizică, prin tortură şi închisori cu regim bestial, în special a intelectualilor de vârf şi mijloc, fenomenul sinistru al deschiaburirilor, de care au beneficiat cei mai mulţi dintre ţărani, suprimarea drepturilor elementare ale omului, îndoctrinarea forţată a generaţiilor mai tinere, tirania celor mai mărunţi funcţionari ai statului, a cozilor de topor, viaţa duplicitară pe care orice individ a trebuit s-o ducă, falsificarea deliberată a istoriei, literaturii, tentativa de

nivelare la plafonul cel mai de jos a tuturor. Comunismul a mutilat suflete, a transformat ţări civilizate în oribile ţarcuri, în cadrul cărora funcţionau supravegherea, delaţiunea şi ca o permanentă variantă existenţială... puşcăria... În acest sens, în cartea ei tragică "Fără speranţă", Nadejda Mandelştam spune: „Şi când toţi ştiu că este "invitată" toată societatea la colaborare, oamenii îşi pierd capacitatea de a comunica, legăturile dintre ei slăbesc, fiecare se ascunde în vizuina lui şi tace, iar în asta constă nepreţuita superioritate a stăpânirii” Cred că până acum s-a făcut mult prea puţin în România pentru a li se explica generaţiilor mai tinere, ferite de uragan, ce a însemnat totalitarismul comunist. El nu este cu nimic mai prejos, în ceea ce priveşte atrocităţile, decât Holocaustul. Nu îndemn pe nimeni prin aceste rânduri la răzbunări, ci doresc ca perioada, extrem de lungă, cu mult peste un deceniu, ce a mutilat milioane şi milioane de oameni, să fie şi ea cunoscută, în detaliu, tocmai ca prin cine ştie ce joc al istoriei să nu se mai repete. În manualele de istorie actuale româneşti, perioada comunistă e "expediată"... În câteva pagini se doreşte, la modul informativ-neutru, să fie trecută "la pasiv", o epocă îngrozitoare. Mulţi dintre tinerii de astăzi umblă după ei cu o istorie fracturată. Fisurile în cunoaşterea ororilor (comunismul e cea mai mare dintre ele) secolului XX ar putea să coste mai târziu. Comunismul a fost slujit, cel puţin în fazele sale de început, de români, maghiari, ruşi, evrei şi diverse combinaţii dintre ei. Documentele o spun răspicat.

Pe intervalul anilor 50-57, eveniment de importanţă capitală. Se aniversa cu sfinţenie Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie... de unde?... din Rusia, fireşte... Şi cum noi eram, pe atunci, sclavii lor, trebuia să executăm plecăciuni peste plecăciuni... Cu această ocazie îmi aduc aminte că pe prima pagină din "Scânteia" semna un articol de mare supuşenie sovietică tov. Gh. Gh. Dej. Material scris de altcineva, probabil de Brucan. Ziarele gemeau de mutrele celor patru mari dascăli

ai omenirii... Marx, Engels, Lenin, Stalin... Prin şcoală, în ziua de şase, cu voci solemne, profesori cu suflete înfricoşate vorbeau despre zorii unei lumi noi, simbolizată de flăcările Revoluţiei. De defilat, totuşi, nu se defila. Ziua de 7 era nelucrătoare, cei "mari", eliberându-se de "dascăli", de "semnificaţii", mai bând un vin, mai jucând o tablă, noi, cei mici, zburdând pe străzi, jucând fotbal, dându-ne şuturi în fund...

Un an şi cinci luni de când totul a luat sfârşit... Scenele de "final", continuă să fie prezente, au rămas intacte... privirile, mişcările, aspacardinul, atmosfera, inevitabilul... La ora 11, înregistrare radio, 55 minute, despre realizările mele... literare. Ziua se arată frumoasă şi se va termina repede. Un vânt subţire deplasează imperceptibil frunze. Ca pe nişte mici sicrie le mută de ici colea. Chip livid de toamnă târzie. După ora 17, întunericul dă buzna şi bine face. Vine noaptea, cu toţii capul la cutie. Mă pregătesc uşor pentru Cluj. Cu acest drum sau fără, datele problemei rămân neschimbate. Am de făcut notaţii din urmă, lucruri pe care nu le pot trece cu vederea. Probabil, încă sănătos. Mirciulică, neschimbat. Apartamentul nu e hidos, dar se vede neglijenţa, sărăcia, peste tot. E un cotlon, în fond, părăsit. Nu mai râde nimeni în el...

Mi-e foarte dor de M. Uneori el atinge intensităţi extrem de mari. Atunci nu prea ştiu ce să fac. Galopul acesta interior până la urmă de la sine se calmează, prefăcându-se într-o cenuşă, sub care tăciunii ard mocnit. Aceasta înseamnă că furtuna revine. A fost momentul cel mare în mod brutal suprimat. Altul nu mai poate veni. Doar doamna cea rece căreia eu îi spun Toamnă... Intrăm în ea, dar cine ştie câţi mai şi ieşim?... Îmi cam dispar prieteni. E rândul nostru acum, al celor ce am depăşit 60 de ani. Poţi să te gândeşti că traversezi ultima toamnă sau iarnă. Poate că şi "dincolo" să existe toamne şi ierni la fel de frumoase ca şi cele de aici. Posibil... dar nu prea avem veşti despre asta...

Ieri, la o emisiune T.V. Analog, pe teme de învăţământ românesc decăzut, aflat profund în buruieni. Asta s-a vrut, asta s-a obţinut. Pe urmă, cu T. C., maestrul emisiunii, la mai multe halbe de bere, într-un fel, totuşi, de tavernă, plină de un tineret tâmp, pentru mine greu de digerat. In ce mă priveşte, consumul de alcool rămâne unul dintre cele mai neindicate lucruri. Cap greu, agitaţie interioară, amintiri, la rândul lor, grele. Pregătiri de Cluj, dar nu febrile ca altă dată, ci calme, indiferente aproape, lejere. O sacoşă cu haine şi cărţi, acesta va fi tot calabalâcul. În realitate, pe nimeni nu interesează de nimeni. Oameni mediocri, mulţi, puhoaie, tot mai greu de suportat. Atât le este prezentul, măruntul prezent, despre vreo posteritate neputând fi vorba. P. aud că e în cârje, M., la fel. Trebuie să-mi vină şi mie rândul cu vreo surpriză... Închide acum caietul, e destul...

Mă visez cu Madonna la Topolovăţ. Totul foarte limpede. Ne deplasăm pe aleea ce leagă localitatea de sat. Madonna e în nişte cizme albastre despre care spune... "Chiar şi morţii le admiră"... Prin dreptul casei lui Ţaţu, ne oprim spre a admira mai multe stoluri de ciori. Ele se îndepărtează, stingându-se încet ca nişte lumânări. Treptat se face frig şi Madonna mă întreabă dacă n-am un pulover în plus pentru ea. Sentimentul că amândoi am putea fi înghiţiţi de ierburi, blocaţi de bulgări de pământ. Nici un om prin preajmă, doar câţiva saci de care nu ne apropiem. Dinspre cimitir, un cor ce pare-a fi format mai mult din bătrâni. Nu mai intrăm în sat, căci nişte ziduri foarte mari apar înaintea noastră... Iată-mă în cancelaria fostului meu liceu. Unul dintre directorii de pe vremuri mă întreabă dacă Budapesta mai e capitala Ungariei. Apoi mă roagă să-l iert pentru faptul că şi-a făcut facultatea la seral. Aduce vorba şi despre un circ ce în mod misterios a fost incendiat. Înainte de-a ieşi eu din cancelarie mă întreabă ce gândesc despre canguri. Îi fac semne să tacă, căci ne pot auzi discuţiile forţele progresiste prezente încă prin păduri ale fostului U.R.S.S.... Mă aflu pe o mare

căldură, în praful dintre două sate. Un cătun e în România, celălalt în Serbia. Apare dintre tulumbele de pulbere un grănicer cam de un metru nouăzeci, năduşit, gras, aparţinând ţării vecine. O uşoară mutră de cal. Iniţial mă sperii, căci îmi dau seama că circul fără acte. Omul îmi face semne să mă liniştesc şi într-o română elegantă mă întreabă dacă-n biblioteca unui funcţionar al graniţei volume de Kafka, Proust, Buzzati, Dostoievski îşi găsesc locul. Răspund afirmativ şi dau să mă pierd în praf. O vreme, cineva se scurge pe urmele mele, mai apoi, nimic, de parcă tot ce este viaţă s-ar fi pierdut în cele mai mari întunecimi... Fac parte dintr-o nuntă, luată la goană de nişte chirchizi. Aruncă după noi cu tot felul de bucate. Mai multe sarmale se pierd în trenele miresei, un set de chiftele se opreşte în ceafa socrului mic, perişoare mari cât ouăle ating pălăria socrului mare, felii din tortul miresei zboară în direcţia perechilor de naşi. Spre dimineaţă, după atâta oboseală, tabloul e încântător... de jur împrejur, totul pare de cristal, munţi, cascade, păduri, animale... şi printre toate acestea inima tatălui meu, bătând neobosită, ca el să mai poată trăi... De data aceasta chiar că sunt obosit... Accept să mă întind pe o masă, ca peste mine doi indivizi să joace ping-pong. În timp ce dau în minge vorbesc despre frontiere, primejdii, reforme economice. După meci vor merge-ntr-o pădure, căci se simt şi ei foarte osteniţi. Îşi spun, însă, că dacă mingea se va sparge, o vor înlocui cu ochii mei, căci eu tot dorm şi n-am trebuinţă de ei. O mână întinsă mă scoate din încurcătură. Mă conduce într-o stradă, de sub ale cărei pietre îmi zâmbesc chipuri cunoscute... Singur printre stâncării... singur, dar câtuşi de puţin speriat... După adierea vântului, pare-a fi un început de toamnă. Nori îndepărtaţi pe un cer de sticlă. "Fugit irreparabile tempus"... scrie pe un panou vechi, parcă de pe vremea popoarelor migratoare. Ceva mai încolo o cale ferată, care poate leagă Nordul de Sud şi Estul de Vest. Iar în depărtare o mare sau un ocean ale căror nume nu pot să le ghicesc. Mă trezesc ceva mai târziu în liniştea unei încăperi. După aerul cam rece poate fi un început de iarnă. Mi-ar mai trebui o haină, căci patul

pe care stau întins e ud. "Fugit irreparabile tempus"... nu-mi iese din minte acel dicton, scris demult pe un panou, după aparenţe, de o mână delicată, feminină...

Ascult unguri cântând la televizor...

Frig, mă apăr greu de el. Am dorinţa de a sta de vorbă cu Mitropolitul. Că nu sunt un sfânt, asta e clar. Poate chiar o nulitate sufletească...

Un mic transfer cât o fărâmă de pâine, se poate, dar nu mai mult. Tu eşti un infirm şi n-ai vindecare. Toate încercările tale sunt eforturi mai mult decât neplăcute, de a-ţi scădea febra de la 40 de grade la suportabilul 37, 5. Emisiune de televiziune cu V. şi alte lucruri cu mult mai grele. Vine noaptea şi, poate, şi somnul. Acum chiar că nu-mi mai pasă de nimic...

Vorbit cu Diana în privinţa deplasării mele la Braşov. Pot merge oricând. Voi discuta cu ea şi aşa-zisa "problemă specială"... În fond, acestei stări, care nu e bună, trebuie cumva să-i pun capăt... Sper doar într-o ameliorare, nimic în plus... Zi de alegeri, poate ar trebui să mă duc. Mai văd. Afară, soare uşor primăvăratec. Aproape din nici un jurnal nu lipsesc notaţiile meteo. Ori din cauză că sunt cel mai uşor de făcut, ori fiindcă, organic, depindem de ele. Soarele te activează, ploaia te aruncă-n fundul pernelor, vremea mohorâtă te străbate pe dinăuntru ca o presimţire rea. Pe "EA", oricum, n-ai s-o mai vezi niciodată. Fiecare zi ce trece e o filă în plus, întoarsă, la această carte... În vremea asta, unii sunt calmi, mănâncă, beau, fac burţi, fără să ştie, poartă coarne. Veselindu-mă cu lumea, de părinţi am cam uitat. Ştiu unde sunt, sub ce pietre. Dar, de fapt, nici acolo nu mai e nimic, doar muţenie şi întuneric...

"Ziua Unirii"... Nu notez nimic. Demnitari cu ghiotura la Alba-Iulia. Timp rece, mohorât, apăsător. Nesfârşite cadre

T.V. cu cei mai mari profitori şi ipocriţi ai ţării. Se reuşeşte aici, la noi, înăbuşirea a tot ce iese din sfera cenuşiului. În haine populare, naţia ţopăie. Toţi aceşti politicieni de duzină vor funcţii, măriri, să fie cât mai des văzuţi, să se ştie despre ei că sunt... elita. Problemele mele de conştiinţă par să nu se mai sfârşească. Frământări de parcă aş comite crime în fiecare zi. Mi-e teamă de apariţia, de marşurile unei nebunii. Da, anul 2008 se stinge, cum s-a stins şi 2007...

Nu de puţine ori, m-am întâlnit, absolut întâmplător, cu mame ale unor foşti elevi de-ai mei. Recunosc că respectivele femei nu făceau parte din elita societăţii, dar nici de condiţie socială joasă nu erau. Din vorbă în vorbă, ajungeam la ce mai face fiul ei, Gheorghe, Ion, pe care-i şcolisem un număr de ani. Prima dată mi se spunea că Ion e sănătos, că-şi mai aminteşte când şi când întâmplări de la şcoala unde învăţase, că n-are gânduri de însurătoare, după care, aproape în toate cazurile, urma o mică pauză, mie părându-mi-se uşor stingheră... Rupeam tăcerea cu întrebarea capitală... "Şi la ce şcoală l-ai dat mai departe?..." "...Păi să şciţi, venea răspunsul, dumneavoastră vă spun... l-am dat la securitace"... şi după această minunată precizare, mama viitorului securist continua parcă mai cu aplomb... "Le dau acolo ţoale, stă în internat, mâncarea-i mai bună şî fac şî şcoală cu materiile dă prăstă tot, plus încă ceva, dar dăspră aşcea, şciţi, măi speciale, ăl mic nu prea vorbeşce"... În ce mă privea, la auzul acestui gen de veşti, dădeam din cap, spuneam "la revedere" şi-mi vedeam de drum. Acest gen de dialog - vă rog să mă credeţi că au fost multe - avea loc prin anii 75-80, când, trebuie să recunoaştem, cerul ţării, la figurat, fireşte, era de-a dreptul plumburiu, ploua mereu, era frig, având senzaţia că trăieşti cu familia într-o foarte mică şi infectă cuşcă. Şi că erai urmărit la tot pasul. Îmi ziceam întotdeauna după astfel de înălţătoare dialoguri... "Deci încă unul care să te cuprindă în supravegherile sale…" Mă mai întrebam, nu cu stupoare, ci cu un soi de silă resemnată, de ce se aruncă

românii, dar şi conlocuitorii, cu atâta lipsă de reţinere în braţele acestei instituţii, mai tenebroase decât fundul părăsit al unei mine?... Pentru hainele acelea nenorocite, date pe gratis, pentru o mâncare mai bună, un pat mai moale într-un internat nu chiar ca toate celelalte, pentru a teroriza când vor fi gradaţi pe alţii, pentru nişte bani în plus sau pur şi simplu din convingerea că fiind cadre de securitate îşi pot mai bine apăra ţara şi veghea la punerea în aplicare a directivelor conducătorului iubit?... Greu de spus ce era, de fapt, în capetele lor...

Dintr-o călătorie făcută în urmă cu doi ani... Aproximativ 12 zile, vreo 45 de români, din aproape toate zonele ţării. Împreună pentru a ne îmbiba de antichitatea, evul mediu, renaşterea şi frapanta modernitate a Europei. Figura centrală a drumului nu a fost ghida, de altfel extrem de agreabilă şi cu simţ al măsurii în explicaţii, ci un bucureştean, sigur de el, spre 60 de ani, înalt, slab, cu ochelari, ce le ştia pe toate. Veneţia o avea în palmă, Roma la fel, simţea atmosfera Neapolelui cum simte flămândul friptura. Acest domn, un fel de mic Ceauşescu al autocarului, datorită "erudiţiei" manifestate la tot pasul şi a unei aroganţe ce i se citea până şi în şireturile pantofilor, izbutise repede să devină unul dintre marii antipatici ai grupului. Şi culmea, în autocar stătea chiar în faţa mea. Răspundea la numele de Furnicescu. La antipodul "eruditului" se afla un individ tăcut, familia la fel, a cărui fizionomie sugera tufa sau dovleacul. Zeci şi zeci de kilometri străbătuţi prin ţara lui Petrarca, omul acesta n-a scos aproape nici o vorbă. Munţii, marea, viaductele, cetăţile, puse parcă cu mâna pe diverse piscuri, să-l fi lăsat indiferent?... Dar albumele ce le cumpăra la tot pasul?... Să fi fost pentru el, pentru familie, pentru şeful său?... La antipodul acestui taciturn " alb ", din toate punctele de vedere, se afla o femeie mai spre vârsta a treia, ce-şi însoţea fiica în călătorie. Plictiseala din startul voiajului s-a transformat pe parcurs, pentru ea, în adevărată disperare. O istoviseră toate. Antichităţile Romei, ruinele de la Pompei, pieţele celebre,

muzeele, prelegerile din autocar ale lui Furnicescu, hotelurile, popasurile făcute prin benzinării. Idealul ei devenise, în acest formidabil vălmăşag de peisaje, impresii, o supă de găină, pe care de-abia aştepta să şi-o facă, la reîntoarcerea acasă. În fine, două vorbe şi despre cel mai în vârstă personaj al "expediţiei"... Un domn uscat, cu ochii căzuţi în fundul capului, în jurul vârstei de 90 de ani. La fiecare popas, ţinea mici prelegeri culturale celor dispuşi să-l asculte. A fost repede supranumit "domn profesor", deşi, în realitate, era inginer, având la bază solida şcoală românească interbelică. Acum chiar că închei, nu înainte de-a aminti şi de existenţa unor doamne masive, asemănătoare focilor şi de câţiva tineri incolori, băutori aspri de cafea şi fumători. Cel de Sus să-i aibă pe toţi în paza lui, şi, la anul, să-i pună cu Furnicescu-n frunte pe alte minunate drumuri...

Din nou, frigul, fulgii de nea... O spun fără nici o teamă de pedeapsă, de vreo puniţiune... Dumnezeu a fost realmente crud cu noi, când ne-a plasat ţara în zona temperată, dar nu oriunde, ci, generic vorbind, în vecinătatea "Mamei Rusia", de unde ne vin vânturi, nori grei de ninsoare, pe aripi nevăzute, friguri de crapă pietrele. Ce bine ne-ar fi stat nouă, valahilor, într-o regiune caldă, unde iarba să ne îndemne la somnuri molcome, fructe de toate felurile din pomi să ne cadă direct în gură, berea, vinul şi chiar ţuica să ne curgă de la robinete, până seara, târziu, să răsune muzici, să sfârâie grătare, tot felul de "pohte", să ne fie aţâţate de sănătoase hore săteşti, de dansuri lipicioase, desfăşurate prin fumul discotecilor. Şi, desigur, pentru calmarea hormonilor, pentru scăderea adrenalinei, pe ici, pe colo, un viol, nişte bătăi cu pari, cu săbii "ninja", cu bâte de base-ball, şi, de ce nu, cu niscai cuţite înfipte în zonele vitale ale adversarilor mai mult sau mai puţin periculoşi. Of, Doamne, dar n-a fost să fie aşa, ci după cum am spus chiar de la început, "şatra" ne-a fost aşezată exact acolo unde, în jur de cinci luni pe an, vremea, prin capriciile ei, creează probleme. Să ne

imaginăm, dar nu e nevoie de prea multă fantezie, că se dezlănţuie, vreo două, trei zile la rând, ninsori... La televizor se va anunţa... "România sub nămeţi" sau, cu aceleaşi intonaţii tragice... "După ape au venit zăpezile"... şi exact ca şi în alţi ani, vom vedea sate respirând anevoie, sub sute de tone de nea, şosele "europene" sau nu, impracticabile din cauza aceleiaşi materii albe venite de sus, oraşe unde se amestecă la modul tragic tramvaiele, nămeţii, gheţuşul, frigul... şi cu bieţii oameni... Autorităţile au declarat nu demult că nu vor mai fi luate pe nepregătite de iarna cea haină. Răspund aici simplu... Greu de crezut asemenea boscorodeli... În cazul unei ierni grele, ne întrebăm ce se va mai petrece-n România, o ţară tip "papagal", posibil a fi numită astfel datorită producerii repetate a aceloraşi şi aceloraşi fenomene. Vor reveni în actualitate, se ştie din ce cauze, intoxicările cu monoxid de carbon. Nu vor lipsi din program nici cazurile de decese prin hipotermie, tremurăturile de prin saloanele spitalelor, zgribulirea prin garniturile aproape arhaice a zeci şi zeci de trenuri. Şi era să uit... S-ar putea ca iarăşi, nu puţine să fie şcolile, unde se va scrie cu mănuşa pe mână, şi se va învăţa despre domnitori, anatomia şi fiziologia aparatelor urinar şi reproducător la maimuţe şi la om cu pătura pe spate...

Caracteristici ale bâlciului după specialişti, experţi, cercetători în curs de afirmare, ar fi îmbulzeala, vociferările, curiozitatea fără o ţintă anume, multitudinea de tipuri umane îngrămădite pe un spaţiu mic, o mişcare browniană generală, tocmeala în cazul unor cumpărături, oratoriile de ocazie, atitudinea de gură-cască prin faţa tarabelor sau a unor artişti improvizaţi, furtul de portofele de prin buzunare sau poşete, în sfârşit, ca o finală recompensă, pentru "înotul" prin îngrămădeală, îmbucurarea stomacului cu nişte mici şi o bere, "delicatese" consumate rapid pe un capăt de tejghea. Bâlciul, din orice perspectivă l-ai aborda, are în el o falsă strălucire, o putere de atractivitate ce ţine puţin, o incapacitate de a săpa şanţuri mai

adânci în memoria colectivităţii. E ca o bulă de săpun ce nici n-a apucat să se umfle că a şi plesnit. Şi mai e ceva. Bâlciul se vrea strălucitor, dar, în realitate, nu e deloc aşa. E în el, în substanţa lui, ceva ce ţine de esenţa păcălelii. În orice moment la un bâlci ţi s-ar putea spune... "În acele cuşti, peste puţină vreme, o să aveţi prilejul să vedeţi lei, tigri, lupi fioroşi şi, în realitate, în locul lor să fie pisici, câini şi iepuri..." ...Să luăm, spre exemplu, prin prisma bâlciului, din sferele de sus ale organismelor ţării... Parlamentul... Cei mai mulţi dintre "aleşi", fără a avea nici un motiv real la bază, se consideră un fel de stâlpi ai ţării, calcă importanţi pe culoarele imensei clădiri ce-i găzduieşte, au genţi pline de foi, documente, morgă, aroganţă. Doamnele parlamentare nu se lasă nici ele mai prejos. Păşesc la rândul lor, importante, pe covoare, dându-ţi de înţeles că au abandonat prepararea supei de tăiţei din cauza unei reale vocaţii politice. Dar când apar imagini, şi nu rare, cu aceste personaje, în timpul şedinţelor, citind ziare, scobindu-se în nas, descifrând cuvinte-ncrucişate, dormitând cu capul în piept sau pe spate, ce să mai zici?... Sau, şi mai rău, când glăsuiesc pentru binele ţării, şchiop, de la tribună, ori luaţi la întrebări de presă, produc surpriza de a nu şti ce legi au votat doar cu un ceas în urmă. În schimb, "aleşilor", birouri luxoase în teritoriu le trebuie, bâlbâiţi în privinţa limbilor străine, au pretenţia, tupeul, de a tăia în lung şi-n lat planeta, vor tot timpul maşini mai performante şi, dacă s-ar putea, măriri de salarii în fiecare săptămână...

Acesta ar fi titlul însemnării... "Nu sunt bani"... Sinistră formulă... Ţi se prezintă, şi nu e un fals, pe micul ecran, să zicem, un spital din Turda, Iaşi, Galaţi, Brăila, Bucureşti... şi enumerarea localităţilor ar putea continua. Pereţii imobilului, nu arareori, sunt atinşi de igrasie, toaletele arată "ca-n gară", saloanele bolnavilor sunt netencuite, pe coridoare e zgomot, îmbulzeală, o dezordine de nedescris, pentru a nu mai pune la socoteală faptul că, într-un singur pat, pot fi îngrămădiţi la nevoie doi bolnavi. La întrebările fireşti puse de reporteri, de ce

se prezimtă lucrurile astfel, vine maşinal un singur răspuns... "Nu sunt bani... nu sunt bani..." Din spitale să trecem pe stadioane. Suntem, mai mult ca sigur, printre cele trei, patru ţări din Europa, mă gândesc la Albania, la câteva state din fosta Iugoslavie, care nu putem prezenta, corespunzător, pentru meciurile de fotbal interne şi internaţionale, suprafeţe de joc normale, onorabile. Terenurile noastre sunt denivelate, cu gazonul "chelit", cu maidane ce încep imediat din spatele porţilor, fără a mai spune că atunci când plouă, ele se transformă în adevărate mocirle, în care, realmente, doar anumite patrupede s-ar putea simţi bine. Din ce cauze stau lucrurile astfel? ... Răspunsurile date de oficialităţile cu conturi grase în bancă şi foarte bune maşini la îndemână sunt stereotipe... "Nu sunt bani... nu sunt bani"... Cu vreo două săptămâni în urmă, am luat din Arad un personal pentru a ajunge la Timişoara. Fiind mai obosit şi cu multe bagaje, contrar obiceiului meu, am preferat clasa I. Pentru ce am găsit acolo, "investiţia" chiar că a meritat. Canapelele de un roşu ultradecolorat, un roşu "pierdut", cum ar spune artiştii. La fiecare plesnitură cu mâna, ele eliberau adevărate trâmbe de praf. De arcuri ar fi o erezie să vorbesc. Pe o rază de câţiva metri, în dreapta şi în stânga, prin raport cu compartimentul meu, nici un geam nu se deschidea. În schimb, uşa micului meu separeu nu se închidea. Cât priveşte toaleta, ea mirosea pestilenţial, din motive lesne de explicat. Pe la mijlocul drumului, cam pe la Vinga, apare şi controlorul de bilete şi el jerpelit, îl întreb, fără nici o ironie, cum mai e posibil ca un astfel de vagon să se mai afle-n circulaţie?... Ridică din umeri, se dezvinovăţeşte, asta e situaţia... "Nu sunt bani"... În fine, închei cu o scenă văzută la televizor. O şcoală rurală din judeţul Alba ridicată în urmă cu vreo 80 de ani. Prin tavan, orificii, se poate spune şi găuri, ce ar fi permis şi unor geamantane de cătănie să treacă prin ele. Degradări ale zidurilor la limita spaimei. Părinţii îngroziţi spun că într-o astfel de hardughie nu-şi vor trimite copiii să se instruiască. Profesorii îi susţin. Primarul,

luat la întrebări de reporteri (lăudabil, acesta nu a sărit să-i bată), dă răspunsul stas... "Nu ajung banii pentru reparaţii"...

România, o ţară "DADA", deocamdată... "Într-o sfântă zi de duminică, pe la ora 11, cineva sună la uşa apartamentului meu. Deschid şi mă găsesc faţă în faţă cu un bărbat (alură ciudată, dar de domn autentic), care mă roagă politicos, dar şi categoric totodată, dacă poate intra - e vorba de cel mult un sfert de oră - pentru a-mi prezenta tabloul pe care tocmai îl pictase. De fapt, în mâna dreaptă, înfăşurat într-o atrăgătoare hârtie de împachetat, ţinea un destul de mare dreptunghi ce te ducea cu gândul la o posibilă operă de artă alcătuită din linii şi culori. L-am poftit pe domnul "X" să intre şi după puţine minute, cât să fac o cafea, a şi început operaţiunea de decriptare a operei...

- Vedeţi această linie neagră ce seamănă cu o arteră pe cale să se spargă... şi care privită mai îndeaproape, după un timp, emană mai multe mirosuri dintre care-l veţi recunoaşte pe cel de haine vechi, de parfumuri din alte vremuri, de igrasie?...

- Da, cum să nu...

- Ei, bine, domnul meu, " execuţia" în cauză, cu toate atributele ei, reprezintă cozile la medicamente, vechi, urâte, morocănoase, cu accente de disperare. Dacă o să insistaţi cu privitul, dumneavoastră înşivă vă veţi simţi invadat de slăbiciuni, ameţeli, palpitaţii... Am pus multă forţă aici...

- Înţeleg, maestre, treptat mă prinde creaţia dumneavoastră... dar, aici, dovlecii aceştia mulţi la număr, din partea stângă, jos, a pânzei, ce ar putea semnifica?

- O, dar nu-i chiar atât de complicat... e vorba "în reprezentare" de turmele, ciurdele, tumulturile de politicieni, răsăriţi în anii din urmă ca şi ciupercile după ploaie. Toţi la

"patru-ace", reformatori, vizionari plini de proiecte, importanţi, dar pe partea cealaltă, găunoşi, mediocri, abuzivi, necinstiţi. Intră aici, fireşte, şi parlamentarii, cei mai antipatici parveniţi pe care îi avem...

- Da, mă dumiresc, dar burtosul acela mare, care înfulecă sonde de petrol, sandvişuri cu acte false, cu euro, dolari, stând în chiar centrul pânzei, tolănit, parcă pe un strat de urzici?...

- Chiar nu vă daţi seama, domnul meu...? Aici totul e simplu... E arhetipul marilor şi numeroşilor îmbogăţiţi peste noapte, posesori la nivel românesc a tot felul de "imperii", financiare, imobiliare, agrare. Iar urzicile, căci despre ele e vorba, ar fi legile, justiţia, peste care aceşti "dugongi", riscând doar mici ciupituri, se lasă cu toată greutatea corpurilor lor...

- Nu prea înţeleg, maestre, ce e cu acei domni bine îmbrăcaţi, cam vulgari ca figuri, care dorm în nişte fotolii, foarte ciudat plasate lângă straturi mari de noroi...

- Şi aici corespondenţa e simplă... Domnii în cauză, eleganţi, dar cam neciopliţi la chip, sunt vieţuitoarele din parlament, iar cei care se luptă cu noroaiele, trebuie să ni-i imaginăm, reprezintă gloata. M-am gândit mult la aceste noroaie, la propriu ele ilustrează strict ce se vede, glodul şi apele, în anumite momente ale anului prezente aproape peste tot. La modul figurat, sugerează minciuna, frumos ambalată, impostura, lucrul făcut de mântuială, succesul nulităţilor în detrimentul celor care au valoare, un dezastru general ce nu-i exclus să ne lovească...

- Mi-a mai sărit în ochi şi o masă mare pe care ţopăie, în legea lor, un fel de păpuşi, dar cam groteşti ca gesturi, ca fizionomii...

- Da, aveţi dreptate... aici sunt grupate vedetele noastre, cântăreţii fără voce, actori cu talentul cât oul de porumbel, tot felul de compozitori care ucid cu creaţiile lor, aşa-zişii oameni de radio, de televiziune...

- Nu mă pot abţine acum, spre finalul discuţiei, să nu vă întreb ce e cu biserica aceea din fundal, cu turnul ei subţire, graţios, dar surprinzător, încovoiat spre dreapta?...

- Vă răspund simplu, direct... Se referă la "pioşenia figurată", la noi, la români. Păi, domnule, dacă nu puţini conaţionali mint, fură, jefuiesc, spală bani, violează, calcă legea ca pe o râmă, cum stăm atunci cu credinţa? ... Poţi să-ţi faci douăzeci de cruci trecând prin dreptul unei biserici, dacă imediat după aceea gândul rău te ia în stăpânire... Poate de aici şi revărsările de ape, ...şi casele la vale... şi crăpăturile ce apar în pământ...

- Aş vrea să vă spun ceva, înainte de-a strânge pânza... prin ciudăţeniile reprezentate în tablou, dar, mai ales, prin alăturările bizare dintre lucruri, fenomene, prin toate incoerenţele ce le-aţi surprins, gândul mă duce mai hotărât ca niciodată spre mişcarea artistică DADA...

- DA... DA... DA... DA... DA... DA... a mai spus omul dispărând pe uşă...

Un drum până la poştă, o plimbare pe vânt. Îmbrăcat lejer pentru temperatura de afară. Monotonia sărbătorilor, acele "cumpărături" care mă exasperează. În astfel de situaţii, oraşul mi-e străin. Clopotele Catedralei s-aud puternic, exemplar, prin aerul rece de iarnă. Înspre Topolovăţ, nori, pe care s-ar putea să-i împingă şi mai departe crengile unor arbori înalţi. Peste blocuri, croncănind, trec adevărate lanţuri de ciori. prin camere nu bate

vântul şi e linişte. La mine nu miroase a Crăciun, ci a catacombă părăsită. Seara, răsfoiesc un album până se stinge curentul. Poate dimineaţă va fi zăpadă, şi noi, toţi, locatarii blocului, ne vom bate cu bulgări. Să-i ard administratorului un proiectil în ceafă, iată care mi-ar fi suprema bucurie. Uneori, asta ca o divagaţie, mă las bântuit de ambiţii mai mari... politician onest, de renume, scriitor premiant, interpret remarcabil la pian, vioară, violoncel... Dar gândurile acestea trec, când, privind pe fereastră, văd colţul blocului de vizavi, încremenit, cenuşiu...

Ajunul Crăciunului. De dimineaţă, în baie, mă uit în oglindă. Cine Dumnezeu-Sfântu a putut zice că eu aş fi fost vreodată frumos? O faţă mai degrabă rotundă, comună, ca o melodie populară, nu tipic valahică, dar nici cu note ale vreunei alte seminţii. Cam cum sunt biscuiţii printre dulciuri. Nu mă pot abţine, înainte de prânz, să nu ies în oraş. Ce-ar fi ca după trecerea Begăi, verzi, mlăştinoase, de sub pardesiu să-mi apară o coadă? Eu, cu nebuniile mele, lumea preocupată de lucruri normale... pregătirea serii de Ajun, înfulecările, mai pe urmă, împerecherile, declanşate de mâncăruri şi băuturi. Cei mici, adormiţi demult cu cadourile-n braţe. Acasă, fotografiile de pe pereţi mă urmăresc. E tot ce-a mai rămas din nişte ani nu chiar atât de-ndepărtaţi. Spre seară, mici colindători, unii cu aspect de viitori derbedei. Şi acum, fantastica destăinuire... nu am pom, beteală, globuri, nu e nici o mână delicată să aprind-o lumânare... Nu am nimic decât un şir de mobile de care astă vară se izbeau fluturi aiuriţi de căldură... Fiind pe cale să adorm, la limita dintre veghe şi somn, îmi imaginez cum ar trebui să arate clădirile câtorva ministere... al Comerţului, Transporturilor, Educaţiei, Economiei... Pe urmă, în vălmăşagul viselor, figurile câtorva miniştri, care asemenea unor paznici îşi păzesc propriile locuri de muncă...

Prima zi de Crăciun, feeric, a nins, cerul e albastru, sticlos, oceanic. Şuieratul unor trenuri dinspre gară, sănii şi câini

prin zona stadionului. Toţi parcă dorm cu perdelele la geamuri lăsate. Pe anumite străzi parcă te afli în Petersburgul lui Gogol. Mă năpădesc amintiri, dar caut să le ţin în frâu. Măcar atât, zăpezile copilăriei. Tiveau noaptea cu gulere albe. La capul satului, câmpul, câteva dealuri mărunte şi dincolo de ele, sfârşitul oricăror poveşti. Dar destul cu "duioşiile", căci, iată, am în faţă spectacolul trecerii tramvaielor goale. Se scurg ca nişte sicrie pe un râu, ale cărui ape le încreţeşte uşor vântul...

Nu ştiu de ce-mi cad cărţi din bibliotecă şi pe urma lor rămân dâre de-ntunerec... De-aş putea prinde în culori sau note muzicale fenomenul... Părţi din sufletul meu se solidifică şi-mi vin pe esofag în sus. Să aibă toate astea o legătură cu primele tristeţi ce le-am depus pe malurile Begăi?... Cu faţa albă, ca de var, o profesoară, cred, atinge rând pe rând copacii unui parc. Se teme, probabil, şi pentru familia ei, dar şi pentru cumpărăturile ce le-a făcut. Eu ştiu că-n parcul de care vorbesc m-au prins odată nişte fulgere şi-au vrut să mă sechestreze-n bărbile lor o bandă de moşnegi. Aventuri, pericole, de dinainte de căsătorie. Ca un chibrit pe care nu-l protejează nimeni se apropie de stingere ultima zi a unui an. Mă aflu poticnit într-un spaţiu căruia i se spune Banat. De aici, dacă te urci într-un vişin mai înalt, ai şanse să vezi toată ţara cum doarme...

O zi ca toate celelalte, numai bună de-mpuşcat... Va cădea şi ea şi se va face ţăndări de asfalt. Pustietate aproape totală pe străzi, prin pieţe, prin parcuri. Toate clopotele tac. De data asta, camerele mele au dinţi şi stau să mă muşte. Trec din una în alta cu speranţa că totuşi voi da peste cineva. Primită solemn de la o familie vecină, straşnic închegată, o felie de tort se betonează-n farfurie. De mai multe ori mă duc la fereastră să privesc peste drum prăvăliile închise. Brazi în vitrine, speriaţi parcă de singutătatea lor... Se va întuneca, se va face negru cât de curând. Pe seară, Mirciulică, alergat parcă din spate şi el de

cineva. Să hoinăreşti prin viaţă, cu oase tot mai bătrâne, cu haine tot mai vechi, în dezinteresul tuturor...

Cu gândul la M. şi la aproape nimic altceva. Am păstrat de la ea rochii, pantofi, scrisori, fotografii. Umbre, colb, conture, valuri neştiute din Atlantic. Sunt aici, în bloc, paşii unei doamne, care seamănă cu-ai ei. Lumea noastră "de atunci" parcă se scufundă treptat. Aduce cu o carte de istorie pe care vântul vrea să mi-o smulgă din mâini. Prânz la familia Şerbănescu. Antreul, supa, sarmalele, friptura, tortul, berile, cafeaua. Discuţii calme ca şi fulguiala de afară. Altădată eram mai mulţi în jurul mesei. Vreo câţiva s-au cufundat în pământ. Ei, pesemne, sunt şi mai liniştiţi decât fulguiala de afară. Hotelurile din B., oraşul unde de-o vreme oameni şi urşi hălăduiesc laolaltă, prea scumpe pentru punga mea...

Ca de obicei, dejun cu cafea în bucătăria mea care seamănă c-un teatru gol. Un singur actor şi nici un spectator. Iarăşi trece doamna aceea cu paşii cuidaţi. Ceva mai târziu mă salut cu bătrânul moldovean maniac cu statul pe străzi de dimineaţa până seara. Vrea sănătate, nu boală şi moarte. Camerele mele, trei celule fără gardieni la uşi. Îmi revine-n minte călătoria în Italia, an 2005, cu M. Plăcerea ei cu totul aparte fată de Veneţia. Apoi din nou puţină ceaţă ca totul să se uniformizeze. Cu fiecare clipă, iarna trece, se pulverizează. Lupii, fie reintră în desene, fie se duc cât mai departe-n păduri. In curând turiştii vor fi din nou pe poteci. De pretutindeni, mediocrii mă iau la ochi cu puşca. Mulţi şi solidari. O oboseală moale mă ţine pentru moment la pat...

În perspectivă, vorba lui Bacovia... "Duminică, simplă, burgheză..." Mănânci de multă vreme singur, dar uneori te mai acompaniază rechinul din oceane. Cu colţii lui prietenoşi, se joacă cu pâinea ta uscată, cu prăjiturile ce i le dai. Apoi, când spumele marilor ape se apropie, el îţi face semne de adio şi,

plutind uşor ca o fărâmă de vis, dispare prin fereastra subţire cât o aripă de flutur... Mai vine şi tigrul şi-ţi spune deschis c-ar vrea totuşi să soarbă din trupul tău, măcar un litru de sânge... Afară, ger, căci doar e iarnă. Urmează iarăşi o zi lâncedă de luni... neplăceri... noroaie... Linişte, lucru, gând statornic la posibila reîntâlnire... Mirciulică, neschimbat... Ce s-o fi petrecând, Doamne, în mintea, în sufletul lui? Sper să închid ochii până el nu va începe să fie bătrân... Prietenul Puşea, pe care nu-l ştiam preocupat de litere, îmi spune... "Vreau să am două dintre volumele tale în faţa mea pe masă, căci numai astfel voi putea descrie o morgă..."

La liman, gata cu sărbătorile, "febrele cumpărăturilor", cele şapte stomace ce trebuiesc umplute, final cu Moş Crăciunii, scafandrii, pe motociclete, tot mai incredibili, punct terminus şi cu Crăciuniţele cu ţâmpii goi, cu distracţiile, de fapt, urletele de pe pistele de schi. Prefer cenuşiul zilelor ce vor veni veseliei ţipătoare, de prost-gust, care pentru o vreme s-a dus. Plecarea lui M. a lăsat în urmă o tristeţe grea, ceva ca o funie ce-mi strânge mereu gâtul. Nu cred ca viaţa asta să aibă vreun sens, eu, cel puţin nu-l văd... Pe sfârşitul lui februarie, mi-aş dori un Braşov, indiferent de dificultatea deplasării. Să văd din nou, printre altele, munţii aceia mari, singurateci, frumoşi. Şi pădurile în care poţi să te ascunzi la nesfârşit... La Ohaba, probabil, nu voi mai ajunge să mă duc niciodată. Va rămâne încremenită în memoria mea, aşa cum am ştiut-o în urmă cu patruzeci de ani... Până la urmă, totul rugineşte, putrezeşte, se acoperă de praf, în cea mai frumoasă dintre lumi... Cum ne luptăm, noi, oamenii, să nu fim uitaţi!... Ce nu facem? Şi până la urmă, buruiana fâlfâie învingătoare peste noi... Oare lucrurile plâng, au dureri, le pare rău după ceva? Tu să lucrezi, să te înfunzi în lecturi, în scris, îţi va fi astfel mai uşor să scoţi cei mai ascuţiţi colţi din carnea ta. Nu te nelinişti, căci timpul trece, oricum aluneci pe gheaţa lui. N-ar fi rău să te mai duci nu în Dubai, ci pe la gară, prin pustiul liniilor ferate, invadate de

ierburi, tulburate în liniştea lor doar de câini sau de vreun vagon ce e luat sau adus acolo. Şi fii calm, prin zonă nu se fac nici controale oncologice. Nu e rău de cercetat nici autogara despre care poţi fi învinuit că n-ai scris nimic...

Un tablou sub geamul meu. Printr-o perdea subţire de fum, alunecă înspre dreapta un palat veneţian. Privirea-mi tremură din cauza unor neobişnuite emoţii. Percep ceva de nedefinit din timpurile vechi. Intr-o fereastră se iveşte ceva ce pare-a fi o pisică. De pe vremea lui Enrico Dandolo, îmi zic. E în întregime din cristal. Sus, pe acoperiş, mai mulţi porumbei cu aripi grele de sânge. În spate, ca o câmpie, marea, din valurile căreia se ridică un alt palat. Cât sunt de fericit cu astfel de privelişti... Mai târziu, mici dificultăţi. Totul se repetă, te ia în braţele-i reci zădărnicia, plictiseala. Vor mai fi asemenea zile, poate şi mai rele. Tu du-te înainte până vei cădea în cap... Sunt dureri care taie, spintecă totul în jur. Tu du-te înainte până vei cădea în cap...

Iarnă, fir-ar să fie... Încă vreo patruzeci de zile nu ne scapă nimeni de frisoanele reci. Suport ceva mai uşor singurătatea, mai ales când prin ferestrele deschise aud turuit de camioane. Scos de la bancă o mică dobândă, coadă subţire, văzut cu acest prilej un lot consistent de babe. Cam totul e murdar şi decăzut în jur. Dezordinea mă deprimă ca şi cerul cenuşiu ce-mi apasă ca o cărămidă pieptul. Frumosul imn al Germaniei cântat de o doamnă de peste drum. În urmă cu nu ştiu câţi ani, naşul meu, boier moldovean, pentru 25 de lei, a făcut figuraţie ca ţăran în filmul 1907...

Nimic deosebit, discut câteva minute cu poştaşul, un fost elev, despre preţul porcilor, găinilor, raţelor. Despre gâşte şi curci nu pomenim nimic, căci nu ne plac la amândoi. Nu figurez în "Istoria Literaturii" a lui Nicolae Manolescu. Cred că nu figurez nici în altele, dar nu sunt trist pentru asta. Sunt sigur

că, în replică, la cântatul doamnei de ieri, azi, un bărbat tot de peste drum, cu o voce bună de bas, a cântat imnul Rusiei. E foarte bine că se mai petrec şi astfel de lucruri. Nu poţi asculta toată ziua discuţii despre pensii, salarii, concedii în Grecia sau la Tuşnad, internări de urgenţă în spitale. E de negăsit albumul cu fotografiile familiei. Să-l fi luat părinţii mei cu ei, acolo, sub pietre?...

Frig, ceaţă, un aer ce taie ca sticla. Un antrenament destul de puternic, între 10 şi 11 dimineaţa. Mi-au atras atenţia trei domni cu vaste chelii, ce umblau pe ger cu capul gol. Patru cafele în total. Puţină cutăţenie în bucătărie, fotocopii, vestea posibilei întârzieri a plăţii pensiei. Nu mi-a fost bine în Franţa, acum n-am decât să mă înfund până-n gât în glodurile României. De citit ceea ce am scris cu o zi înainte...

Apare anunţul legat de scurgerea unui an şi jumătate de când M. lipseşte. În vremea aceasta, milioane de frunze s-au desprins din copaci. Nopţile, în trecerea lor, s-au luat de mână cu alte nopţi, zilele s-au scurs şi ele îngreunate de umbre. Au căzut cu siguranţă nenumărate păsări în valuri, cine ştie câtor gospodine le-a crescut tensiunea că prânzurile nu le-au reuşit... Şi putem consemna, ca nişte tablouri, şi ele în mişcare, copiii singuratici de prin şcoli, trenurile lăsând prin staţii călători uitaţi de Dumnezeu. Ne îndepărtăm şi în acelaşi timp ne apropiem. De data aceasta fără geamantane, pachete, bani prin buzunare. Aerieni, fără corpurile de odinioară. O altfel de-ntâlnire, imposibil de descris. Trebuie să bată vânturi prin zonele marilor munţi, să nu existe cucoane frumoase acolo unde cad stânci, se frâng fără-n-cetare punţi, spaţii neprietenoase de gheaţă...

Calendaristic, astăzi e ziua care marchează acel an şi jumătate de când M. şi cu mine, prin forţa brutală a unei boli, am fost despărţiţi. Nimic nu s-a şters din "filmul" ultimei ei zile... Rezerva, paturile, agonia, chiuveta din colţ, suportul

pentru perfuzii, nici o vizită a vreunui doctor, de altfel, tot atât de utilă ca şi a unei pisici. Pijamaua verzuie, perna albastră de sub cap, telefonul mobil şi un mic carneţel, cu bani pentru asistente şi numere de telefon. Şi căruciorul acela defect în care stătea, mai ales seara, când căldurile verii pustiau totul. Ea a plecat, noi am mai rămas până la un tren ce va să vină, pradă regretelor, monotoniei, dimineţilor cenuşii, bucuriilor de a căror banalitate te-nfiori... Nu cred ca toată "aventura" noastră aici să aibă vreun sens...

Nici ei nu pot fi daţi uitării... Activiştii de Partid. Ne vizitau prin anii 50, 52, 55, la ore dintre cele mai neaşteptate. Mai toţi erau zdraveni, înalţi, făcuţi din bardă. Mâini primitive, drese anume pentru înşfăcat, îmbrâncit, smuls, tras, împins. O vioară s-ar fi spart de la sine între labele lor. Dacă năvăleau toamna sau iarna, straturi groase de noroi le alunecau de pe bocanci. Se lăsau în fotoliile de piele ca nişte bolovani gata să distrugă tot. Învăluiau în priviri piezişe încăperea, cu insistenţă asupra bibliotecii. Acolo li se părea că s-ar putea ascunde secrete şi mentalităţi burgheze. Nu refuzau ţuica ce li se oferea de fiecare dată şi nici chiar invitaţia de a juca o partidă de şah. Îi însoţea întotdeauna un miros percutant de tutun. Dacă deschideau gura mai tare, dezastrul danturilor devenea evident. Pe tata îl abordau cu "tovarăşe", foarte rar cu "domnule doctor". De altfel, îl pândeau la "cotitură", dar mai toţi fiind bolnavi, aveau nevoie de priceperea lui. Satul era speriat de prezenţele lor. Aveau mai toţi camere la primărie şi neveste urâte la vedere. Dacă mai cereau cărţi pentru citit, le înapoiau şifonate, cu urme de degete pe pagini... Altfel, stare de singurătate, acceptată, lină. Isprăvit povestirea "Tedd Ciupescu sau de şapte ori dragă". Afară încă rece, pensia va veni doar vineri, bine şi aşa. Ieri un cros cam de doi kilometri, lent, bătrâneşte, altfel nu mai merge...

Timpul fuge ireparabil, nu dicton, ci simţire, ca o pumă cu zece motoare sub coadă. Dimineaţă, prânz, seară, noapte, vise, răsuciri în pat şi iarăşi placa de la început. Atmosferic, aşa şi aşa. Frig, cald, ploaie, lapoviţă, ninsori uşoare, vânt, dar şi linişte sub cer. Descinderea mea în Paris, în urmă cu aproape douăzeci de ani, s-a făcut cu frisoane. Aveam paşi de plumb pe peronul Gării de Est. În maşina ce mă ducea spre noul domiciliu, mă simţeam cotropit de insecte. Tour Effel, ca o seringă, pe cerul roşu al dimineţii. Mă gândeam că de prin paturi, mulţi francezi se strâng acum să meargă la servicii. Căci altfel cum ar funcţiona ţara? Intră prin băi să se prepare complex pentru ziua care vine. Pe urmă dejunul, un corn cu unt, un sandwich, o cafea. Fluviul al cărui nume nu-l mai scriu era mereu pe-aproape. Când verzui, când albicios, dar în permanenţă calm, sigur de sine. Ce m-a izbit în tâmple au fost valurile mereu crescânde de maşini. La volan, bărbaţi, femei, veniţi, poate, unii dintre ei, din ţări mai provinciale decât mine. Când maşina s-a oprit, pentru câteva clipe am avut în nări un miros generalizat de ciocolată...

Ziua lui Mirciulică, 32 de ani. Nu sunt festivităţi, ariditate, totul decurge ca şi cum am fi pe peronul unei mici gări poloneze. Şi el a fugit de Franţa ca dracul de tămâie. În locul Parisului, oricând preferă un Buziaş, un Lugoj, un Caransebeş. Lucruri de nemărturisit la alţii, căci fac reclamaţie la casa de nebuni. Ţin mult la el, dar mă supără, mă dezamăgeşte. Nu putea fi şi la noi ca la atâta lume, totul aşezat, normal, liniştit... Mai toţi păşesc calmi, calculaţi, numai noi coborâm de pe pante cu viteze de năluci... Cu o zi înainte am fost cu el la restaurantul la care când şi când mergeam cu M. Ne-am aşezat la aceeaşi masă, mâncând cu greu, cu respiraţia uneori tăiată...

Vânarea unui grup de molii cu sprayuri eficace. Le descopăr în dulapurile mele, tăcute ca nişte sicrie. Pe sub paturi nu mişcă nimic, astfel că un zâmbet de mulţumire e chiar îndreptăţit. Prin zăpada bătătorită, pe cărări de parc, un număr

de mămici cu bebeluşii la plimbare. Minuscule cărnuri albe sub plapome, pături, aproape sufocante. Ei ţipă pe jos, ciorile croncănesc pe sus. Mămicile sunt echipate cu de toate... telefon mobil, ceiuţ, lăptic, apică, biscuiţel. Împing la cărucioare de parc-ar avea în grijă toate bogăţiile lumii. Ceva mai încolo de mămici, o nuntă de câini. Conduce unul mare, galben la blană, nărăvit la preacurvie. "Doamna" râvnită, cred că e una din potăile mici ce încheie coloana. Ce personaje noi s-ar putea să-mi năvălească-n casă? Nu prea trebuie să las pe nimeni, poate doar pe-o doamnă frumoasă, ce-ar veni cu luna sub braţ... Un timp prăpădit dă după oameni cu viroze. Zilele mele de sănătate n-au cum să nu fie numărate. Când nimic bun nu voi mai produce, Cel de Sus, atent la detalii, mă va plesni decisiv în cap. O moarte în somn, pentru asta mă rog, ar fi un vis. Mă întreb, aşa din plictiseală, pe unde-o fi bătrânul pensionar tembel, ce mă ia drept doctor în ciuda precizărilor mele că nu sunt aşa ceva. Nu se poate ca la această oră, când eu, sechestrat într-o cameră, scriu aceste rânduri, el să nu circule pe undeva, printr-o piaţă, sau să colinde haotic prăvălii. În fond trebuie să fii fericit, să bântui toată ziua după salam, ouă, roşii, fasole, vinete, ardei... Poate doar cumpără aceste produse şi acasă se uită la ele...

Sunt momente când singutătatea mă loveşte năprasnic în cap. Poate atunci să mi se prelingă pe tâmple fire de sânge. Fără întrerupere, când aproape, când departe. Fiorul vieţii fuge şi trupul rămâne inert. Şi cu imaginea asta până la final... Ce cuvânt puternic, de temut, blestemat, acest "niciodată"... Loveşte năprasnic, nu i te poţi opune. Pilu îl menţionează pe tata în "Vatra"... şi în ce companie... Vorbesc singur ca un papagal, iau somnifere, purgative, porţii reduse de mâncare. Aproape un fel de "poezie", ce se scurge pe ziduri ude, cenuşii... Mirciulică e de neclintit, asta sper să fie ultima palmă ce mi-o dă Dumnezeu. Diverse doamne, în grija lor faţă de mine, îmi găsesc perechi. Să am pe cine atinge noaptea când eu, bântuit de somn, pe altcineva caut... Doamnele stau, vorbesc, gândesc, pun

la cale salvări... Doamne, ţine-le, pe doamne... Ştii tu, Georgele, atâtea lucruri nu le-am mişcat din loc... Da, Adelardo, pierdut prin păduri uruguaiene, mi se întâmplă să mai şi plâng... Ei, Alexandre, chiar crezi că nu mă lupt?... o fac ca şi lupul din taiga pentru supravieţuire... Şi tu, mamă, ce mai faci?... De vreo zece ani te-ntreb, dar văd că nu-mi răspunzi... Nu-i nimic, salvatoare ca o barcă, printre valuri s-apropie noaptea... Ai mai spus-o, dar poţi s-o mai spui... Cel de Sus te ţine-n viaţă, ca pe fondul acestor neplăceri să mai smulgă ceva de la tine... pentru oameni pe care niciodată n-ai să-i cunoşti...

Câteva obiecte ce aparţinuseră lui M., regăsite într-un sertar al bibliotecii pe care în stil "surpriză", tot ea o cumpărase. Bilete de călătorie la jumătate preţ, taloane pensie, câteva adeverinţe, hârtii ce vorbesc despre o trecere prin viaţă. Un sfat de la un colocatar, totdeauna binevoitor... "Zeamă de varză pentru salvarea tractului intestinal"... Fă duş ca să te simţi bine, să poţi păşi nestingherit în lumea bună sau la un concert... Oraşul depărtat şi liniştit ca o stână ciobănească sau ca un pianist ce s-a hotărât să cânte pe vârfuri de munţi. Mobile vechi, arătări, absenţe, eu deja o fiinţă veche, probabil după primul colţ să fie şi finalul...

Senzaţie de trai într-o găleată. Plouă mărunt, constant, mă urmăresc pereţii albi ai unor spitale, e un timp când nu e cazul să-ţi pui întrebări şi să scormoneşti după răspunsuri. Sus, pe bloc, în ciuda ploii, mai mulţi colocatari ascultă prelegeri despre ofensive şi contraofensive din primul război mondial. Le vorbeşte un profesor ce-a publicat în tinereţe, în timp ce era doar logodit, câteva articole despre eveniment. Parcă n-aş dori să mă deranjeze nimeni, nici chiar primarul sau prefectul. Să stea toţi la locurile lor şi cu gândul nu la bani, ci la binele ţării să muncească. Pot, în ce mă priveşte, vorbi de o teamă... Originile nu-i sunt clar definite, dar posibil ca spaima să danseze-n jurul meu, din motive de vârstă, singurătate, mai

exact de felul în care am rămas în ea, de nerealizările lui Mirciulică, de realităţile româneşti imposibil de digerat. Până una, alta, pentru o vreme, totul trebuie luat în piept. Ianuarie se stinge, dispare, se cufundă-n tufe. Cerbi ce aleargă lunatec prin păduri se arată pe dealuri. Semne de belşug, prosperitate, frumoase iubiri pentru cei tineri. Dar şi scene de ev mediu, după cum se rostesc specialiştii. Du-te, ianuarie, lună tăioasă, nu-mi mai faci de mult plăcere. Nici tu, nici multe altele. Să ne depărtăm şi de actul sexual şi de plăceri mai mici care dau dreptul femeilor de a-ţi pune pistolul în piept. Ele îţi oferă marea lor bijuterie şi sub cine ştie ce forme tu trebuie să tot plăteşti. (Curăţă baia, nemernice, că te faci de râs dacă cineva-ţi intră în ea.)

Zboară pe geam, în aerul ceţos al nopţii, vise rele, cuţite ruginite, chei ce nu mai deschid nimic, pantofi fără pingele. Poliţiştii aflaţi în patrulă, când înainte, când după, fărădelegile ce se comit. Spre marea mea mirare, când chiar nu te aştepţi, prin aerul învolburat, în rochie scurtă, trece palidă luna. Mă apropiu de jurnal ca de un loc protejat, prietenos. Aici depozitez toate micile pietricele, ce, adunate la un loc, se prefac în bolovanul care e acum existenţa mea. Cu foile acestea vorbesc, ele reprezintă în toate momentele de clătinare un sprijin, un gard de fier, care mă apără de toate noroaiele din jur. Ce te faci când vin mediocrii, dichisiţi, plăcut mirositori, pregătiţi pentru discuţii de lungă durată?... Stai puţin în preajma lor, după care o tuleşti ca obuzul din tun... Toate sunt mai bune decât ei... zidurile, pastilele de somn, cearcănele nopţii, ploaia, vântul, pădurea, până şi pustietăţile... S-apropie ora plecării în bazar, pentru cumpărarea unui covoraş. E şi el necesar, pentru praf, căldură, aspect... În rest, lipit de pleoape, frumosul codru de mesteceni şi fagi. Cu brazii e mai greu, ei sunt un templu umed, părăsit, întunecat...

Ultima zi a unei luni grele, parcă fără de sfârşit. Şi noul an se desfăşoară înainte, ca o bandă cauciucată, pe care turme şi turme înaintează, dau din coate, ca să ajungă unde?... În profunzimi, în lunile fierbinţi de vară, dar până atunci unii vor mai obosi, alţii, pur şi simplu, pe nepusă masă, vor cădea. Dar pe parcurs vor fi şi "veselii", nunţi, bătăi, adultere cu căruţa. Nici nu ştii, în tramvai, autobuz, avion, metrou, lângă ce încornoraţi îţi tragi răsuflarea... Toate astea şi multe altele, pe banda cauciucată, care duce nu se ştie unde... Încă un rând în jurnal şi singutătatea mai slăbeşte. Dar de pândit tot pândeşte şi repede va ataca. E cel mai periculos animal ce ţi-a luat urma vreodată. Coboară seara şi totul rapid se umezeşte. Apar picături pe clopotul bisericii, pe gâtul meu, pe praful alb ce sare din medicamente... Gata, acum... treci la lecturi... Şi să ştii, pocitania ce s-arată dintre mobile e doar unul dintre chipurile liniştii ce va fi a ta, doar a ta...

O mătuşă din Norvegia, poreclită de familie "Tanti Zimbru", îmi trimite imagini de la Polul Nord. Copii la săniuş cu părinţii lor, tineri îndrăgostiţi pe patinoare, urşi albi ce privesc animaţia cu bunăvoinţă. Din când în când, dintre gheţuri, apar şi vulpi argintii, păşind calme ca la o paradă de modă. Lupi nu se disting, dar s-ar fi putut ca în timpul filmărilor, ei să fi fost mai spre sud. Văd pentru prima oară într-un fel de ţarc şi orătănii polare. Găini cu penaj mai dur, cocoşi ce par mai degrabă protejaţi de blănuri. Intinderi albe, de cristal, nesfârşite. Nu sunt magazine, chioşcuri, parcuri neîntreţinute. Pe ici, pe colo, în poziţii verticale, exploratori îngheţaţi. Dar prezenţa lor nu sperie, creează mai degrabă senzaţia de muzeu. Aş fi vrut să am de-a face cu o noapte polară, s-o dorm, de fapt, integral. Să mă scol pe urmă odihnit şi să pornesc pe cărări ocolite direct spre Polul Sud. În ceasurile de beznă ce nu de mult s-au scurs, iarăşi am visat un sugar, pe care l-am luat în braţe de pe nişte podele. Pe urmă m-am aflat cu un mic geamantan la marginea unui spaţiu noroios in care, totuşi, n-am

păşit. Visele netede au dispărut, cele cu posibile semnificaţii sunt pe rol...

Coincidenţă stranie de date, ziua de naştere a tatălui meu, data la care M. a închis ochii. Un frig instalat peste tot. Fulguieli uşoare, trenuri ce întârzie, senzaţie de stat pe coridoare, săli de aşteptare, nopţi lungi, fragmentate, neliniştitoare. Neieşind din geografia reală, m-am gândit la spaţiile Saharei când bezna se lasă peste ele. Ce-ar face nişte bieţi elevi din Brăila sau Giurgiu dacă s-ar afla acolo? Sau o bătrână părăsită de toţi, cu pensia de luni de zile neplătită?... O consolare totuşi există, la un anume moment, despre astfel de lucruri nu se va mai vorbi...

Ţări africane, dragi mie... Botsuana, Namibia, Zambia, Gabon... Câţi prieteni de culoare n-am lăsat acolo... Vânători de şerpi, de crocodili, meşteri de capcane, luptători de la egal la egal cu musca Ţe-Ţe, cu cele mai sângeroase carnivore. Am urmat şi cursuri la o şcoală de vraci. Din cultura mea generală, seara, în corturi, le vorbeam lor şi chiar unor mici triburi despre marxism-leninism, revoluţionarii de profesie, amplitudinea luptei de clasă. Pe urmă, alergările dintre sate cu sălbăticiunile după noi. Corurile pe categorii de vârstă sunt şi ele greu de uitat. Ca să nu mai vorbesc de supele din piept de papagal, de cartofii prăjiţi în cenuşă, de sarmalele cu carne de şacal. Şi-n final urletele fiarelor până noaptea târziu... A fost un paradis acolo, demult, cândva, când până şi moartea circula cu echipaje albastre, argintii...

Bătrân şi plictisit, într-o lume ce nu-mi mai spune nimic. Rigid, cu toleranţa redusă, pentru programe diferite de al meu. Mi-a spus şi părintele Georgică... "Băiete, nu mai eşti cel care-ai fost…" Când mă vor lăsa şi ochii să nu mai pot citi, dezastrul va fi total...

Peste părul tău în fiecare seară, mâna-mi trec... Toate-s bune şi frumoase, dar sufletul cam pustieşte... Am fost unde trebuia cu paşi de fum. Fără bagaje, fără cadouri, doar cu hainele de pe mine. De fiecare dată peste cei "plecaţi", ninge sau a nins. De jur, împrejur, o groază de oameni uitaţi. Şi ei, la date solemne, au mâncat cozonaci, au băut beri, s-au bucurat de felurite intimităţi, şi-au lăsat capul în jos, privind trist în pământ. Unii dintre ei, sunt sigur, au citit Stendhal, Dostoievski, Baudelaire, au ascultat "Sonata Lunii", au pierdut trenuri prin gări, au scris versuri crezându-se poeţi... Şi, iată rezultatul, o groază de oameni uitaţi... spaima de abis creşte, tot felul de vârteje îţi năucesc urechile... Înapoierea cu acelaşi tren, staţii pe care întunericul, oboseala le făceau şi mai urâte. Acasă a început din nou "hora oglinzilor"... Puteai să vezi de toate... cioburi, păsări fâlfâind, lilieci amorţiţi de iarnă, femei splendide pe patinoar... Se poate ca unul să plece şi celălalt să mai rămână?... Îmi răspunde directorul unei şcoli rurale, c-un ciomag în fiecare mână... "Se poate, mă, se poate…"

Cine se uita aşa?... Eu ştiu cine, dar n-am cuvinte pentru ea, pentru privire... Vorbele încearcă s-o descrie dar se zbat ca fluturii în jurul lămpii. Sunt stări cu mult dincolo de grai în care sufletul ţipă puternic, se vaietă, dar nu-l aude nimeni. Tu, cel care priveşti, ştii că aluneci, că te duci... Te ţii cu raza ochilor tăi de cel pe care n-ai să-l mai vezi. Sunt mari întinderi de suferinţă în privirile ce vin de departe, din spatele vorbelor. Şi-n final, ochii s-au stins. Povestea "pe viu" a privirilor s-a terminat. Asta o zici tu, dar din miezul zilelor, al nopţilor, ele necontenit te ard...

Întâlnire neromantică, cu preşedintele blocului, colonelul Vişinescu, căruia, fără motivaţii, eu îi spun, Fortunescu. Îi căuta din ochi pe meşterii ce schimbă în imobil tot felul de ţevi. Necazul consta în faptul că "băieţii" erau de negăsit. "Românii şi munca", titlu de roman, de serial cu nesfârşite hazuri, până

una, alta, o realitate dură ca stânca. Pur şi simplu nu ne place lucrul. După-amiaza se sfârşeşte încet ca o bomboană pe care o toci între dinţi. Încă o zi se duce înspre lumea Bibliei, înspre Vechiul Egipt. Foarte bine face, nimeni n-o opreşte. Mâine voi scoate sabia din teacă, pentru a mă război cu praful din apartament. Dumnezeu va vedea asta şi o notă de trecere cu siguranţă îmi va da...

Dimineaţa m-am lăsat pradă somnului mai mult ca de obicei. Uşoară senzaţie de-a fi în avion. De fapt, am zăcut, într-un apartament obscur, tulbure la minte, cu ochii la unul din ceasurile de pe pereţi. (Cât aş fi vrut să fi revenit noaptea!) La urma urmei, ce activităţi presante aş mai putea avea eu? Scriu când vreau, citesc ce-mi doreşte sufletul, cobor pe la micile prăvălii din jur tot după poftă. Totuşi nu pot trăi chiar ca un imbecil, total dezlegat de obligaţii... Când mai sună câte-un telefon e chiar bine... Important e ca la celălalt capăt al firului să nu fie un indezirabil. Nadejda Mandelstam, Buzzati, Florenski sunt autorii ce-i am alături de mine. În ciuda artificiilor de salvare, trăiesc acum o altă viaţă. Ea era înscrisă, fireşte, în program, neputând fi evitată. Când pe un sol tare, când pe spaţii alunecoase, când ataşat de lume, de lucruri, când străin, departe, pornit pe cărări neumblate de nimeni. Ce vor fi vrut să spună acele mici melancolii de început de septembrie, când elev fiind, străbăteam, de unul singur, un kilometru, poate mai mult, pe malurile Begăi, atinse de toamnă? Cei pe care i-aş mai vrea lângă mine nu mai am de unde să-i scot... Am reuşit la dejun să vărs pe masă, pe pantaloni, o ceaşcă mare de cafea. Ieri, la fel, cu desfacerea unei pungi de lapte. Probabil sunt la orizont spargeri de pahare, ceşti, farfurii. Sper să nu aprind sau să mi se aprindă ceva. Ieşim din iarnă cam istoviţi. În continuare, o să ne delectăm, probabil, cu două luni mofturoase. Facă-se voia celor ce sunt mai puternici decât noi...

În urmă cu doi ani, sănătatea lui M. era deja în stare critică. Venise de la tratamentul "naturist", al chinezului escroc de la Ploieşti. Începuse să slăbească, i se îngustaseră umerii, era tristă, cu dialoguri întrerupte, măcinată de gânduri pe care nu mi le spunea. Se trăgea în ea de aproape cu muniţie grea. Să te uiţi mereu la un om ca să vezi ce modificări, în rău, îi apar pe faţă. Am rămas cu pozele ei, cu câteva haine ce i-au aparţinut, cu un trecut care circulă prin mine ca şi propriu-mi sânge. De la despărţirea de ea, scrisul mi s-a schimbat. Mâzgâlesc pentru urechi ce nu mai aud, ochi ce nu mai văd. Probabil, va mai trebui să mă târăsc... prin raport cu această materie încinsă, fierbinte, banalităţile de zi cu zi se topesc imediat. Oamenii sunt trişti prin lipsa lor de vibraţie sufletească. Cei mai mulţi seamănă cu scândura, cu ghetele din antreu. Poate de aceea şi simt singutătatea ca pe un cuţit înfipt adânc în carne. Uneori, locurile pe unde-am fost cu M., străzi, oraşe, restaurante, parcă dorm, mă lasă în pace. Alteori însă taie, spintecă, te fac să-ţi iei câmpii. Cel mai greu îmi este cu tramvaiele, din care ştiu că nu va mai coborî... "Oare în vagonul ăsta a fost?" " Cu siguranţă că da…" Şi vagonul dispare din faţa geamului meu, înghiţit de ziduri, curbe, garduri, pomi... În fond, zile fără nici o surpriză, când mergi kilometri întregi prin soare, pe lângă plopi plicticoşi, când şesul îţi cânta la pian sau la harfă. Astăzi plouă tihnit şi parcă toată lumea doarme. În mai multe rânduri, M. mi-a spus... "Tu vei urca, vei urca...", despre ea lăsând să se-nţeleagă ce va fi... Anii petrecuţi împreună sunt la câţiva paşi în urma mea. Absenţa permanentă, până în pânzele albe, a cuiva...

Aşa-zisa Zii a Femeii... Nu prea am din lumea sexului frumos pe cine să felicit. De altfel, nici nu-mi stă în fire să fac astfel de lucruri. Decât să mă gândesc la gratulări m-aş apropia mai bine de ideea unor analize. Sunt bine rămas în urmă la acest capitol. Vreme umedă cu un vânt ce face geamurile să vibreze. Imagini cu turişti, împinşi din spate chiar de Dumnezeu să ajungă pe creste. Pădurile din jurul lor se clatină ca nişte ziduri

pe cale să se prăbuşească. N-aş crede ca vreunul dintre ei să se gândească la "Ziua Femeii"... Tot felul de nefericiri se pot întâmpla pe aceste drumeaguri... să-ţi stea inima în loc, să faci un şoc de panică, câţiva bolovani să-ţi trezească bănuiala c-ai putea fi înşelat de partenerul de viaţă. Dar se pot aprinde-n suflet şi lucruri frumoase... dorul după "zisa" taragotului, plăcerea de a-i revedea pe cei ce stau de ani de zile în fotografii, dorinţa de-a te plimba printre animale mângâindu-le blănurile, labele, colţii... Etapa anilor singuri e obligatorie. Să încep sub o formă sau alta scrierea "Casei Memoriale", a "Aleii Personalităţilor", a "Capodoperei"... Nu astăzi, însă. Mâine, pentru inaugurarea, vorba vine, a "Camerei Condamnaţilor la Moarte", la închisoarea Popa Şapcă. Cei de astăzi nu ştiu mai nimic despre acel trecut neguros. E poate o formă de apărare de o epocă cu stafii sau pur şi simplu un semn de imbecilitate. Cerul încărcat de nori nu-mi displace, nici ploaia când e cenuşie, persistentă. Parcă m-aş afla atunci într-un depozit de biciclete vechi. Acord semn de egalitate între sufletul meu şi o atare atmosferă. Sunt pe final cu memoriile Nadejdei Mandelstam. Teroarea şi efectele sale, o carte unică în felul ei. Trebuie, oricât mi-ar plăcea munţii, să mă ridic din pat şi să iau la cărat roaba zilei care începe...

Înainte, cal bătrân... La bancă pentru insignifianta dobândă şi pe urmă la închisoarea Popa Şapcă. Vorba Nadejdei Mandelstam... "Viaţă de automat"... Îmi fixez obiective din aproape în aproape. Seamănă totul cu paşii orbului ce se ţine de gard. Momente grele, pietre de moară. În jur, toţi tac. M. a scris foarte multe lucruri despre mine, mi-a înregistrat puhoaie de gesturi, atitudini. Unele notaţii sunt tăioase, severe, altele, nu. Destul de puţine acestea din urmă. Din "cerul ideilor", jos, la cârpirea unor pantaloni, pe urmă, înapoi, la amintiri, la trecutul ce s-a dus ca o nălucă. Ar mai fi, în sens larg, un prezent şchiop, rânced, un viitor pentru mine formal. Din nou stomacul deranjat, asta, da, e o certitudine...

Vorbit la telefon cu Dorin Murariu despre vizita mea la Lugoj. Voi veni, totuşi, cu trenul şi nu pe jos. Am înţeles, printre altele, că mi se va cânta acolo şi la flaut. Să aleg textele cu grijă, fiind vorba de elevi mai mici. Ultimele zile nu mi-au fost uşoare, trecutul revine în forţă făcând în continuare ravagii. Nu mă distrează nimeni, măcar de mi-ar pune unul nişte izmene în dreptul uşii...

Trec bătrânii cocori ai Caraş-Severinului spre Africa, spre Maramureş, într-o migraţie întârziată, cine poate ştii... În faţă, necontestat, vâsleşte preşedintele, eruditul stolului, care-n lumea lui poate fi istoric, om politic, eseist, romancier, candidat în ştiinţe. În imediata lui apropiere, în respectuoase poziţii secunde, vin potentaţii de prin ministere, militarii cu înalte grade, liderii de grupuri, de aripi de partide, dacă astfel de funcţii vor fi existând în ierarhie. Mai pe urmă curg, disciplinaţi, funcţionarii din birouri, uvrierii din aerienele întreprinderi, ţărănuşii ale căror ogoare sunt ascunse ochilor noştri, sub secrete latitudini, longitudini. Cocorii curg noapte de noapte, atâta timp cât cerul cu întinderile sale va fi capabil să le răcorească zborul...

Vechile mele aventuri sentimentale, cu femei căsătorite, se risipesc în timp ca nişte fulgi de păpădie... Jarul de atunci, cărbunii de acum... Soţii, fireşte, plecaţi, dar nu totdeauna în mari deplasări. Ca nişte tigroaice cu cozile arzând, doamnele îşi asumau riscuri... amurgurile sau chiar dimineţile când mă strecuram, unde, legal, n-aş fi avut ce căuta. Nu era vorba propriu-zis de pasiuni, dar la anume tensiuni, totuşi, s-ajungea. În bună parte acum, trăsăturile lor, ale "femininelor", cum zicea cineva, s-au cam estompat. Un arc al sprâncenelor, o nuanţă a privirilor, o rotunjime anume a feţei sau bărbiei... Chiar şi anumite gesturi, odată atât de vii, au început să treacă în desene, în reţelele firav-argintii ale unor plase de păianjen... Pe anumite străzi pe unde "haiduceam", totuşi mai trec. Păşesc acum liniştit,

ca o fostă glorie sportivă ce-şi aminteşte de mari meciuri, ca un profesor universitar, evident mediocru, convins că întregul univers se roteşte în jurul hârţoagelor ce dorm în geanta lui. Odată alunecând pe sub acoperişe de castani, am dat nas în nas cu unul dintre soţii înşelaţi. De cunoscut ne cunoşteam prin intermediul doamnei, dar pe cât de arogant părea în ingineria lui, poate c-ar fi meritat să-i spun... "Erai demult plecat într-o sigură, sfântă, binecuvântată delegaţie, iar eu într-una din pijamalele tale cele mai bune printre altele am şi dormit…" Dar, monstruozitate... şi pasul devine dintr-odată, mai rar, mai greu... cum să-i spui omului aşa ceva?... să dărâmi o posibilă tihnă bătrânească?... pentru nişte zvăpăieri din tinereţe?... să măresc numărul medicamentelor pe care amicul nu e exclus să le ia de cine ştie când?...

Sex, plăceri, cu carne putrescibilă... Blănuri, pălării, poşete, bluze, feluriţi pantofi, dar purtătoarea lor pe unde-o fi?... Nu pot suporta decât pe mici intervale prezenţe feminine, indiferent de calitatea lor. Trenul avansează ca o barcă, aveai pe atunci cam 11-12 ani, se leagănă pe şinele ude, vagoanele bune, cu fotolii mai ales roşii, ocupate de colonei şi generali, mai toţi fără şcoală. Şi ce mutre, ce fizionomii, o dungă primitivă îi unea pe toţi, mustăcioşi, spâni, cu fălci, obraji umflaţi, ochi revărsaţi din orbite, clăi de păr, chelii cu bobiţe de sudoare. Tu elev la Bucureşti să înveţi ceva, ei cu pungile pline făr-a şti nimic... Armata populară... armată din popor... Şi mai departe, după mistuirea atâtor zile şi nopţi, chiar că nu înţeleg ce se întâmplă... Vin peste mine, în năvală, podurile din copilărie gemând de jucării, dungile roşii, aprinse, ale unor zile de vară, cizmele folosite de tata în război, praful şi frunzele ce le ridicau în aer vagoanele "rapidului roşu"... Pe urmă, liniştea s-apucă de lucru, transformă totul într-o pastă, uniformizează. Să stau cu capul pe pernă şi să aştept... poate se va auzi un zgomot prevestitor de bucurii, mi se va spune, nu exclud, că un scriitor, un confrate, vorbeşte despre mine chiar acum într-un lan de porumb, posibil

să vină cei ce ştiu deja din care parte a corpului se vor înălţa durerile subţiri ca nişte fumuri. Dintre cele zece telefoane ce le am, nici unul nu sună. E cu adevărat o pace peste întreaga geografie ce-o cunosc. Cineva de pe un ecran se îmbrăţişează cu cineva de pe un alt ecran. Şi printre ei trece scriitorul cu lanul lui de porumb, rapidul cu ochii părinţilor mei privind din spatele tampoanelor. De ce mi se pare mie că sângerează totul, că înserarea va veni şi mai devreme?... Corbul portocaliu, corbul albastru, corbul mov, corbul însuşi ar vrea să spună ceva...

Lacrimi atât de mari cad de undeva... de unde, totuşi, cad?

...Mi-e cel mai greu să scriu despre ei. Nu par născuţi din bărbat şi femeie, ci dintr-un fel de ploaie de cenuşă ce năpădeşte din oră în oră. Din luntri foarte primitive, în loc să tot curgă la vale, au sărit pe uscat invadând peisaje frumoase. Şcolile făcute cam la "lampă", cam în ultima bancă, în relaţii reci cu lecturile, cu biblioteca. Nu-i pot percepe decât în plan zoologic, sub forma unor animale mici, dizgraţioase. Sunt setoşi de spaţiul public ca şi călătorul din deşert de apă. Reduc totul la profitul personal, la bătătura privată, dorită a fi cât mai somptuoasă. Dacă ar auzi de pretutindeni viori cântând, ar porni cu topoarele să le distrugă. Şi când te gândeşti până la o anumită dată cât de necunoscuţi erau... popândăi prin birouri, specialişti submediocri pe la felurite ferme, navetişti fără identitate, ambiţioşi de talia rozătoarelor, fiinţe palide chiar dac-ar fi trăit o mie de ani. Nu spun la cine mă gândesc, dar toată lumea vede, la modul figurat, ce fel de produse ţin în mână...

Sunt momente, şi nu rare, când "văd" şi iarăşi "văd"... Şi alb şi negru şi încremenit. Sutele de kilometri se resorb şi totul e aici lângă mine. Îmi acopăr ochii atunci cu brazi, stâlpi, frunze, crengi, pietre culese de pe drum...

Reuşesc din nou să sparg noaptea, carapacea neagră, ce mă ţine în frig şi tăcere...

Singur, după un prânz frugal, la grădina zoologică judeţeană. Cu numai câteva clipe înainte, prefectul şi familia sa au trecut pe acolo. Nu e nici miros de sânge, nu s-aud nici răgete de animale mari. Nu vezi nici dinţi fioroşi iscaţi de sub rânjete, nici cozi ca nişte frânghii zbârnâind prin aer. Nu auzi tropot de copite, freamăt de nări ce aspiră aerul ca nişte pompe. Nu reuşeşti să vezi nici blănuri somptuoase, nici piei ce-ar putea să plesnească sub pachete de muşchi. Atunci despre ce-ar putea fi vorba acolo?... Să fim prudenţi cu răspunsul... Cuşti cu gratii sunt unde după spusele multora e posibil să fie animale mari, mijlocii, mici şi chiar insecte, prinse în dispozitive speciale, cum ar fi ţânţarii canadieni, australieni, greceşti, albinele, viespile de Caucaz, muştele de Sardinia, România, zona Caraibelor. Sunt la plină vedere şi vreo câteva ringuri unde-şi vor măsura forţele, spre delectarea celor mici, urşi din emisfera nordică cu feline din extremităţile sudice ale planetei. Dacă te plimbi mult pe alei, dai şi peste un bazin unde dormitează balene, rechini, delfini. Se aşteaptă doar un lucru, startul dat de oficialităţi, ca această "pluriformă viaţă" să intre în dezlănţuire. Până atunci, plină de speranţe, lumea vine, plăteşte, pleacă putând chiar auzi, când şi când, producându-se pentru divertisment o suavă orchestră simfonică. Astăzi, însă, chiar că nu se întâmplă nimic. E o linişte ce s-ar putea găsi, probabil, doar între spaţiile dintre gheţari. Şi totuşi, la un moment dat s-aude un răget... Venea dinspre capătul grădinii, emis de un individ, care, pesemne, se tăiase la picior într-o sticlă...

Un lucru pe care mi-l propusesem demult... să particip într-o zi, de dimineaţa şi până seara târziu, la cât mai multe şedinţe... Vroiam să mă plictisesc, să iau mai din aproape pulsul vieţii, să văd, nemijlocit, "segmente din şirurile de oameni noi" implicaţi în "lucrările cetăţii", să aud butade, dictoane,

platitudini, chiar sudalme?... Speram ca în timpul discuţiilor să se facă trimiteri la mitologie, la religiile orientale, la creştinismul primitiv, la clasicism, iluminism, romantism?... Un prieten al cărui nume nu-l mai dezvălui mi-a spus că "şedinţomanii" arată bine, scoşi ca din cutie, la patru ace, coafuri, toalete la dame, dâre de parfum de Indii, de Tahiti, de Hawai. Un alt amic mi-a sugerat să-mi înfund în buzunare citate, binevoind să-mi dea şi câteva nume... Platon, Marele Will, Edgar Poe, Baudelaire, Esenin. Dacă vor fi pauze mai lungi, pentru reluări de discuţii, cafele, gustări, să mă plimb printre personalităţi şi ca şi când n-aş ţine să fiu, cu adevărat, remarcat, să alternez scurte fredonări din Haydn, Mozart, Beethoven, Stravinsky, chiar Verdi, Puccini, Leoncavallo, Rossini. Ar merge şi imitaţii ponderate din Michael Jackson. Respectând toate indicaţiile, m-am îmbrăcat cu tot ce aveam mai bun şi am pornit la drum. Între orele opt şi nouă, într-o sală cam întunecoasă, am asistat la o întrunire a societăţii de tramvaie şi autobuze a oraşului. În spate, în timpul dialogurilor, s-a dormit masiv. Fireşte, s-a ajuns şi la sforăituri. Un vatman a fost acuzat de obezitate şi, în consecinţă, de lipsă de reflexe. La rândul său, un şofer de autobuz, bun de pus pe masa de Crăciun, şi-a cerut public scuze faţă de un controlor, subţire ca un ac de cusut, pe care în urmă cu două zile era pe punctul de a-l bate măr. N-a fost nevoie aici să folosesc nici un citat. De la nouă la doisprezece am atacat o şedinţă pe teme de învăţământ. Dacă la vatmani şi şoferi se dormea masiv în "spate", aici moţăiala prospera pe "laterale"... Miros de parfumuri, dar şi de vag oţet, emanat de doamnele profesoare şi învăţătoare. Trei ore s-a vorbit şi iarăşi s-a vorbit... programe, tot felul de metode, comitete de părinţi, realegeri în funcţii, sisteme moderne de notare, cultivarea imaginaţiei, prin imitarea animalelor naţionale, la cei mici, repartizarea şi re-repartizarea vacanţelor, ce trebuie să simtă "grădiniştii", auzind fragmente din marii noştri scriitori. Nici aici n-a fost nevoie de citate sau orice altceva superior intelectual. Ieşind la aer am simţit că vine peste

mine un val de "jerpeleală", că arăt ca o fiinţă simbolizând dezordinea, epuizarea, moleşeala. După o repriză scurtă de "mici" reconfortanţi şi o la fel de scurtă lungire pe o bancă dintr-un parc, am atacat o şedinţă de bloc, ce se ţinea pe strada Ciberneticii, numărul 3. Momentul, s-ar putea spune, de vârf al reuniunii, a fost coborârea pe braţe, de la etajul patru până la parter, a aşa-numitei "mama Bughi", o doamnă ce părea să fi fost colegă de grădiniţă cu unul dintre eroii primului război mondial, generalul Dragalina. În rezumat, până la orele cincisprezece, când am părăsit locaţia, s-a citit un raport al administratorului, unul ceva mai scurt al adjunctului său, după care s-a discutat cu foc despre câinii ilegali (s-au menţionat şi maidanezi) care latră prin apartamente, despre mâţele, ţinute şi ele clandestin, tot prin apartamente, urmând apoi, cu accente grave, să fie demascaţi cei care sforăie dincolo de limitele legii, cei care adorm cu televizoarele deschise, încarcă liftul cu saci de ciment sau rănesc privirile doamnelor, era vorba de bărbaţi aici, ducându-şi gunoaiele la tomberonul central în ţinute sumare. La orele şaisprezece, cu senzaţia că ţinuta mea nu mai corespunde vreunei vizite, am pătruns printr-o mare şansă la o şedinţă de spiritism. M-am fofilat, fără a fi observat de cineva, în spatele unei maşini de cusut "Singer". Odaia, cu miros de nucă, cu tavan înalt, mobilată interbelic, era cufundată parţial în întuneric. De undeva se auzeau vagi "cucuriguri". Două bufniţe împăiate te priveau din spatele unei teracote. În jurul unei mese joase, c-o mică lumânare-n mijloc, stăteau şase inşi, egal repartizaţi pe sexe, doi dintre bărbaţi având chelii pronunţate, ministeriale, iar una dintre doamne zbârcituri de neînlăturat. La un moment dat, toată suflarea omenească de acolo făcu un lanţ ferm cu mâinile. O tăcere ca de fund de mare luă în stăpânire încăperea. Aşteptarea creştea în încordare cu fiecare secundă, până când, după producerea unui soi de clinchet, din direcţia teracotelor, a bufniţelor, se auzi o voce de bas articulând... Prundeanu... Prundeanu... Nu se stinseseră bine ultimele sunete ale acestui nume, că o doamnă voluminoasă, grea de rujuri şi

pudre, se desprinse din lanţul de mâini, reuşind, înainte de-a se prăbuşi, să spună... "Oh, Prundeanu... fac slujbe, Victore, să te linişteşti..." ...Cum am ieşit de acolo numai eu am ştiut, dar când am parcurs primii metri pe stradă, parcă dâre de smoală se prelingeau de pe mine. În sfârşit, şubrezit fizic, cu pantalonii realmente sfârtecaţi (puteam să bag mâna în foc pentru asta), străbătând două stradele cu nume de generali şi traversând o piaţetă cu un nume de politician, ajung pe deplin conştient, sigur pe reflexele mele, în "Aula Magna", unde se ţin, de regulă, şedinţele, uneori foarte lungi, de dimineaţa până seara, ale "Societăţii Naţionale de căi ferate, drumuri şi poduri". Să fi fost trecut de ora nouăsprezece, când am pătruns în sala de întruniri. La o primă privire, nimic nu m-a dezamăgit acolo... pe pereţi şi, fireşte, şi pe tavan, poze, fresce, cu iluştrii noştri înaintaşi, în edificarea, începând cu "Războiul de Independenţă", a reţelei naţionale de drumuri de fier, de pământ, piatră şi asfalt. Adaug aici şi pe cei ce au gândit podeţele, podurile, ansamblele de poduri, autostrăzile, acestea din urmă existând momentan doar pe hârtie. Deşi intrasem în "Aulă", într-un moment de linişte, văzând ţinuta solemnă, aproape somptuoasă, a celor prezenţi, mi-am imaginat că posibil până la ore târzii să asist la o mare şedinţă, la ceva de neuitat, demn de a intra în antologii... Aceste, să le zicem, meditaţii mi-au fost întrerupte la modul "trăsnet" de o frază, ieşită cu forţa unui obuz, din gura unui domn, ce, după uniformă, trebuie să fi fost o piesă grea în angrenajul sectorului feroviar al infrastructurii... Părea a fi adresată întregii săli... "Domnilor, ... furaţi... furaţi... furaţi..." ...Din acel moment părea că totul se clatină şi, pe deasupra unui soi de vuiet, se auzeau doar acuze, insulte, contra-insulte... "Cine fură, mă, noi?... Zăpăcit încornorat, ce eşti". "Puşcăria ar trebui să vă mănânce... milioane... miliarde..." "Aţi băgat la diguri turtă dulce... cimentul la vile..." "Du-te, bă, în mă-ta, tu vorbeşti?... ţi-ai cumpărat liceul şi facultatea…" "Ştiţi, mă, ce-a spus un neamţ, înfundat cu Merţanul în gropi?... S-a uitat în ghid, după care arătându-se pe sine a rostit doar atât... Topitoc...

Topitoc... Topitoc..." ...Înainte de-a se ţinti în becuri şi a începe bătălia generală, profitând de culoarul creat de câţiva indivizi cu spate foarte lat, am deschis prima uşă ieşită în cale şi aproape că m-am autoproiectat în stradă. Era cam întuneric dar nu se putea vorbi de acea beznă ce trebuie să fi domnit pe aici înainte de întemeierea Principatelor. Cu senzaţia că sunt doar în indispensabili şi în absenţă cu un pantof, am pornit-o cu paşi mari spre casă. În piaţa "Trombetta", cânta o fanfară, categoric scăpată de sub control. De sub podul botezat până la o a doua reparaţie provizorie "Leonardo cel Mare şi Sfânt", urcau până sus, sus de tot, acorduri şi arpegii executate de un pianist, probabil, scăpat şi el de sub control. În sfârşit, prin zona locuinţei mele, vedeam când mulţimi de oameni, când pustietăţi, presărate cu copaci, când case mici care parcă se urcau pe umerii unor imobile mari. Ajuns cu chiu, cu vai în propriul apartament, după ce mi-am tras puţin răsuflarea, i-am telefonat, în ciuda orei târzii, prietenului meu Tudor Creţu, medic psihiatru. După ce mi-a ascultat relatările legate de drumurile zilei, m-am trezit din partea lui cu următorul răspuns... "Mircea, tu n-ai fost niciunde, ai trândăvit acasă... Caută-ţi costumul, pantofii, vei găsi totul în dulap ... Un lucru însă e clar... eşti obosit, probabil, extrem de obosit... Mâine sau poimâine, în câteva cartiere din oraş, se vor derula, de dimineaţa până seara, brâuri, bătute pe loc, ceardaşuri, alunele, fecioreşti de Ialomiţa, Ilfov, hore peste hore... Prinde-te în ele până cazi în nas şi-ţi va fi bine..."

S-ar putea să fie astăzi o zi decisivă pentru mine. Doctorul Creţu, în particular şi un distins filolog, mi-a spus ce aş avea de făcut pentru a redeveni, în ciuda vârstei, dinamic, receptiv la noutăţi, apt pentru călătorii, pentru noi explorări pe culoarele lungi ale culturii. De altfel, şi doamna doctor psihiatru Cornela Amstrong mi-a reproşat că citesc prea mult, că străbat mereu aceleaşi trasee, că las cunoscuţilor impresia de a avea pe umeri o manta grea, în care, printre firele de stofă, trebuie să fie

şi particule de plumb. Un al treilea medic, cu al cărui nume nu mai încarc memoria nimănui, mi-a spus franc… "nu trece zi fără ca dumneata să nu te gândeşti, mai vag, mai ferm, la varianta sinuciderii, ca şi când te-ai teme că moartea n-o să vină…" Până la urmă, mi-am zis, aceşti oameni de specialitate nu bat câmpii, aşa încât, fără prea multe comentarii, ar fi bine să urmez indicaţiile lor. Voi fi scurt în relatarea celor ce s-au petrecut… Graţie unui telefon dat chiar la prefectură, am aflat că astăzi, pe fondul unei bucurii, ale cărei resorturi nu se prea ştiu, pe plan naţional, dar şi local, vor fi programe artistice dintre cele mai felurite, altfel zis, dansuri, populare, clasice, balete, coruri femeieşti, bărbăteşti, mixte, reprezentaţii teatrale, inclusiv pentru cei mici, teatru de păpuşi, reuniuni de mimi, de cântăreţi de operă, operetă. Fără îndoială, aceste lucruri vor costa, dar guvernul, specialiştii în prelungirea speranţei de viaţă vor să alunge undele de tristeţe ce plutesc peste ţară… Când fac primii paşi din apartament în stradă, sincer să fiu, nu remarc nimic deosebit. Maşinile trec pe verde, pe roşu, peste liniile continue, pietonii fug disperaţi din calea lor, curtea abatorului e la fel de urâtă, plină de crengi, ierburi, pietre, şobolani, lenjerie intimă, frânturi de lăzi, tinerele fete mătură cu sânii tot ce le iese în cale, bătrânii se târăsc pe străzi, prin prăvălii, lăsând senzaţia că în plase nu duc vinete sau roşii, ci ghiulele. Cumpăr de la chioşcul cel mai apropiat un ziar, o fiţuică, de fapt, ce consemnează în paginile ei tot felul de năzbâtii la zi… bătăi, nunţi, furturi, aniversări, sărbătoriri etc. Nu găsesc nimic referitor la ce m-ar fi interesat. Fiind o fire luptătoare, întreb pe câţiva trecători dacă nu ştiu ceva, aşa şi pe dincolo, şi le explic exact despre ce este vorba. M-am ales doar cu feţe mirate şi priviri nedumerite. După aceste nereuşite ”investigaţii”, gândindu-mă că oraşul e chiar foarte mare, ar fi posibil ca unii dintre locuitori chiar să nu fie la curent cu veselia generală despre care vorbea prefectura şi nici cu manifestările prilejuite de ea. În deruta în care mă aflam, îmi vine, totuşi, o idee, şi anume să-mi lipesc urechea chiar de zidul propriului meu bloc.

Trec la faptă, lumea-n sus şi-n jos îşi vede de treburi, şi la un moment dat, când aproape că pierdusem speranţele vreunui semn, numai ce aud… ”Fecioraş bătrân, direcţia Strada Mănăstirii…” Doamne, Isuse, Doamne, câte ciudăţenii sunt peste tot, cum suntem înconjuraţi de miracole, copleşiţi de ele… Fără probleme, prind un taxi, şoferul mi se pare a fi un om inteligent, nici nu trebuie să-i comunic punctul terminus al drumului, căci el o şi ia înspre destinaţia dorită de mine. Opreşte în dreptul unui tomberon, la doi paşi de adresa ce mi se comunicase prin zid… De cunoscut, cunoşteam zona, era o parte de oraş semipustie, ceva ce sugera paragina, băltirea, abandonul. Nu mică mi-a fost însă mirarea să constat că Strada Mănăstirii, chiar această mică, chinuită arteriolă, era acum strălucitoare. Lumina soarelui, căci nu trecuse nici de zece dimineaţa, era întărită de cel puţin douăzeci de reflectoare, rezultatul fiind un mănunchi de raze tremurătoare, albăstrui-violete, ce păreau să cadă asemenea unor lanţuri peste casele din jur. Lumea era multă, exuberantă, parcă uşor transpirată de depunerea unor eforturi. Se putea vorbi de o anume agitaţie, de o nerăbdare caracteristică aşteptării unui eveniment de excepţie. Şi pe când nimeni nu se aştepta, ca un mare şuvoi sonor, revărsându-se din zona centrală a străzii, vibraţiile unui cor mixt ne ţintuiră locului pe toţi. Femeile parcă zgâriau cerul cu vocile lor, glasuri semănând cu nişte aripi rătăcind prin înălţimi, bărbaţii, la rândul lor, printr-un acompaniament grav, ne coborau în adâncuri de pământ, în umezeli şi lipsă de speranţă. Dar, oricât ne-am fi chinuit cei adunaţi acolo, corul acela, de văzut nu-l puteam vedea. Ne jucau în faţa ochilor pete, umbre, conture fluide. Şi pe măsură ce melodiile, greu de reconstituit, se succedau, o moliciune, ca o ceaţă caldă, ne învăluia pe toţi. De aici mai departe, totul a fost ca într-un vis, posibil ca în acea stare, comparabilă cu primele semne de anestezie ce preced operaţiile. Corul nu s-a mai auzit, dar de sus a început, parcă, să ningă cu balerini şi balerine. Picioare musculoase, dar şi delicate, se arcuiau în aer, moliciunea tuturor creştea, pe fondul

unor puternice emanaţii de parfumuri. Printre păpuşile şi păpuşoii tineri, se puteau identifica şi dansatori bătrâni, ce aterizau ca nişte plumbi, după salturile palide ce le executau în aer. Cu un fir de memorie, cu un licăr de luciditate, în starea de beatitudine ce cred că ne luase pe toţi în stăpânire, mi-am putut da seama că mişcarea dansantă ce o aveam în faţă cuprindea elemente din admirabilele şi atât de îndepărtatele în timp ”graţii” basce, dar şi din feeriile muzicale ce făcuseră deliciile marilor curţi regale europene. După retragerea dansatorilor, ca la un semn, parcă sub frunzele uriaşe ale unor stejari, nu mai prea ştiu exact ce s-a întâmplat. Îmi amintesc ca prin ceaţă, pe fondul unei tot mai crescânde moleşeli, că asistenţa comitea aşa-numitele ”valuri”, că se executau, prin apropiere, tumbe, se recita, se derulau scene de teatru, perioadele de agitaţie alternând cu intervale de linişte, şi unele, şi altele, greu de măsurat în timp. Într-un astfel de moment de pace, de stingere a forfotei, eu, rămas singur, prin nu ştiu ce minune, pe Strada Mănăstirii, m-am trezit înconjurat de un potop de dansuri populare. Băieţi tineri, viguroşi, fete trepidând de energie. Şi astfel a început, pe acompaniamentul doar al unui taragot şi al unei tobe, partida de joc ce s-a sfârşit doar odată cu venirea întunericului. Ca un automat, m-am prins în ciardaşuri, învârtite, aluneluri, fecioreşti, căluşari, tropăituri cu bâte sau fără. Treceam de la o fată la alta, de la o micro-horă la un brâu îndrăcit, până ce am simţit că luna mi se lipeşte de frunte şi am barbă făcută din nori. Când mi-am revenit, cât de cât, eram întins pe jos, chiar sub plăcuţa de metal pe care scria Strada Mănăstirii… Se făcuse frig, întunericul se lăsase pretutindeni, mi-ar fi trebuit un taxi, dar ”piesa” în sine era de negăsit… Încărcat de diplome, premii, insigne, pupături, având într-una din mâini, probabil, şi o plasă cu dulciuri, ajung, până la urmă, acasă. Decorul lăsat la plecare îl regăsesc neschimbat. Rece, cu dinţi parcă mai mari. Reuşesc, în ciuda oboselii, să-i telefonez, totuşi, doctorului Creţu, povestindu-i în detaliu ziua expirată. Mă ascultă, mă întrerupe fin, cu mici întrebări, spunându-mi la

urmă… ”Dacă ai fost, sau n-ai fost pe unde mi-ai povestit c-ai fost, are mai puţină importanţă. Totul e ca acum să-ţi reiei însemnările, să scrii netemător, cu o cuprindere mare, despre vreme, cartiere, prieteni, duşmani, amintiri turistice, iubiri pe care le-ai avut. Să faci asta până la ultima suflare… şi să nu uiţi, că eu, şi încă mulţi alţii, îţi stăm alături, cu prietenia noastră…”

Amestec de emoţii, nelinişti, zboruri, eliberări, căderi în mlaştină. Instabilităţi chinuitoare. Nu mă pot apuca, pentru o carte, de portretul propriului meu părinte. Se apropie Paştele... Ar fi culmea ca, într-un atac de nebunie, să mă duc prin pieţe spre a mă bate pentru miei. Mi-e dor de tine, M. Urmele tale de mâini se simt şi acum pe clanţe, pe receptorul de la telefon, pe micile chei ce închid şi deschid dulapuri. Pe la uşi pândesc femei ce dau să roadă lacăte. Vor să-mi facă viaţa cât mai caldă, să presare pufuri, petale, sub coastele mele scârţâinde. Prin interioarele-mi modeste, ca o ţară din lumea a patra, s-ar putea să fie şoricei, moliuţe, păinjenei, puricuţi. Ploşnicuţe, cu siguranţă, nu. Voi primi de la Diana, pentru continuarea vieţii la standarde europene, cratiţe, pahare, o plapomă, o pătură. Şi sprayuri pentru gongi. Ar mai avea şi-un aragaz de dat. Dar unde, Doamne, să-l mai plasez şi pe ăsta?... poate la picioarele mele în pat. Mai adaug că afară bate un vânt cu muşchii mari. Sunt şi nori ce prăbuşesc peste întinderi oglinzi opace, cenuşii. Am senzaţia că prin camerele mele zboară o măruntă cruce de lemn. Ia să deschid eu televizorul spre a mă salva cu prestaţiile unor dobitoci...

Lucruri mărunte, nici galbene, nici albastre, ci palide, fără nici o culoare. Lucruri mărunte, comparabile poate cu firele de nisip ce pot fi găsite până şi în bravii noştri rinichi. Dacă aş fi un literat valoros, as scrie câte ceva memorabil despre degetare, ace de cusut, indispensabili, bureţi pentru baie, bastoane, coji de săpun ce se usucă prin te miri ce colţuri. Sau despre aburii ce se înalţă dintr-o supă, despre o mică poză, peste care dai mereu,

fie-ntr-un dulap, fie sub o pernă sau într-o cutiuţă, în care altădată fuseseră pudre. Cu siguranţă şi pentru alţii e greu. Nu ne ştim, nu ne dăm telefoane, nu comunicăm. Dar, în fond, nu mă supără deloc că ziua trece repede, ca o săgeată, ca un supersonic, ce îl bănui a fi cu mult dincolo de nori. Cu cât mai rapid, cu atât mai bine. Dar vezi că la capătul acestei scurgeri e chiar moartea... Nici un necaz, prin ea, poate, se vor deschide alte drumuri, ne vom rostogoli prin alte "peisaje", pentru zugrăvirea cărora noi nu avem cuvinte. În toate cimitirele a dat colţul ierbii, zburătoarele sunt vesele, zac acolo nenumărate iubiri amuţite. Vigoarea cetăţii, profunzimea zdrobitoare a tăcerii. Îmi aduc aminte de cuvintele lui M., pe când perfectasem deja călătoria în Italia... "Vrei să mă duci acolo pentru că ştii că deja sunt bolnavă…" Cum a putut să spună un asemenea lucru?... Se zice, se afirmă ferm, că stă în firea omului să uite, să lase totul prafului, că exact această "aptitudine", nu arareori, îl şi salvează... Splendide lucruri mărunte, puternice ca şi valul de ocean... ace de cusut, farfurioare, însemnări pe o hîrtie, cuie, şurubelniţe, tigăi, fermoare noi şi vechi, elastice pentru indispensabili... Ultimii 15 ani sunt la un metru de mine, aspri, ca un zid. Şi pe lângă toate acestea mai e şi "cenuşiul", egal cu sine, izbindu-te cu disciplina lui cazonă. 24 de ore din 24, acelaşi ritual, totul tras la indigo, distrugător... Vine pensia ca un fluturaş cu aripi şi pene de aur...

Cooptat cam pe nepusă masă, fără explicaţii, în Consiliul Naţional de Psihiatrie, secţia "Demenţe Progresive". I-am spus vocii de la celălalt capăt al firului că nu am competenţe, lucrări în domeniu, nici măcar o comunicare ocazională, prin Balcani, prin sate nefericite, fără cale ferată, şosea, telefon, post de poliţie. Mi s-a răspuns categoric, chiar în latină... "De te fabula narratur"... altfel zis, "de tine e vorba în această povestire"... Iată, deci, un nou episod din viaţa mea... În Capitală, la sediu, o clădire masivă, cu elemente discret baroce, cu aspect pe fond general, de navă transatlantică, ne vedem o dată pe lună.

Hotelul, restaurantul, transportul, bineînţeles, gratuite. Ţinuta la dorinţă, cu accentuate note de fineţe. Mi-a fost dat să cunosc în Consiliu oameni, la modul temperat vorbind, deosebiţi. Cunoscători de limbi mai mult decât moarte, cum ar fi assiriana, babiloniana, feniciana de Byblos, cercetători în domeniul doar aparent cunoscut al marilor descoperiri geografice, analişti de excepţie, ai fericirii şi nefericirii omeneşti, visători de mari dimensiuni, fantaşti ce cu viziunile lor îţi îngheaţă sângele în vene. Ultimele trei reuniuni au fost însă, extrem de potolite... ne-am trecut din mână în mână pensule primite de la muzeul Buonarotti din Florenţa, pe înserate, în postură de pândari, am urmărit, într-un parc, mişcările unor prostituate, şi, ca un splendid final, îmbrăcaţi în rase de călugări capucini, am ascultat, aproape în încremenire, pe un tânăr autor, citind pasaje din cele mai recente proze ale sale. Eu, pe un carneţel, totuşi mi-am notat faptul că junele scriitor, rostise pe parcursul lecturii cam de multe ori cuvintele... "ţâţe"... "buci"... "curul" "...trage-i-o". Mă gândesc că poate pe viitor artistul, după câte am înţeles, recunoscut de mai multe reviste şi cenacle pentru vigoarea stilului său, ar putea să scrie chiar un roman, folosind doar aceste patru voroave. Ultima dată când m-am reîntors de la Consiliu, acasă, am străbătut un peisaj nemaiîntâlnit... Stânci care în partea lor de sus păreau albastre, se arcuiau peste alte stânci mai mici, ce semănau cu serii de dinţi proaspăt extraşi, din mase de carne sângerândă, pe urmă, când şi când, dar asta mai în depărtări, după stingerea unor flăcări, apăreau dealuri rotunde ca şi genunchii femeilor, venindu-ţi să le mângâi cu mâini neputincioase, scurte, în sfârşit, se arătau şi câmpii răcoroase, aidoma unor comprese ce calmează febrele. M., deşi pentru alţii eşti de negăsit, pentru mine, ciudat, la modul fizic, te afli peste tot. E adevărat, când eu te caut prin pieţe, tu eşti prin prăvălii, când o iau înspre gară, tu tocmai traversezi un parc, când am senzaţia că bei cafea într-o piaţă, tu te-ndrepţi spre norul de ceaţă, ce palpită dincolo de râu...

Nesfârşita blândeţe a Universului... Hăurile sunt frumoase ca nişte cununi de mireasă, fundul mărilor, ca un chip de fată, ce pentru prima dată îşi zâmbeşte în oglindă. Dar păsările care cad rănite?... În posibila lor stingere, frumoase sunt şi ele... Dar straturile de nisip ce ard sub soare?... Le admir, le simt ca pe nişte surori... Dar furtunile ce împrăştie spume, ridică valuri până la nori, răspândind spaima peste singurătăţi şi veselii? Mi le doresc, nu arareori, să le văd frunţile-ncruntate... Dar cei ce se duc, rostind cu buze uscate... niciodată... niciodată... Aici răspunsul mai trebuie aşteptat... Să-mi duc viaţa mai departe, să notez lucruri ce le-nţeleg, ce nu le înţeleg... E ziuă, liniştită luna trece, e noapte, soarele, cât de curând, va începe să ardă... Se spune că peste ocean, în jurul mai multor morminte, când stai alături să te reculegi, se aud un fel de zgomote ce sperie, neliniştesc... Posibil să fie simţămintele, ce pierzându-şi trupurile joacă pe deasupra...

Ai scris despre tot felul de călătorii cu trenul, în general, fantasmagorice. Aşa eşti tu croit, ceea ce vede tot omul, nu-ţi ajunge, nu-ţi prieşte. Mâzgâleşte ceva şi despre un voiaj real, spre exemplu un traseu Timişoara-Braşov, cu concreteţea, minuţia, precizia unui ţăran ce şi-ar ţine un jurnal legat de vitele sale. Dar înainte de toate, trebuie să constat, chiar să anunţ, că vine iarăşi primăvara. Cine la modul ininteligibil a aranjat astfel lucrurile, a readus din nou veselia, revărsarea de seve, "înfloririle", sub ochii noştri, în priză directă cu simţurile noastre. Sincer să fiu, mie nu-mi face plăcere această poezie. Sunt singur ca un rege, într-un castel de gheaţă, printre frunzele şi florile ce se pregătesc să apară. Sau ca un tigru cu gâtul tăiat ce se va descompune treptat în liniştea savanei. Deşi va fi aprins de soare ca o imensă claie, pentru mine cerul tot ca un val rece de mare va rămâne. Şi atunci ce să fac cu primăvara, prin ce canale să mă bucur de ea? În tramvaie, pe peronul gării, îmi vin în minte, fragmentar, drumurile făcute " împreună ", altă dată... Aici orice aş face apare o mică, irepresibilă, problemă... când a

fost, generic, acest "altă dată"?... Primesc din interiorul meu tot felul de răspunsuri, hohotesc mai multe voci, toate sigure că verdictul lor e cel real... ieri, alaltăieri, acum o lună, un an sau chiar mai mult... N-am ce să fac aici, decât să constat că anumite părţi din sufletul meu, considerate a fi teritorii sigure, pietroase, s-au prefăcut în adevărate patinoare. Prin vagoanele cam vechi alunecă fără avânt silueta mea morocănoasă. Compartimente pustii, încremenite, câte vrei, ca nişte cavouri în care nu s-a mai intrat de ani de zile. Capătul drumului e încă departe, trebuie să mă fortific fără încetare, din frunze, crengi, hârtie creponată, mici betoane găsite la-ntâmplare, să ridic adevăraţi zgârie-nori, în aşa fel încât toţi strigoii să o rupă la goană. Sunt puternic ca un soldat german ce-a luat în piept câmpiile ruseşti. Un scurt şuierat şi plecăm, cu toată fierăraia luminată de exploziile vaste ale primăverii. Buziaşul rămâne-n urmă ca o făclie abandonată în mijlocul unui câmp. Orăşel neglijabil, pustiu la ora aceasta matinală, ca o sală universitară de cursuri. Sunt pe mai departe tare, puternic, ca un tractor ce-ar trage după sine o duzină de batoze. Ştiu la ce mă duc, or să fie multe ore bune, fericite, făcute după cum e şi normal din fermecătoare nimicuri. Iată Lugojul, cetate antică, medievală, oraş vizitat frenetic de mine în copilărie. Aici eram aşteptat la gară, când soseam ca elev din Bucureşti, pe malurile râului Timiş, pe care curge uneori în şuviţe subţiri chiar sângele tulbure al oraşului, mă plimbasem luni de zile cu o fată, pe care timpul (el face întotdeauna asta) a luat-o cu sine, plasându-i chipul în cine ştie ce cadră dintr-un muzeu spaniol, să zicem...

Trenul merge mai departe şi în sufletul meu sunt adevăraţi gladiatori, care mă asigură, ţinându-şi mâinile pe gladii, că voi câştiga partida, că o să mă simt bine acolo unde mă duc, asemeni unui copil hrănit cu rarissime dulciuri, întins pe blănuri, cu cele mai agreabile jucării la îndemână. Când mă apropiu de Deva, fără să găsesc vreo explicaţie anume, întreaga mea fiinţă se simte dintr-odată încolţită... Vin înspre ea valuri de aburi pornite parcă din chiar cascheta bravului conductor.

Acestora li se adaugă, avându-şi sediul în piept, un soi de năruiri, de dispariţii ale tuturor proptelor improvizate, ele fiind înlocuite de un drum asfaltat, fără ierburi sau pomi pe margini. La Vinţ, căci există şi localitatea aceasta, pe întinsul peron, poate chiar în cinstea Uniunii Europene sau a foarte îndepărtatului nostru voievod, chiar acum uitatu-i-am numele, cânta o fanfară, condusă după câte am aflat de inspectorul general al învăţământului din zona respectivă. "Dirijorul", prin dimensiunile mâinilor, capului, gâtului te ducea cu gândul de-a dreptul la penelul lui Salvador Dali. Melodiile erau scurte, mobilizatoare, pentru urechile tuturor celor ce le ascultau. Pe timpul destul de îndelungat al audierii lor, trenul nu s-a sfiit cu staţionarea aici, am simţit în gură un gust de castraveţi, sfeclă, bomboane fondante, "piese", acestea ultime, prin care, pe vremuri, se putea începe cucerirea inimii unei femei. În sufletul meu au reapărut gladiatorii, cavalerii medievali în zale, batalioanele lui Napoleon ce-au câştigat la Austerlitz, tinerii viguroşi purtând mesaje pozitive. Începeam de data aceasta să fiu convins că, la capătul drumului, lucrurile se vor prezenta exact aşa cum mi le doream... coborârea din tren, revederea, tăcerile primelor momente, pe urmă exuberanţa, dorinţele de atingere, ceremonialele simple, veşnice ale amorului... Şi în jur, munţii sălbatici, gânditori, născuţi, după experţi, din prelungi zguduiri, ce nouă, micilor gângănii de la poale, ne trimit fie zâmbete-ngheţate, fie umbre în care să ne-nvăluim, atunci când semnele marii odihne nu mai sunt chiar atât de greu de descifrat.

Intrăm în Sibiu aproape triumfal. Revăd podeţe, până mai ieri, praf, acum reabilitate, pârâiaşul al cărui nume l-am uitat, sufocat ca-ntotdeauna de mărăcini şi gunoaie. Într-un fundal, în arhitectură geometrică, casa de nebuni, parcă mai galbenă ca niciodată. Se aud chiuituri din tren, urale provenind de pe lungul peron. Şi cei ce coboară, extrem de mulţi tineri, şi cei aflaţi în gară poartă, surprinzător, portrete, pe care le agită ca pe nişte suliţe... Portretele cui?... ale unor preşedinţi de state,

generali de divizie, actuali sau foşti prim-miniştri, lideri de partide, parlamentari capabili să ducă o frază până la capăt?... Nimic din toate acestea... pur şi simplu, se leagănă în dreptul ochilor mei figurile unor excepţionali creatori literari... Tolstoi, Dostoievski, Shakespeare, Kafka, Moliere, reprezentanţii "Cercului de la Sibiu", Liviu Rebreanu, Goethe, Buzzati, romancieri şi nuvelişti din America de Sud. Uluirea, dar şi bucuria mi-au fost şi mai mari când am aflat de la un conductor de tren cu studii superioare (terminase la Tiflis) că prin pădurile din jurul oraşului, prin luminişuri, poiene, se desfăşoară aproape neîntrerupt, cenacle literare, unde scriitori consacraţi sau în devenire citesc din producţiile lor. Acelaşi distins conductor mi-a mai spus că, tot la două zile interval, un actor dintr-un oraş din vestul ţării se urcă în vârfuri de brazi şi, graţie vocii sale de adevărat Şaliapin, revarsă peste zeci de kilometri pătraţi adevărate diamante lirice. Cele văzute, eu zic, fără urmă de halucinaţie la Sibiu, început posibil al unei vaste renaşteri culturale, în ceea ce ne-ar privi ca popor, mi-au dat mari speranţe pe nu ştiu câte planuri... Totul va fi la fel ca în urmă cu doar câţiva ani, mi-am spus, nu s-a întâmplat nimic rău, vechea realitate există, în filmul acela au fost doar câteva întreruperi, roagă-te, doar, ca acest tren să parcurgă, cât mai repede, cei câţiva kilometri care au mai rămas... şi aici ceva parcă s-a poticnit, fortificaţiile din suflet prinzând să se clatine, să se fisureze, chiar să se năruie... Trenul alerga de data aceasta pe lângă munţi, unde nu păreau să se fi desfăşurat vreodată cenacle literare şi nici recitări de versuri din vârfurile unor pomi. Zona mi-era cunoscută şi avea emanaţii reci. Nici pe conductorul misterios nu l-am mai regăsit, locul lui fiind luat de un altul, individ anodin, de serie, comun, care ştia doar să spună... "Legitimaţiile de călătorie, la control, vă rog"... Un topor cu lama grea distrugea, clipă de clipă, tot eşafodajul ce-l construisem. Zeci de bolovani huruitori se prăvăleau peste micile luminiţe ce cu migală le pusesem să ardă în adâncul fiinţei mele, unde negurile, spaimele, apele reci nu reuşiseră

încă să ajungă. Ce frumoase, sunt, Doamne, acele balansuri, sus-jos... alb-negru... lumină-întuneric... până când legănarea se opreşte în nisipul inert al realităţii... A sosit şi peronul gării B., concret asemeni unui cleşte de extras măsele. Cineva alerga până nu de mult înspre mine... Emoţiile acelor momente, cu tot dragul, nu se pot descrie... De aici încolo, totul devine simplu, ca o moarte neobservată pe un pat de spital. Ce am eu, în fond, de împărţit, cu lumea aceea din gară, ce menajamente ar fi trebuit ea să-mi arate mie?... Du-te unde trebuie, aşa cum se mai poate, fii atent să nu încurci troleele, să pui "darurile", astfel încât o vreme totul să fie cât de cât mai agreabil acolo. Şi stând aşa, pe pietre, uită-te la munţi, la păduri, la pojghiţa de veşnicie ce învăluie totul... Sub nici o formă să nu ceri explicaţii. Şi, pe urmă, pleacă, întorcând capul o dată şi încă o dată... spre peronul uscat, concret, ca un cleşte de extras măsele.

Lucruri mărunte, puţină curăţenie, spargerea unui pahar din pură neîndemânare, pornirea maşinii de spălat, urmărirea secvenţială a unui jurnal de ştiri... accidente, mai ales rutiere, serii de violuri, cu accent pe babe, crime incredibile, pe relaţia tată-fiu şi invers, furturi de lemne din păduri, de porci, de găini, de prin cocine şi coteţe. Nimic despre Mozart, Tolstoi, vreum mare inventator în ale aviaţiei. La prânz mănânc frugal, felul întâi un langoş, felul doi, un langoş complex, cu miez de brânză şi mărar. Simt, extrem de curios, nostalgia Moscovei, a străzilor pe care-au rătăcit, deloc bine dispuşi, Pasternak, Esenin, soţii Mandelstam, Ţvetaeva, Ahmatova, ...şi pe urmele lor, legiuni de politruci. Zidurile Kremlinului, cu Iosif în spatele lor... Şi Lubianka sau, altfel zis, teroarea, întunericul, bătaia, interogatoriile. Iernile lungi ale Moscovei, prin extensie ale Rusiei, pădurile Siberiei, popasuri stranii pe malurile fluviului Amur... Revin cu gândul în ţară, răsfoiesc cu ochii, în tăcere, capitole trecute... După-amiezele noastre de sâmbătă, care credeam că nu se vor mai termina. Eram singuri în cele trei camere, cu poverile sexelor în spate, cu perspectiva câtorva

ceasuri de plăcere, în cursul primelor ceasuri ale nopţii ce avea să vină. Uneori se uita la televizor în poziţie şezândă, cu părul atât de atrăgător, pentru mine, prins la spate. Ochelarii ce-i purta îi dădeau un aer de doamnă infim îmbătrânită. Dacă era zi de meci, jos, pe străzi, cu strigăte stridente, urlete, fanii primitivi treceau spre stadion. Ei cu bucuria lor, noi cu tăcerea noastră, plină de "încărcături"... S-a tras cortina peste toate acestea. Dumnezeu a vrut să mă lase între nu ştiu câte rânduri de pereţi. Mi-a arătat, însă, un timp, cam ce poate semăna a fericire. Pe urmă, după cum am mai spus, mi-a luat prăjitura de sub nas. Au fost aproape 15 ani, tulburi, cu răsturnări de situaţii, cu vibraţii mari, fără nici o clipă de mediocritate. A fost atât de bine încât nu putea să urmeze decât ceea ce a şi urmat... După-amiaza mi-o petrec aproape integral într-un crâng de la marginea oraşului. Pomii înverziţi îmi lasă senzaţia unui fular spre care aş putea întinde oricând mâna. Blocurile din jur presează, spun poveşti mohorâte, par nişte gardieni de sub ale căror priviri îţi este imposibil să scapi. Razele de soare sunt făcute ţăndări de un vânt capricios şi destul de rece încă. Starea sufletească e acum de linişte, ca în acele case unde proprietarii sunt plecaţi cu săptămânile. Verdele pomilor, cafeniul pământului şi pantofii mei cam nefăcuţi. Adaug aici şi cămaşa necălcată şi jerseul unde un nasture lipseşte la apel. Sunt sigur că în apartamentul meu acum nu e chiar nimeni. Dacă sună telefonul, doar tablourile ar putea răspunde. Dar poate oamenii stau potoliţi şi nu bâzâie pe nimeni. Seara, totuşi, nu mă prinde pe poteci în crâng, ci retrăgându-mă spre casă. Nostalgia Moscovei, a acelui oraş pentru mine cumplit, n-a dispărut cu totul...

Astăzi sunt fericit, pe anumite străzi periferice dansez. S-ar putea să fiu văzut, dar nu-mi pasă. Mâine o să primesc nişte bani şi voi mânca mititei. Spre casă, o nuntă de câini, fără naşi, VIP-uri, daruri, maiestuoasă în naturaleţea ei. Doamna, cu vreo şapte pretendenţi după ea.

Cresc salariile şi pensiile. Lumea îşi va putea cumpăra mai multe şunci, dar şi cărţi. Istorii literare, eseuri, călătorii pentru câştigul ştiinţei.

Aprind două lumânări la Biserica Studenţilor. De spus, nu spun, însă, nici o rugăciune. Mormăi câteva cuvinte, vizând ajutorul, pacea, liniştea, împăcarea cu sine. Beau, până la urmă, o bere, într-un local cu lume de mâna a treia. Discuţii despre fotbal, posibili preşedinţi, femei, pornografii. În oamenii din jur îi revăd pe sculerii-matriţeri de pe timpuri.

Românul care ajunge la o cât de mică funcţie nu te mai cunoaşte. Câteva apariţii la televizor, indiferent de temă, calitate, îl fac urgent să se creadă un mare senior al minţii.

Toată noaptea am visat draci, iepuri, mese cu felii de caşcaval, iaurturi, supe de pui, de găină. Cam întârzie trenurile, disciplina feroviară se preface, treptat, în poveste.

Albumul de familie pierdut, rătăcit, de negăsit. Se profilează o seară liniştită, cu umbre ce vor pătrunde lin în încăpere.

Gata cu drumurile lungi, îmbătrâneşti. Prăbuşirea girată cu calm, fără regrete, spasme, panică.

Nu m-am mai atins de televizorul din „camera de dincolo” de peste doi ani. Un mic „Moş Crăciun” aproape de el. Liniştea camerei pune capac acestei poezii.

Prin anii 55-56-57, pe Calea Floreasca, Bucureşti, treceau camioane transportând, nu cărţi, ci butoaie. Pe nişte planuri înclinate, cu ţipete, zgomote, erau coborâte în stradă. Totul de un primitivism fără perdea. Adaug aici şi imagini ale ninsorilor

din Capitală. Fulgi mici, tăioşi, izbindu-ţi faţa ca nişte ace de sticlă. Frigul, însă, te lua de jos, de la picioare.

Nu mă mişc din Timişoara, asemeni unui deţinut înrobit de celula sa. Fac drumuri scurte, la capătul cărora se află aşezat într-un fotoliu domnul Nimeni. Uneori, fiinţe binevoitoare îmi mai citesc pasaje din proza binecuvântată a lui Bacovia. Parcurile lui, parcurile mele, aceeaşi dragoste pentru ziare, bănci, iubiri ce se destramă, mângâieri ce dispar printre vişinii, caişii, plopii înserărilor. Trec tramvaie până noaptea târziu.

Nu mai fac politică, e mai bine să ştergi praful, să vânezi păianjeni, să semeni disconfort printre gângăniile ce te vizitează. Să te plimbi, apoi, printre vitrine, sau să te gândeşti până la ce limite poate ajunge prostia.

În Franţa, în nepreciziune geografică, o livadă de nuci între două orăşele. Frumoasă, dar pentru mine rece ca un porţelan, ca o sală de muzeu, cu un singur vizitator pe an.

Mi se fură portmoneul în care erau doar pozele papilor Ioan Paul al II-lea şi Benedict al XVI-lea. Se transportă pentru a fi pusă, în nu ştiu ce parc, statuia unui fotbalist.

Nu poţi sta, totuşi, total fără televizor. Pe şase posturi româneşti, imbecili, unii chiar înflăcăraţi. Trec la sârbi, unde nu pricep nimic. Chelia invitatului, picioarele frumoase, lungi, ale moderatoarei.

Praf mă face liniştea. Nici un dialog, nici o părere stupidă, nici o gafă, indiferent pe ce plan, nimic. Mâine vine pensia, tremurând voi număra banii. Cinci minute de extaz, de fericire. Pe urmă, pozele de pe pereţi îmi vor spune… „Am fost ce eşti, vei fi ce suntem”…

Îmi las o haină aici, alta dincolo… pur şi simplu bombardezi oraşul cu haine. Pe urmă, în zgomot şi fum, câteva beri cu oameni extrem de simpli. Deşi provocat, nu intru în discuţie. Bietele femei, dezgolite, la nesfârşit, dezgolite… Nivel contemporan de gândire, de ziceri. Nimic mai mult, nimic de spus.

Topolovăţ, o plimbare de la gară în sat, pe aleea de umbre retezate. Chiar de la primii paşi începe, sensibil, o ploaie. Localitatea mea natală a luat-o pe o altă cale. Trec ore şi ore, necunoscuţi peste necunoscuţi, de acum caut garduri, cărămizi, poate şi pomi, până mă învăluie seara în tonuri de Rembrandt.

Mă port prin Piaţa 700, printre lubeniţe şi pepeni. Divinitatea trimite în curând şi ţărani, cu brânză telemea şi de burduf. Sunt şi langoşi, pe care poţi să-i mesteci aproape cu dinţi imaginari. Mi-au reţinut paşii, privirile, găinile, iepurii de prin cuşti. Şi o tânără vânzătoare de ouă, cu trăsături melodice, făcute, parcă, peste timp, de Sandro Botticelli.

Mă fugăreşte liniştea, trecutul dă cu barda, cam puţini prieteni pe câmpiile din jur. Să ridicăm paharul şi să spunem "La mulţi ani", să zâmbim, să râdem, să hohotim prin întuneric. Când plouă, când e ceaţă, când pretutindeni stăpâneşte cerul albastru. Când viaţa e puternică ca un granit, când sângele-i fierbinte, când verdele proaspăt nu se mai sfârşeşte... Contemplativ, agitat, vânător de umbre, în loc deschis, sub soare, vag impresionat de un amurg... Uneori ne otrăvesc mişcările mecanice, în pat, jos din pat, la cumpărături, la curăţat cartofi, bătut pături, covoare, la şters faianţa din bucătărie. Mergem hotărâţi mai departe... Îţi repeţi mereu: sunt puternic, nu mă tem, am de toate, mâine voi repara duşul din baie, voi face ordine în bibliotecă, mă voi imagina înaintea adormirii, atârnat de zgârie-nori... Mai privim şi prin atlase... Mările Sudului, n-ai prea fost, America Latină, nici atât, continentul negru, povestit de alţii, Australia, mai rece decât oasele cine ştie

cărui strămoş... Batem iarăşi calul să s-aştearnă mai aprig la drum... Din nou primăvara cu fustiţa ei frumoasă, o mică jenă la ficat, alte personaje până lumânarea se va stinge... lasă-le să vină, viaţa, poftele curg în şuvoaie, priveşte-te-n oglindă, o mică năruire chiar sub ochi... Din nou la drum, printre scaieţi, veşnice zăpezi, figuri zâmbitoare, personalităţi de ambe sexe... Dacă ţi-e cald, treci la răcoriri, dacă vrei apă, bea cu găleata, dacă-ţi plac amurgurile, plimbă-te prin ele. Fii fantast când lumea de-alături e ternă, desenează, compune, scrie, cântă, fredonează, când ai tu impresia că nimeni n-aude, nu vede, că nu se mai ştie tabla-nmulţirii, că stridenţa, tropăitul, în cizme, bocanci, rupe harfe şi viori. Si nu uita... mai sunt şi lucruri frumoase... o rază de soare alergată prin păduri, un animal de pradă arcuit la pândă, o fată lăsându-şi picioarele în râu, un şir de catedrale cu ochii pironiţi în cerul albastru... Dacă poţi, mai aleargă, în râsul întregului popor, scoate-ţi cuiele din cuget dacă ele nu sunt bătute prea adânc... Să mergem... să mergem... să urcăm... să coborâm... Ar fi poate bine să-ţi arunci sufletul în mare, să se liniştească, sezonul turistic fiind încă departe, să faci, vorba nu ştiu cărui preşedinte... "băi prelungi de mulţime"... să te obişnuieşti cu gândul că sunt şi fiinţe pe care n-ai să le mai revezi niciodată... Ele se scufundă treptat în ocean, dar asta e, despre genunea aceea nu prea ştii nimic... Şi du-te pe liniile ferate, căci ele sunt adevăratul tău pian. Câte melodii nu-ţi pot strecura în ureche traversele, macazele, pietrele şi, fireşte, micile gări pe care nici strigoii nu le mai vizitează. Fă câte ceva din toate astea şi, mai ales, schimbă-ţi ochelarii, căci ar fi o catastrofă să nu mai poţi citi... În rest, să ştii că aleile cu flori s-au terminat, ultima mutare s-ar putea să nu fie chiar atât de departe... Dar să nu uiţi, celor ce ţi-au fost aproape să le spui, din timp, mulţumesc...

Cineva foarte frumos stă cocoţat în copaci. Ard buşteni prin apropiere. În fiece clipă din viaţa asta se pleacă. Şi în urmă rămân mobile, umbre, fotolii, candelabre, biblioteci... Un atlet

extrem de puternic înoată printre lebedele de pe lac. Pictorul nu se mişcă din loc, dar mărturiseşte că e obosit de amurguri, de culori...

În odaia de alături sunt păduri. Calme, singuratice, fără jivine. Ca şi peisajele din sufletul meu, tulburate când şi când de legănarea vreunui clopot. Dacă pătrund în odaie, cadrul dispare în spatele plăcilor de linişte, născute din ochii stinşi a cine ştie cui... Când părăsesc încăperea, copacii reapar, ca mari lumânări întunecate, ca nişte pălării de pe suprafeţele cărora s-ar înălţa mereu priviri furişe, spaime, frisoane, bănuieli...

Trecem prin timp, înainte, înapoi, memoria, ca zece divizii de soldaţi. Oricât l-ai împinge, trecutul nu pleacă. Mai mult, îţi pune geamantane-n fiecare mână ordonându-ţi milităreşte să le duci. Prin ziare, fotografii de primari, deputaţi, sportivi. Îmi închipui ce trebuie să fie prin gări, prin periferiile oraşelor mici. Doar noaptea e frumoasă cu încremenirea ei. Viziuni grele, cu tine, M., dar vor trece...

…Eu şi băiatul meu... doi pustiiţi, cu o existenţă pe care n-o doresc nimănui... Mă aflu, parţial, în propriul meu titlu de carte... "Imperiul de Praf"... Oase, câte oase, Doamne, sunt sub noi... Multă lume veselă, cu fizionomii folclorice, muzicanţi de inimă albastră. Aşezările noastre (şi nu sunt puţine) au în ele însele ceva răpănos, de zid cu tencuiala căzută. Fostul regim, ca o imensă reptilă, cu semne de viaţă încă în el...

Duminică, greu, foarte greu... Înconjurat de mobile mute, de pereţi albi, cam prăfoşi. În orele ce vin vor suna, probabil, niscai telefoane, apoi muţenia va redeveni stăpână. Dar tu scrie, citeşte, fă proiecte şi, mai ales, îmbătrâneşte... acesta, fiind, în fapt, şi singurul drum... Vorbea aseară un domn cultivat, pe un post T. V. local, despre călătoriile sale. Reieşea că a fost cam peste tot... biserici, biblioteci, pieţe, restaurante

celebre, cimitire aşişderi, combinaţii peisagistice, case memoriale, munte, mare, pădure, lacuri, platouri înalte, prăpăstii, zăpezi, hoteluri "super", mânăstiri pitite între stânci. Bun şi turismul, dar şi divanul pe care poţi să te întinzi, într-o după amiază, să zicem, de duminică... desprins de toţi şi de toate... Altfel, tinerii să alerge prin "capitalismul românesc"..., să lupte pentru competenţă, legi, gesturi elegante, cinste situată-n preajma lui Iisus, prosperitatea întreprinderilor mici şi mijlocii... Pot să danseze, însă, şi la Vama-Veche, nepăsători, cu cercei în urechi, fără a le trece prin cap că nu chiar atât de departe de ei, dar extrem de departe în timp, ani şi ani la rând, un foarte mare poet a stat cu ochii în pământ, în tăcere, în singurătate...

Se clatină frunzele sub geam, parcă de o veşnicie... O clipă, mi-a trecut prin gând, că iarăşi e toamnă... Adevărul e că nici unde nu-i bine, poate doar când dormi, rostogolit ca un fel de sac într-un fel de anticameră... a cui, Doamne?... Iată, îndrăznesc să nu vă spun... Meciuri de fotbal încinse, spectatori primitivi, fizionomii aparţinând unor alte istorii... Ceva neplăcut s-ar putea apropia pe aburi, pe fire de păianjeni... Găsesc în cutia poştală un al cincilea plic expediat de o nebună...

Plictiseala, ca o ninsoare fără de sfârşit... Parcă patinez pe o baltă, îngheţată bocnă, undeva, la o margine de sat. Îmi răsună mai multe lucruri în urechi... Depărtări şi iarăşi depărtări... şi dincolo de ele, în cine ştie ce păduri, frunze în cascade, căzând... Din vis mă împing insă afară soldaţi prozaici, fioroşi... fiscul, administratorul blocului, medicul mărunt de familie, o primejdie el însuşi, poştaşul, cunoscutul agasant de la colţ, omul palid, înspăimântător de alb, învăluit încă în păturile ude ale "capitalismului românesc"...

Note intime, ale mele, scuzaţi... un glas, o mână, ritmul unor paşi, o frunte, un tren venit cu cineva în geam, strecurarea

pe deget a unui inel, o fustă luată de vânt, un carneţel cu numere de telefon... Toate la un loc resping aerul venit din Parlamentul ţării, formula "Reclama e sufletul comerţului", lozinca "Îl vom vota din nou pe vechiul preşedinte"...

Haine păstrate, pulberea curgând din ele... Evenimentul e aproape, nimeni şi nimic nu-l mai poate opri. Cineva răsfoieşte în spatele meu pagini ce le-am citit cu plăcere. Mersul anevoios în pijamaua verzuie... şi apa... şi nopţile... căldurile... Şi peste toate astea, transformaţi în fanfare, trec patronii miliardari... Pe cuvânt de mărunt scriitor că sunt mulţumit... interior plăcut, tuse suportabilă, aflată sub control, biserici apropiate, ceaiuri, bomboane, biscuiţi, cetăţean al unei ţări unanim apreciate... Ce-ai mai vrea, "maestre"? ... Să dansezi, undeva, pe gheţuri, să fugăreşti tigrii prin savane, să fie ceva mai mult adevăr în timpul ce-l trăieşti?...

11 iulie, 2009…

Ghilotina a căzut... doi ani... De-acum descurcă-te cum poţi... şi nu uita... cei mai mulţi îşi vor trage obloanele, văzându-te...

Postfaþã

Cu Mircea Pora la Oltul, vãzându-l cum rupe þigara în jumãtate

Prietenia cu Mircea Pora a survenit târziu, când amândoi ne apropiam de 40 de ani, vârstă la care nu se mai prea leagă amiciţii. El era profesor la o şcoală timişoreană de cartier, eu – metodist la Casa de Cultură a Studenţilor. Omul de legătură fusese Daniel Vighi, iar gruparea care ne reunea în fiecare duminică se numea cenaclul *Pavel Dan*. Sigur, cu vremea, am găsit afinităţi mai adânci şi mai subtile, ceea ce însemna că ne întâlneam de câteva ori pe săptămână, de obicei la ora prânzului, când el scăpa de la şcoală, iar eu îmi căutam de lucru la *Casă*. Ieşeam la o bere, la bufetul *Oltul*, el cumpăra două ţigări de la bar, pe care le fuma cu ţârâita, rupându-le în jumătăţi. Discutam de-ale noastre, ne povesteam pasaje din textele viitoare, dar, cu predilecţie, bârfeam regimul, eu – cu exasperare, el părând mai degrabă amuzat de absurdul fără margini al lumii în care ne simţeam prizonieri. Printre altele, Mircea imaginase un complot fără greş pentru a scăpa de Ceauşescu: echipa naţională de rugby să bată într-un meci greu, de pildă Franţa sau Noua Zeelandă, să fie primită cu pompă la Cotroceni, iar acolo, într-o pornire irepresibilă, să-l încorseteze pe cel mai iubit fiu într-un meleu spontan şi astfel să-l termine.

Au urmat nişte reportaje scrise împreună, apoi debutul „la comun” într-un volum de proză, aşa cum se obişnuia pe atunci, astfel că modalităţile noastre de a interacţiona au căpătat noi direcţii strategice.

Plecând el în Franţa, credeam că multe din datele prieteniei noastre se vor epuiza. Pentru Mircea Pora, Parisul nu a însemnat „oraşul-lumină”, ci un coşmar parcă anume făcut ca literatura sa trăsnită, umorul copios, ludicul dezlănţuit să dobândească premonitorii accente dramatice. Repatrierea sa rapidă părea să-i redea un soi de relativ echilibru între repere

bizare cu care totuşi era familiarizat. În locul sistemului neaoşisto-ceauşist, democraţia originală a Republicii Melcu'.

Pierderea insurmontabilă a fiinţei-pereche a adus în textele tonice (chiar şi atunci când era vorba de oribilităţi) ale lui Mircea Pora vântoasa lugubră a pustiului, singurătatea dilatată monstruos.

„Un întins şi dezarticulat roman al timpului nostru", zice Gheorghe Mocuţa despre opera acestuia. Numai că extensia şi dezarticularea merg mai departe.

Viorel Marineasa

CUPRINS

5 / ANI DE PASAJ
7 / SCRIE TEDD CIUPESCU sau DE OPT ORI "DRAGÃ"
18 / DIN ÎNSEMNÃRILE UNUI PENSIONAR...
32 / PROFESORII MEI...
39 / VAUGIRARD
41 / ªTIINÞE NATURALE
43 / ÎN TRAMVAI
45 / A...Z
46 / LA MEHADIA
49 / TREC NIªTE PÃSÃRI
51 / PLECAREA
53 / VÂNÃTORUL
55 / CAMERA DE DINCOLO...
59 / JURNALUL NIMÃNUI...
62 / FUNCÞIA ªI TALENTUL
65 / POLITICIENII
67 / SCRISOARE DESCHISÃ CÃTRE IARNÃ
70 / MÃRTURISIRI
74 / „O CAMERÃ DE SPITAL"
76 / SELECÞIUNI DINTR-UN JURNAL OPTIMIST
81 / DOUÃ MAME
86 / CÃTRE DOMNUL PRIMAR...
93 / ROSTIRI DESPRE POET
99 / COLOANA
MICI MÃRTURISIRI ALE CONDUCÃTORILOR
UNOR NOI VALURI DE POPOARE MIGRATOARE
105 / DEPOZIÞIA DOAMNEI VASILESCU

111 / EXISTENÞÃ
1 septembrie 2008 - 11 iulie 2009

187 / Postfaþã
Cu Mircea Pora la Oltul, vãzându-l cum rupe þigara în jumãtate